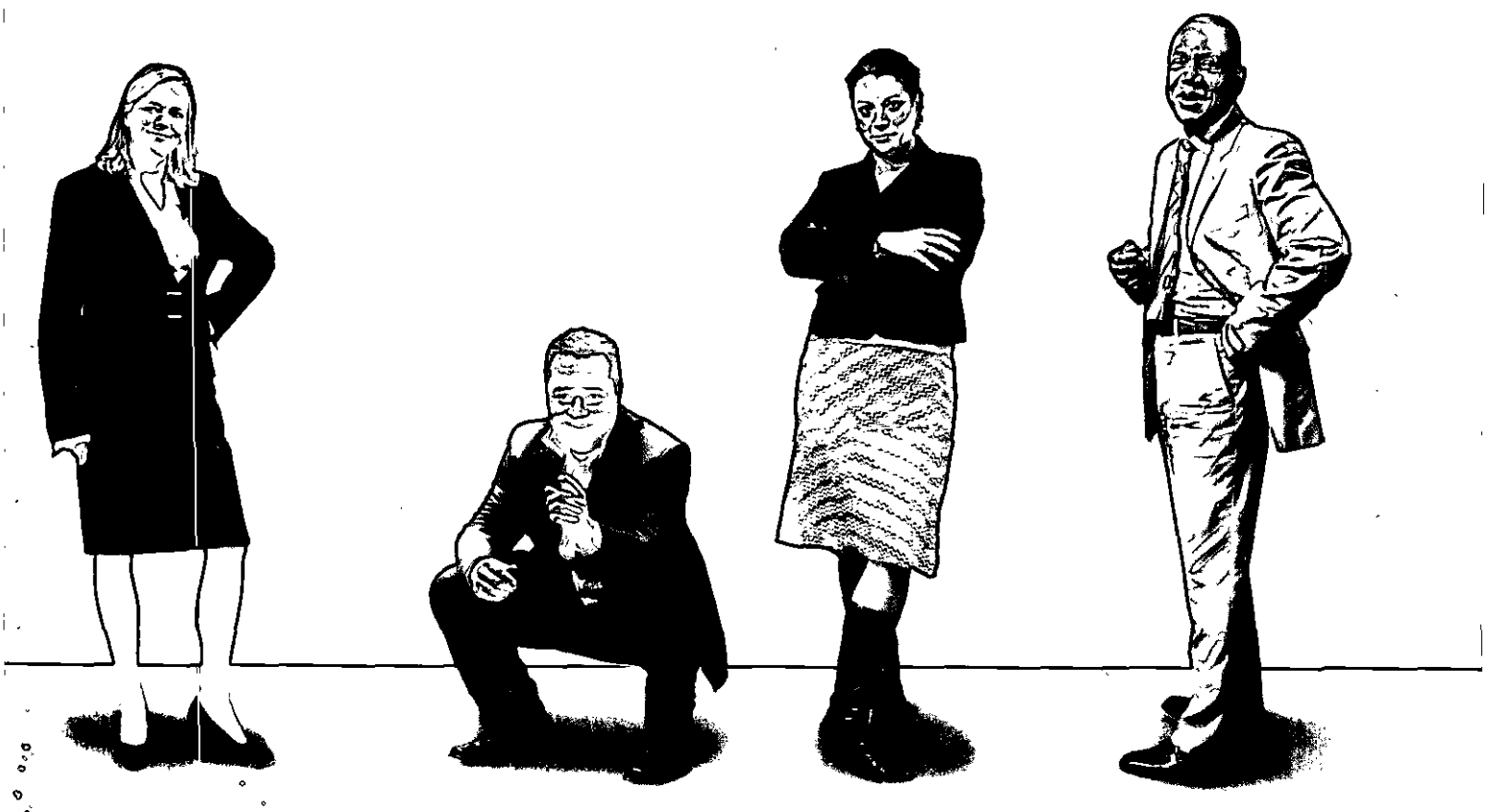
Jaarverslag 2006

ENECO Holding N.V.

ENECO energie

Samen doen we dat. ENECO Energie.

Inhoud

Kengetallen 2

Voorwoord 4

Bericht van de Raad van Commissarissen 6

Profiel 8

Organogram 9

Onze positie in de maatschappij 10
- Onze stakeholders 10
- Missie 10
- Doelstellingen 11
- Gedragscode 11
- Bedrijfsbeginselen 11
- Dilemma's 12

Verslag van de Raad van Bestuur 13
- **ENECO groeit** 13
- **Europese energiemarkt** 14
- **Nederlandse energiemarkt** 16
- **Strategische agenda** 18
- **Voortgang strategische agenda.** 19
- Verticale integratie 19
- Operationele prestaties verbeteren 22
- Geïntegreerd energiebedrijf 23
- **Resultaten in de distributieketen** 24
- Inkoop 24
- Handelsactiviteiten 24
- Leveringsactiviteiten consumentenmarkt 24
- Leveringsactiviteiten zakelijke markt 29
- Servicebedrijf 30
- Meetbedrijf 31
- Installatiebedrijven 32
- **Netwerkgebonden activiteiten** 32
- Infrabedrijf 32
- ENECO NetBeheer 33
- **Organisatieontwikkeling** 38
- **Financiële resultaten** 38
- **Corporate Governance** 41
- **Risicoprofiel** 42
- **Interne beheersing en risicomanagement** 45
- **Status ENECO Control & Risk Systeem** 46

Maatschappelijk verantwoord ondernemen 48
- Verantwoording 48
- Stakeholdersdialoog 49
- Maatschappelijke betrokkenheid 50
- Veiligheidsbeleid 54
- Sociaal beleid 54
- Innovatie 56
- *Duurzame energievoorziening* 57
- Milieu-effecten van onze eigen bedrijfsvoering 58

Jaarrekening 59

Overige gegevens 105

Personalia 107

Verklarende woordenlijst 111

ENECO energie

Kengetallen

(bedragen in € miljoen)	2006 *	2005 *	2004 *	2003	2002 **
Resultaten					
Omzet energie en overige bedrijfsopbrengsten	4.288	3.692	3.544	3.577	2.199
Brutomarge energie	1.161	1.070	959	913	639
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen	769	723	603	528	379
Bedrijfsresultaat	549	513	396	277	222
Nettoresultaat	311	302	218	185	157
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	464	498	502	344	–10
Vermogen					
Investeringen in materiële vaste activa	281	180	179	142	164
Eigen vermogen	2.738	2.602	2.397	1.820	1.156
Rentedragende schulden	1.475	1.138	1.256	1.339	568
Totaal vermogen	6.553	5.477	4.691	3.846	3.013
Ratio's					
Eigen vermogen/ totaal vermogen	41,8%	47,5%	51,1%	41,5%	38,4%
Rendement op werkzaam vermogen	13,2%	13,2%	10,2%	7,6%	12,1%
Interest coverage rate	8,4	8,7	5,2	3,7	7,9
Medewerkers					
Aantal fte's per jaareinde	4.987	4.553	4.935	5.083	3.454
Ziekteverzuim	5,5%	5,6%	6,3%	6,4%	8,1%
Verkoopvolumes					
Elektriciteit (GWh)	21.603	20.151	22.307	19.911	12.211
Gas (miljoen m^3)	5.476	5.679	6.574	6.852	4.665
Warmte (TJ)	11.468	11.179	11.884	10.921	7.294

**) Opgesteld op basis van IFRS.*

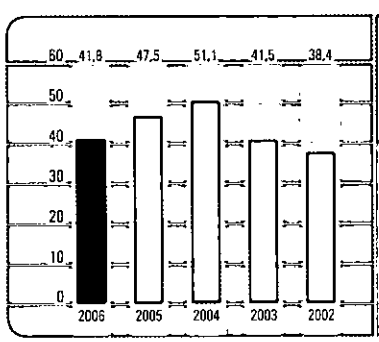
***) De cijfers 2002 zijn niet aangepast voor de in 2004 doorgevoerde stelselwijziging.*

Definities

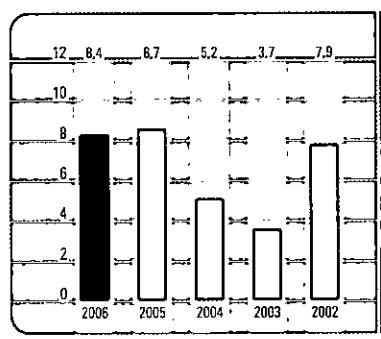
Werkzaam vermogen: Activa exclusief liquide middelen, minus niet-rentedragende schulden.

Rendement op werkzaam vermogen: Bedrijfsresultaat in percentage van werkzaam vermogen.

Interest coverage rate: Bedrijfsresultaat gedeeld door financiële baten en lasten.

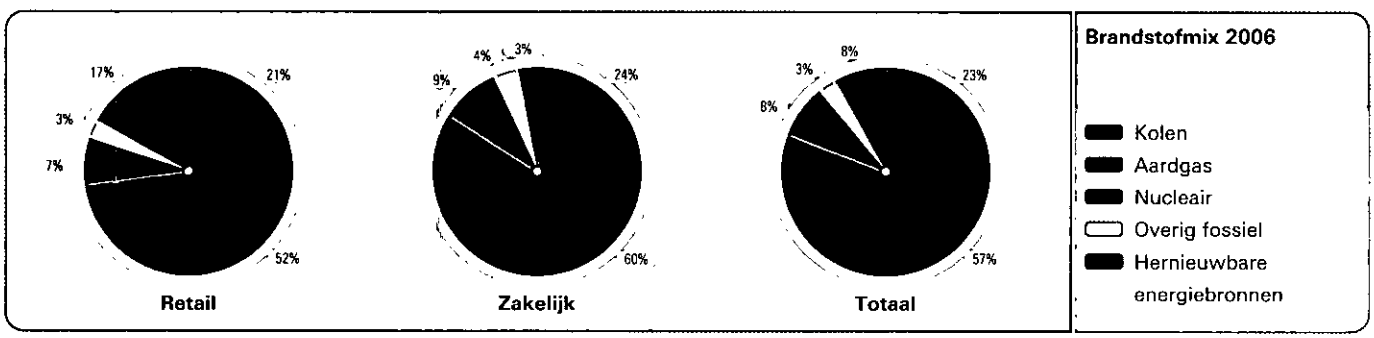
Eigen vermogen/ totaal vermogen
(in %)

Interest coverage rate

	Retail		Zakelijk		Totaal	
	2006	2005	2006	2005	2006	2005
Brandstofmix elektriciteit 2006						
ENECO Energie						
Kolen	21%	17%	24%	21%	23%	20%
Aardgas	52%	53%	60%	62%	57%	60%
Nucleair	7%	8%	9%	10%	8%	9%
Overig fossiel	3%	3%	3%	4%	3%	3%
Hernieuwbare energiebronnen:						
Wind	4,9%	2,7%	0,3%	0,2%	1,9%	1,0%
Zon	0,0001%	0,0001%	0,0001%	0,0%	0,0001%	0,0001%
Waterkracht	5,8%	14,0%	3,6%	3,0%	4,3%	6,0%
Biomassa	6,2%	2,7%	0,0%	0,0%	2,1%	0,8%
Hernieuwbare energiebronnen***	17%	19%	4%	3%	8%	8%
Milieuconsequenties in grammen per door ENECO geleverde kWh (g/kWh)						
CO_2	420	369	496	488	472	422
Radioactief afval	0,0002	0,0002	0,0002	0,0002	0,0002	0,0003

****) Verschil door afrondingen.*

Voorwoord

ENECO is een onderneming met een duidelijke maatschappelijke rol. Er wordt kritisch naar ons en onze prestaties gekeken. In zekere zin beperkt dat onze bewegingsvrijheid, ook al opereren wij op een vrije markt en in een deels gereguleerd monopolie. Wij zijn ons zeer bewust van deze positie. Het is niet voor niets dat wij dit verslagjaar nog nadrukkelijker rapporteren over onze maatschappelijke prestaties. We willen laten zien dat we er hard aan werken om onze bedrijfsvoering en onze dienstverlening op een steeds hoger plan te brengen. We willen ook laten zien dat duurzaamheid daarin een belangrijke plaats inneemt. Wij denken erover na hoe wij met onze onderneming op een gestructureerde wijze een rol kunnen spelen in de transitie naar duurzaam en of de uitgangspunten van onze huidige missie daar nog wel bij passen. Onze strategie blijft dat wij continuïteit willen bieden aan onze stakeholders. Zij blijft er ook op gericht ENECO sterker te maken, zodat wij minder kwetsbaar zijn voor omstandigheden die wij niet of nauwelijks kunnen beïnvloeden.

ENECO is een nuchter bedrijf dat de dingen die gedaan moeten worden, gewoon goed wil doen. De verbeterprogramma's die we hebben lopen, zijn vooral daarop gericht. In dat opzicht hebben we dit jaar veel vooruitgang geboekt. Dit blijkt ook uit de waardering van onze klanten over onze dienstverlening. Iedere divisie meet die tevredenheid vanuit haar eigen discipline. Wij zien de tevredenheid van onze grootste groep klanten als de belangrijkste graadmeter. Gemiddeld is 72% van onze huishoudelijke en kleinzakelijke klanten tevreden tot zeer tevreden over ENECO. Natuurlijk blijven wij ons inzetten om dit percentage te verhogen, gezien ons doel om het meest gewaardeerde energiebedrijf van Nederland te zijn.

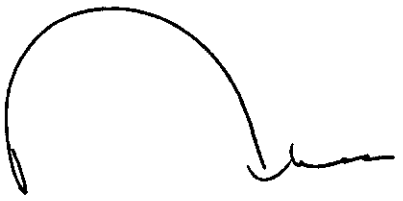
Uit deze metingen blijkt dat wij onze interne processen steeds beter op orde krijgen. Dit biedt ons de ruimte nieuwe initiatieven op te pakken. Initiatieven die te maken hebben met de toekomstige energievoorziening in dit land. Juist daar willen wij ons hard voor maken. Dit komt ook tot uitdrukking in onze duurzaamheidsverklaring (pagina 48) waarin we de uitgangspunten voor ons beleid hebben verwoord. Het leveren van schone, betaalbare en continu beschikbare energie zien wij als onze centrale opdracht. Maar wij willen ook een voortrekkerspositie gaan innemen in de transitie naar een duurzame energievoorziening. Dat wij dat op een ondernemende wijze doen en blijven doen, is niet meer dan normaal in een vrije markt. Marktwerking dwingt ondernemerschap af, verduurzaming is een maatschappelijke opdracht. Die twee zaken gaan hand in hand wat ons betreft.

ENECO doet al veel op duurzaam gebied. We steken onze nek uit als het gaat om goede regelgeving voor stadsverwarming. We participeren actief in de ontwikkeling van de infrastructuur voor de aan te leggen Tweede Maasvlakte. ENECO investeert in een groot windpark op zee, in de ontwikkeling van nieuwe biomassatoepassing en beziet de mogelijkheden van geothermie. We halen relaties aan met partijen die actief zijn op het gebied van duurzame energie. Met onze kennis en kunde en onze financiële slagkracht willen wij duurzame initiatieven sneller levensvatbaar maken. We zien dat als een investering in het maatschappelijk belang. Wat ons betreft kunnen wij daar nog verdere, structurele stappen in maken.

Het is goed te constateren dat er een optimistische wind waait door ons bedrijf. De kritische discussies over de politieke besluitvorming rond energie hebben plaatsgemaakt voor opbouwende gedachtevorming over hoe wij een ondernemend en duurzaam ENECO verder vormgeven en over onze rol in de energievoorziening van morgen. Veiligheid en betrouwbaarheid van onze infrastructuur blijven daarbij actuele thema's. Vooruitkijken en verbeteren is wat ons allen nu primair bezighoudt. Onze medewerkers merken dat het goed gaat met ENECO en dat we met mooie dingen bezig zijn. Ieder van hen voegt iets wezenlijks toe aan wat wij samen presteren. Wij mogen ons gelukkig prijzen met zoveel talent en positief elan. We mogen ook trots zijn op onze financiële resultaten over 2006. ENECO doet het goed!

In dit verslag willen wij dat sentiment ook tot uitdrukking brengen. Vandaar dat dit jaarverslag verder gaat dan een financiële verantwoording. Het mag gezien worden als een verantwoording van de prestaties die wij leveren voor de maatschappij. Wij hopen u, als lezer van dit verslag, te bewegen tot commentaar op wat wij hier schrijven, zodat wij op basis daarvan in volgende jaren verbeteringen kunnen doorvoeren.

Rotterdam, 21 maart 2007

Jeroen de Haas
Voorzitter van de Raad van Bestuur

Bericht van de Raad van Commissarissen

Het jaar 2006 is door ENECO afgesloten met een goed en stabiel resultaat. Ook de behaalde niet-financiële resultaten stemmen tot tevredenheid. De Raad van Commissarissen is daarover verheugd en ziet de toekomst van de onderneming met vertrouwen tegemoet. Zij is dank verschuldigd aan het management en al het personeel voor het bereiken van deze resultaten.

In 2006 werd door de raad zesmaal vergaderd, waarvan eenmaal buiten aanwezigheid van de raad van bestuur. De algemene vergaderingen van aandeelhouders, die door de meerderheid van de commissarissen werd bijgewoond, vonden plaats in februari, april en in september. De overlegvergaderingen van de centrale ondernemingsraad zijn in de regel bij toerbeurt bijgewoond door een tweetal commissarissen. De auditcommissie kwam viermaal bijeen en de remuneratiecommissie tweemaal. Daarnaast is een ad hoc commissie gevormd met betrekking tot het interpretatieverschil met de fiscus over een subsidieregeling.

Er zijn drie vaste commissies: a) een selectie- en benoemingscommissie (de heren Westdijk (= voorzitter), Brink en Van Dongen), b) een remuneratiecommissie (de heren Van Dongen (= voorzitter), Brink en Westdijk) en c) een auditcommissie (de heren De Vries (= voorzitter), Drechsel en Lintjer).

De strategie van de onderneming was in iedere vergadering onderwerp van bespreking. Inmiddels is het wetgevingsproces met betrekking tot de splitsing van de energiebedrijven (unbundling) in Nederland afgerond. Een heroriëntatie op de strategie van de onderneming is gestart.

Door de raad zijn voorstellen goedgekeurd met betrekking tot acquisities, participaties en investeringen. In het verslag van de raad van bestuur staan deze nader gepreciseerd. De herstructurering van de lange termijn financiering werd goedgekeurd. De herbenoeming van de vennootschapsaccountant voor de duur van 1 jaar is door de raad ter goedkeuring aan de algemene vergadering van aandeelhouders voorgelegd. Deze heeft daartoe besloten in september. Gesproken is over de voortgang van de strategische en operationele speerpunten van de onderneming. Grootschalige projecten, zoals de planvorming rondom de bouw van een gasgestookte elektriciteitscentrale en de participatie in de bouw van het windpark Q7, zijn eveneens besproken. Over het laatstgenoemde project is door de raad een goedkeurend investeringsbesluit genomen. Aan de hand van periodieke rapportages is de raad op de hoogte gehouden van belangrijke projecten en over de financiële positie van de onderneming.

De uitgebrachte kwartaalrapportages zijn besproken in zowel de auditcommissie, waarbij ook diverse aspecten van de bedrijfsvoering meer diepgaand werden behandeld, als in de raad. Kennis werd genomen van de door de centrale ondernemingsraad uitgebrachte adviezen. In de in april gehouden algemene vergadering van aandeelhouders werd, naast de vaststelling van de jaarrekening 2005 en de goedkeuring van het voorstel tot uitkering van 55% dividend, de profielschets van de raad van commissarissen goedgekeurd.

In februari werd in een buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders het voorstel tot wijziging van de statuten goedgekeurd. Hiermede zijn de per 1 oktober 2004 uit de Wet Herziening Structuurregeling voortvloeiende bepalingen ook in de statuten verwerkt.

De heren J. Noorland en dr. D.M.N. Van Wensveen defungeerden als commissaris in april. Beide commissarissen hebben een lange staat van dienst. De heer Noorland is commissaris en steeds vice-voorzitter geweest vanaf 1996 en de heer Van Wensveen is commissaris geweest vanaf 1998 en is steeds lid van de auditcommissie geweest. Op 15 mei overleed de heer Noorland. Op 22 mei trad de heer ir. J. Andreae terug als commissaris. Aan al deze commissarissen is veel dank verschuldigd voor hun deskundige inzet en inbreng in het belang van de vennootschap.

De raad bestaat thans uit 8 personen Een reductie van het aantal commissarissen is afgesproken. De verdere vernieuwing van de raad zal in 2007 aan de orde komen.

Per 31 december is de heer drs. R. (Ronald) Blom teruggetreden als voorzitter van de Raad van Bestuur. Per 1 mei is de heer ir. J.J. (Han) Fennema benoemd tot lid van de Raad van Bestuur. De raad is de heer Blom zeer erkentelijk voor de belangrijke bijdrage, die hij heeft geleverd aan de groei en de professionalisering van het concern. De heer mr. J.F. (Jeroen) de Haas is met ingang van 1 januari 2007 voorzitter van de Raad van Bestuur.

Corporate Governance

ENECO conformeert zich, op enkele regels na die specifiek zijn voor beursgenoteerde ondernemingen, aan de regels voor goed ondernemingsbestuur zoals die zijn vastgelegd in de Code Tabaksblat. Er is ook een afwijking ten opzichte van private ondernemingen, aangezien de activiteiten van ENECO deels gereguleerd en deels niet-gereguleerd zijn. Wat de gereguleerde activiteiten betreft, wordt voldaan aan wat daarover in de wet- en regelgeving is vastgelegd. ENECO voert een concernstrategie, waarbij de netbeheerder zijn wettelijke taken in volledige vrijheid kan uitvoeren. De eigen raad van commissarissen van de netbeheerder, die in meerderheid uit onafhankelijke derden bestaat, ziet daarop toe.

Omdat ENECO Energie wel een structuurvennootschap is, maar geen beursgenoteerde onderneming, is een aantal bepalingen vanzelfsprekend niet van toepassing. Daar waar geen specifiek besluit van toepassing is, worden de desbetreffende best practice bepalingen gehanteerd.

Het in de Code opgenomen principe om het in het remuneratierapport weergegeven bezoldigingsbeleid van de vennootschap, dat in het komende boekjaar en de daaropvolgende jaren wordt voorzien, ter vaststelling aan de algemene vergadering van aandeelhouders voor te leggen, heeft plaatsgevonden in mei 2005. Dit beleid is nog steeds van toepassing.

ENECO Energie heeft een eigen webpage over corporate governance. (www.eneco.nl/corporate/corporategovernance). Naast deze webpage is er een webpage voor investor relations.

Advies

Wij adviseren de aandeelhouders de Jaarrekening 2006 vast te stellen.

Rotterdam, 21 maart 2007

Voorzitter Raad van Commissarissen
Mr. N.J. Westdijk MBA

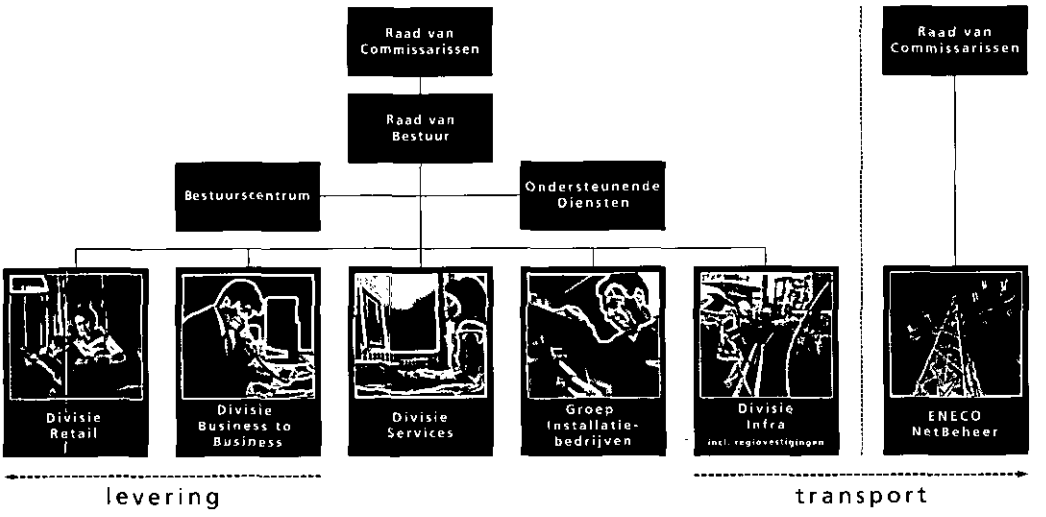
Profiel

ENECO is een geïntegreerd energiebedrijf. We richten ons op de productie, het transport en de levering van energie en bijbehorende diensten.
Wij leveren energie (gas, elektriciteit en warmte) aan ongeveer twee miljoen adressen. Duurzame energievoorziening staat daarbij meer en meer centraal.
Tot onze klanten behoren grote bedrijven, midden- en kleinbedrijven en veel huishoudens. ENECO Energie telt momenteel circa 5.000 medewerkers.
Het hoofdkantoor en de divisies zijn gevestigd in Rotterdam; daarnaast zijn er in Nederland en België diverse vestigingen.

De wortels van ENECO gaan terug tot het midden van de negentiende eeuw.
Na een historie van samenwerking en fusies ontstond in 1995 het huidige ENECO.
Als energiebedrijf staan we midden in de maatschappij en zijn de banden met de overheid van oudsher nauw. De aandelen van ENECO Energie zijn in handen van 61 Nederlandse gemeenten.

De gebieden waar ENECO energienetten beheert, zijn Amstelland, Delfland, Drechtsteden, Haaglanden, Krimpenerwaard, Merwedestreek, Midden-Holland, Midden- en Zuid-Kennemerland, Noordoost-Friesland, Rotterdam-Rijnmond, Weert, de provincie Utrecht en de Zuid-Hollandse eilanden.

Organogram

De divisie Retail verkoopt elektriciteit en gas en aanverwante energieproducten of diensten aan consumenten en kleinzakelijke gebruikers.

De divisie Business to Business verkoopt elektriciteit, gas en warmte aan middelgrote en grote organisaties. Warmte wordt ook bij consumenten afgezet. De divisie is tevens actief op de energiehandelsmarkten en verantwoordelijk voor de productie en totale inkoop van energie van het concern.

De divisie Services levert administratieve ondersteuning aan de gehele distributieketen, met de nadruk op facturering en klantenserviceactiviteiten. Het meetbedrijf MDDS is onderdeel van deze divisie.

De Groep Installatiebedrijven richt zich op de verkoop, verhuur, installatie en onderhoud van verwarmings- en warmwaterapparatuur en technische installaties.

De divisie Infra onderhoudt de elektriciteit-, gas-, warmtenetten in opdracht van ENECO NetBeheer en voert netwerkgerelateerde opdrachten uit voor derden.

ENECO NetBeheer is verantwoordelijk voor het transport van energie en voor de kwaliteit van de netwerken onder haar beheer. ENECO NetBeheer is een zelfstandige onderneming binnen ENECO Holding NV met een eigen directie en Raad van Commissarissen.

Onze positie in de maatschappij

ENECO bestaat bij de gratie van haar klanten. Pas als onze klanten tevreden zijn over onze dienstverlening, zijn wij in onze opdracht geslaagd. Ons streven is om tot een excellente dienstverlening te komen waar de klant ook echt wat van merkt. We willen de zaken die we doen terugbrengen tot de kern en daar ook verantwoording over afleggen aan onze stakeholders. Eenvoud en helderheid staan centraal in al ons handelen en in de verbeteringen die wij doorvoeren in onze bedrijfsvoering. 'Wij doen de dingen gewoon goed' is daarbij een leidend thema. Als we het nog niet goed genoeg doen, werken we aan verbetering. Als er zaken mis gaan, lossen we die zo snel mogelijk op.

We zijn een bedrijf met een maatschappelijke rol. Onze opdracht is het leveren van continu beschikbare en betaalbare energie voor iedereen. Dienen van het publieke belang doen wij echter wel op een ondernemende manier. Een gezonde bedrijfsvoering waarmee goede rendementen worden behaald, vormt de basis voor de continuïteit die wij willen bieden. Daarbij vinden wij transparantie van onze prestaties en prijsstelling belangrijk. Wij minimaliseren financiële en reputatierisico's door nauwlettend in te spelen op wat klanten van ons vragen en wat de maatschappij van ons verlangt. In de consumentenmarkt zetten wij onze prijsstelling op een acceptabel niveau.
We willen een goede dialoog met onze stakeholders over wat zij van ons verwachten. Daarin nemen we geen afwachtende houding aan. We treden actief naar buiten. Stakeholders mogen erop vertrouwen dat wij onze beloftes aan hen nakomen.

Duurzame energievoorziening is vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid, naast betaalbaarheid en beschikbaarheid, een van de belangrijke pijlers van ons beleid. Wij investeren in innovatieve manieren om schone energie op te wekken. Energie uit zon, wind en biomassa is bij ENECO al doodgewoon. We blijven speuren naar nieuwe technologische mogelijkheden, zoals de cv ketel die ook elektriciteit maakt, geothermie en duurzame gaswinning uit rioolwater.
We zoeken daarbij ook naar innovatieve financieringsvormen waarbij de afhankelijkheid van overheidsubsidies minder groot wordt. Ook daarin laten we zien dat we ondernemend zijn.
We zien voor ons bedrijf een belangrijke rol weggelegd in de verduurzaming van de Nederlandse energievoorziening.

Gas, elektriciteit, warmte. Energie. Het is één van de eerste levensbehoeften. Het is de motor van onze economie. Onze klanten kunnen geen dag zonder. Daarom staan wij voor betaalbare en continu beschikbare energie, voor iedereen. Hier en nu, morgen en overmorgen.

Onze stakeholders

- klanten
- medewerkers, evenals hun medezeggenschapsorganen
- branchegenoten als ketenpartners
- de overheid als aandeelhouder
- de overheid als wetgever en toezichthouder
- leveranciers
- financiële partijen

Missie

ENECO Energie zorgt voor continu beschikbare, veilige en toekomstgerichte energievoorziening aan particuliere en zakelijke eindgebruikers. Aan duurzame energie besteden wij extra veel aandacht. Wij willen erkend worden door onze klanten, aandeelhouders, medewerkers en de samenleving als geheel als het meest gewaardeerde energiebedrijf van Nederland. Wij stellen ons tot doel deze ambitie waar te maken door in ons handelen te allen tijde betrouwbaar, ondernemend en professioneel te zijn.

Doelstellingen

ENECO wil als geïntegreerd energiedistributiebedrijf op de energiemarkt in Nederland tot de top behoren. Dit houdt in dat wij het best gewaardeerde energiebedrijf van Nederland willen zijn. Waardecreatie voor alle belanghebbenden staat daarbij centraal. Door kwaliteitsverbetering in alle facetten van de bedrijfsvoering en de dienstverlening willen wij die waardering en erkenning verdienen. Door ons sterk in te zetten voor verduurzaming van de energievoorziening willen wij ons onderscheiden.

- ENECO concentreert zich op haar kernactiviteiten: productie, transport, levering, meten en facturering van energie, te weten elektriciteit, gas en warmte.
- ENECO streeft naar behoud van klanten door zorg te dragen voor betaalbare en betrouwbare energievoorziening en een hoge servicegraad.
- ENECO wil voor alle schakels binnen de distributieketen een goede positie in de markt hebben en behouden en een hoge servicegraad kunnen garanderen.
- Om meerwaarde te creëren op alle deelactiviteiten streeft ENECO naar excellente uitvoering van de primaire en secundaire processen.

Sigrid Fluit
Communicatieadviseur

'ENECO ondersteunt Grand Hotel Philadelphia vanuit een maatschappelijke betrokkenheid. Jongeren met een licht verstandelijk beperking volgen in het hotel een leer- en werktraject binnen de diverse afdelingen van het hotelwezen. Zo worden zij voorbereid op een zelfstandige functie in de horeca en het bedrijfsleven. Een uitstekend initiatief.'

Gedragscode

ENECO heeft in 2002 een gedragscode geïntroduceerd die is gebaseerd op de drie kernwaarden (betrouwbaar, ondernemend en professioneel) van de onderneming. Om de gedragscode te laten doorklinken in al ons handelen wordt hieraan gerichte managementaandacht gegeven. De gedragscode maakt deel uit van de functioneringsgesprekken en komt aan de orde in het werkoverleg. De gedragscode biedt de kaders voor reeds ingevoerde specifieke codes, zoals een code mededinging & aanbesteding, een code nevenactiviteiten en één over omgaan met relatiegeschenken.

Bedrijfsbeginselen

Duurzaamheid De kwaliteit van het milieu, gezondheid en economie vragen in toenemende mate om duurzame energieoplossingen. Op de lange termijn moeten investeringen in duurzame energieproductie en -distributie rendement opleveren. Deze zakelijke benadering zal op den duur de duurzaamste blijken. Wij dragen bij aan de reductie van CO_2-uitstoot door opwekking en levering van duurzame energie en door het versterken van onze positie op dit gebied. Ook energiebesparing is een thema dat wij daarom actief stimuleren bij onze klanten.

Open communicatie met belanghebbenden Onze strategie en onze bedrijfsvoering zijn erop gericht de belangen van onze klanten, medewerkers, aandeelhouders, zakelijke relaties en andere belanghebbenden op een voor hen waardevolle manier te behartigen. Over de zaken die voor hen van belang zijn, communiceren wij met hen op een open en transparante manier.

Veiligheid Wij besteden nauwlettend aandacht aan veiligheid in al haar facetten. Dit betreft fysieke veiligheid, toegangsbeveiliging, de veiligheid bij energiegebruik, de menselijke beveiliging en arbeidsomstandigheden. Wij zorgen dat wij met onze activiteiten de veiligheid van onze medewerkers, klanten en hun omgeving niet in gevaar brengen.

Maatschappelijke verantwoordelijkheid Wij streven ernaar onze maatschappelijke verantwoordelijkheid structureel inhoud te geven op een wijze die verder gaat dan waartoe de wet verplicht en daarmee concrete toegevoegde waarde te creëren voor zowel de maatschappij als geheel als voor ons bedrijf.

Goed werkgeverschap Onze ambitie is om een van de voorkeursondernemingen te zijn waar mensen graag willen werken. Vanuit onze lange traditie van goed werkgeverschap bieden wij onze medewerkers een stimulerende en veilige werkomgeving.

Leverings- en voorzieningszekerheid Leverings- en voorzieningszekerheid beschouwen wij als een van onze belangrijkste basisprincipes. Wij zetten ons optimaal in voor een ongestoorde en veilige energievoorziening voor onze klanten nu en in de toekomst.

Kwaliteit Wij zetten besturing, strategie, processen en systemen in samenhang in om marktconforme producten en diensten te leveren die in prijs en kwaliteit de verwachtingen van onze klanten overtreffen.

Eerlijke concurrentie Wij zijn voorstander van een open en eerlijke concurrentie op de markten waar wij actief zijn. Wij zetten ons in voor een 'level playing field' op de Europese energiemarkt, die op zijn beurt weer een groeiende relatie heeft tot de wereldmarkten voor productie, handel en transport van energie.

Integriteit Onze kernwaarde 'betrouwbaar' vertaalt zich in integer zakendoen. Wij verwachten een integere houding van onze eigen medewerkers en van degenen met wie wij zaken doen. Directe of indirecte betaling van steekpenningen of niet-financiële gunsten wijzen wij ten strengste af. Wij verwachten van onze werknemers dat zij zich hoeden om financiële privébelangen of nevenactiviteiten in conflict te laten komen met de belangen van ENECO. Alle zakelijke transacties moeten correct en volledig kunnen worden verantwoord.

Dilemma's

ENECO levert een maatschappelijk goed: energie. Wij concurreren met onze producten en diensten echter vaak ook op een vrije markt. Daarin schuilt een paradox. In wezen zijn wij een bedrijf dat bijdraagt aan het welzijn van mensen terwijl wij ons tevens moeten houden aan economische principes die passen bij een toekomstgerichte onderneming. Een onderneming die een bijdrage levert aan de welvaart van Nederland.

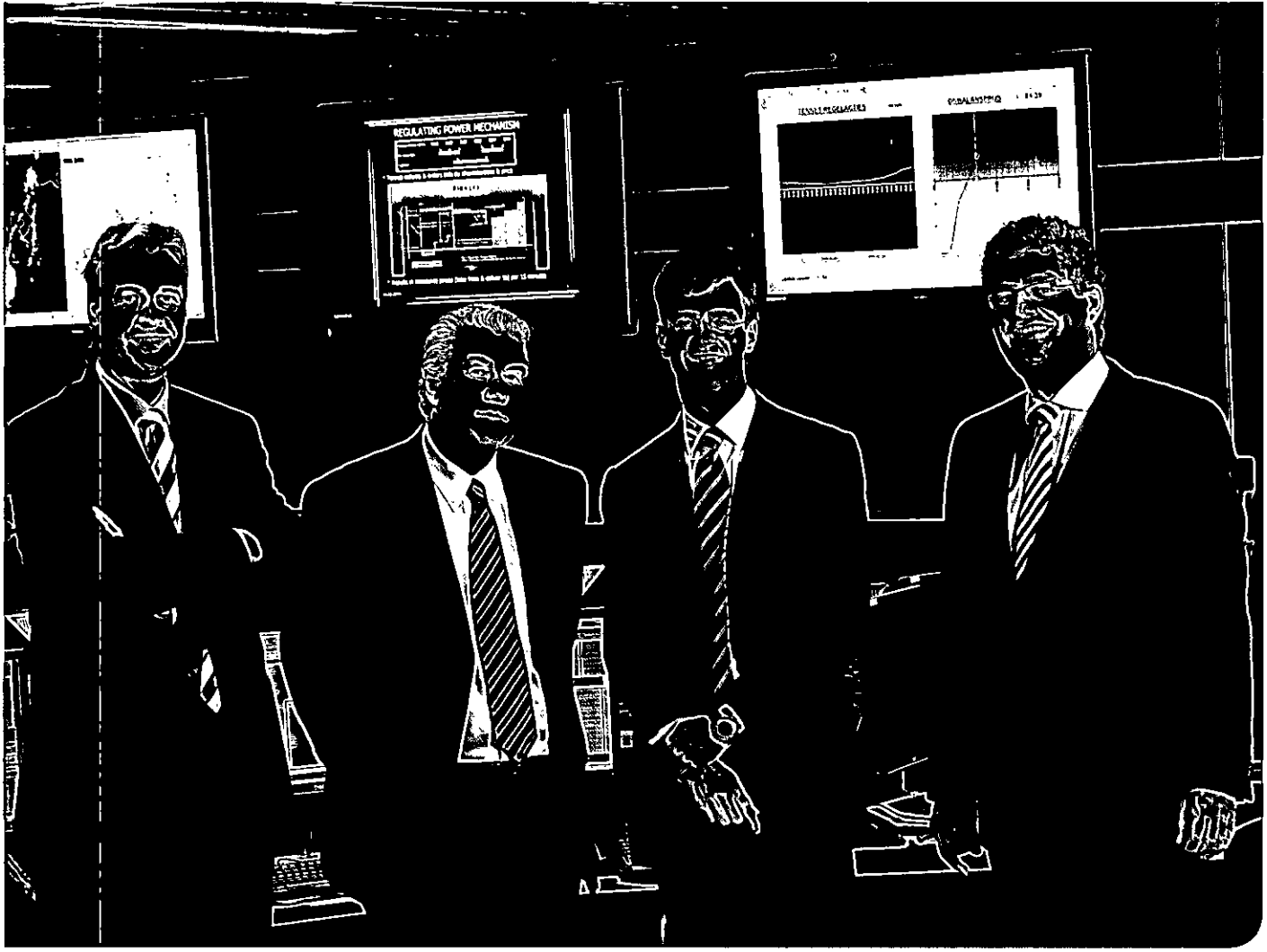
Wij onderkennen de volgende dilemma's:

Winst versus betaalbaarheid
Er ligt een spanningsveld tussen de continuïteit van de onderneming en maatschappelijk aanvaardbare tarieven voor energie voor consumenten. ENECO streeft niet naar winstmaximalisatie, maar wel naar waardecreatie en continuïteit. *Een bedrijfseconomisch verantwoorde financiële* huishouding is daarvoor een voorwaarde. Om als onderneming onze positie op de vrije markt te waarborgen, moeten wij ons concurrerend opstellen. Om onze klanten op de langere termijn van *energie te kunnen* blijven voorzien, investeren wij in productie, in innovatie en duurzaamheid, in *de kwaliteit van onze netwerken* en in onze dienstverlening. Daar staat in de consumentenmarkt een redelijke prijsstelling tegenover. Immers, wij staan voor betaalbare, continu beschikbare energie voor iedereen. De prijs-kwaliteitverhouding die ENECO biedt, heeft dan ook zowel een commercieel als een maatschappelijk karakter.

De juiste balans tussen schoon, betaalbaar en voorzieningszeker
Wij beschouwen voorzieningszekerheid als een van de drie pijlers onder het *energiebeleid*. Duurzame energieopwekking is noodzakelijk om de energievoorziening op de langere termijn te waarborgen. Dit type energieopwekking vergt hoge investeringen, die wij als onderneming willen *terugverdienen. Wij willen ons echter* ook houden aan een maatschappelijk aanvaardbare tariefstelling. In dit spanningsveld tussen schoon, betaalbaar en voorzieningszekerheid moeten wij zoeken naar de juiste balans.

Veiligheid niet 100% beheersbaar
Werk aan en gebruik van gas-, elektriciteits- en warmtenettten is met grote veiligheidsaspecten verweven. Helaas kunnen wij niet in alle omstandigheden 100% zekerheid geven over de veiligheid, omdat wij bepaalde externe omstandigheden en/of persoonlijke handelingen *niet altijd* kunnen beïnvloeden. In die onzekerheid schuilt voor ons een belangrijk dilemma.

Hoe houden wij ons technologisch profiel in stand?
Wij moeten het technologische karakter van onze onderneming in stand houden in een arbeidsmarkt die een tekort heeft aan goed opgeleid technisch personeel. Instroom van jonge technisch opgeleide mensen is onvoldoende, terwijl ons technisch personeel op leeftijd begint te raken. ENECO zal beslissingen moeten nemen om deze opleidingshandicap te elimineren.

Van links naar rechts: Jeppe Machielsen, Ronald Blom, Jeroen de Haas en Han Fennema

Verslag van de Raad van Bestuur

ENECO groeit

Groei is een voorwaarde om succesvol te ondernemen en continuïteit te verzekeren.
ENECO groeit in verschillende opzichten zowel autonoom als door acquisities. We groeien in de kwaliteit van de dienstverlening, in aantal klanten, in afgezet volume energie, in aantallen medewerkers en in activiteiten. We groeien door nieuwe bedrijven over te nemen. In 2006 is ons bedrijf uitgebreid met de installatiebedrijven Lindeman en Metapart. In december 2006 maakten wij bekend dat wij het Schiedamse energiebedrijf ONS opnemen in onze organisatie via het verwerven van de resterende 67% van de aandelen.
Onze duurzame initiatieven worden versterkt door de voorgenomen samenwerkingsovereenkomst met Greenchoice, waarmee wij de joint venture GreenLab zullen oprichten. ENECO heeft de intentie daarbij 30% van de aandelen Greenchoice over te nemen. Wij nemen ook afscheid van de activiteiten die niet langer tot onze core business behoren, zoals de telecom-activiteiten van Telecom Utrecht NV (I-Connext), die begin 2007 zullen worden overgedaan aan Reggefiber BV.

Ook in financieel opzicht maken we een positieve ontwikkeling door. Het bedrijfsresultaat en het nettoresultaat zijn wederom gestegen, zij het met lagere percentages dan wel eens in het verleden voorkwam. Ook de financiële balansverhoudingen laten een positief beeld zien.

Belangrijke ontwikkelingen in 2006 die van invloed waren op de cijfers zijn:

- Een sterke prijsstijging in de elektriciteits- en gastarieven als gevolg van gestegen inkoopprijzen heeft de energieomzet doen stijgen met ruim 16%. De afzet elektriciteit in volume gemeten is daarnaast met 7% gestegen.
- Een eenmalige bate van € 30 miljoen voor een in te dienen schadeclaim.
- Hogere brutomarge uit energie door verbeterd risicomanagement, in het bijzonder in de zakelijke markt.
- Gunstige prijsontwikkeling op de groothandelsmarkt voor elektriciteit.
- Hoge belastingdruk als gevolg van daling belastingtarief.

Europese energiemarkt

Energiebeleid hoog op de agenda

ENECO is onderdeel van de Europese energiemarkt die nog altijd volop in beweging is.
In de Europese lidstaten kwam het energiebeleid hoger op de politieke agenda te staan als gevolg van enkele mondiale bewegingen en gebeurtenissen. Allereerst werd de wereld geconfronteerd met fors gestegen olieprijzen en daaraan gekoppelde gasprijzen. Dit leidde tot hoge energieprijzen waardoor veel consumenten en (energie-intensieve) industrieën op problemen stuitten.
Een toenemend besef van de kwetsbaarheid van de Europese energieaanvoer werd gevoed door het tijdelijk stopzetten van de gaslevering uit Rusland aan Oekraïne en de recent gewijzigde eigendomsverhouding van het grote olie- en gaswinningproject in Sachalin.
Europa zag zich bovendien geconfronteerd met een toenemende concurrentie om de schaarse energiebronnen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de economische opkomst van China en India en de sterke energievraag van Japan.
Ten slotte is het gevoel van urgentie toegenomen als het gaat om klimaatverandering en de noodzaak tot verduurzaming. De orkaan Katrina, het smelten van het poolijs, overstromingen of juist tekort aan water, het zijn signalen die passen bij een patroon dat hiervoor aanleiding geeft.

Nieuwe pijlers onder energiebeleid

Deze omstandigheden hebben geleid tot een groeiend inzicht dat de Nederlandse en Europese energievoorziening niet zonder meer gewaarborgd is door het invoeren van marktwerking.
De oorspronkelijke ideeën achter de vorming van een Europese energiemarkt zijn deels achterhaald. Het Europese beleid was vooral gericht op het creëren van een grote geliberaliseerde Europese energiemarkt, vanuit de gedachte dat meer concurrentie tot lagere prijzen zou leiden.
Bovengenoemde recente ontwikkelingen hebben de bewustwording vergroot van het belang van twee andere pijlers onder het energiebeleid: voorzieningszekerheid en duurzaamheid.
De Europese Commissie kwam begin januari 2007 met plannen voor een Europees energiebeleid, waarin deze twee uitgangspunten nu ook nadrukkelijk zijn opgenomen.
ENECO ondersteunt dit beleid van harte.

Voorzieningszekerheid en duurzaamheid

Europa moet minder afhankelijk worden van fossiele brandstoffen en nadenken over alternatieven om voorzieningszekerheid veilig te stellen. Door het uitgeput raken van eigen gasvelden is Europa in toenemende mate afhankelijk van aanvoer van energie uit regio's zoals Rusland en het Midden-Oosten.
De opstelling van Rusland als gasleverancier is een belangrijke omslag geweest in dit denken. Europa is niet langer de enige afnemer van Russisch gas. Europa moet concurreren met (nieuwe) grote economieën zoals China en India, en de Verenigde Staten van Amerika.
Voor een stevige onderhandelingspositie is schaalgrootte van belang. Europa zou als blok kunnen optreden richting Rusland. Door de onverwachte unilaterale actie van Duitse energiebedrijven die een groot gascontract afsloten met Rusland, beseffen de lidstaten dat Europese eenheid op energiegebied wellicht een illusie is en dat nationale belangen vooralsnog prevaleren. Overigens is Gas Transport Services NV (voormalig Gasunie) ook in overleg met Gazprom over samenwerking door middel van onder meer wederzijdse participaties in pijpleidingen.

Achterblijvende investeringen in centrales

In een volledig gereguleerde markt is de overheid verantwoordelijk voor de zorg voor voldoende opwekkings- en transmissiecapaciteit. In een vrije markt gelden echter bedrijfseconomische principes die investeringsbeslissingen beïnvloeden. De onzekerheden over brandstof- en verkoopprijzen, de toekomst van het Kyoto-protocol (CO_2) en instabiliteit in de regelgeving door de overheid maken dat energiebedrijven terughoudend zijn geweest met investeringen in nieuwe centrales. De vraag naar energie is de laatste jaren echter blijven stijgen. Daardoor is er een krappe markt ontstaan met weinig reservemarge, waardoor schokken in vraag en aanbod leiden tot grote prijsfluctuaties. Deze situatie kan tevens tot een geringere leveringszekerheid leiden.

Interconnectiecapaciteit onvoldoende

Omdat interconnectiecapaciteit tussen landen onderling nog onvoldoende is, kan nog lang niet van één Europese elektriciteitsvoorziening worden gesproken. De verschillen in investerings- en belastingregimes in de lidstaten zijn onder meer de oorzaak hiervan.
Er wordt gewerkt aan het uitbreiden van de interconnectiecapaciteit. Zo worden nieuwe hoogspanningskabels van Nederland naar Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk gelegd.
Daarnaast worden er in multinationaal verband steeds meer afspraken gemaakt over verdergaande samenwerking. Een resultaat hiervan is een marktkoppeling tussen Nederland, België en Frankrijk.
Om dit proces te versnellen is afsplitsing van de TSO's (Transmission System Operators, dat wil zeggen de landelijke beheerders van de infrastructuur voor hoogspanning en interconnectie) van de energiebedrijven ook een thema dat serieus wordt bekeken door de Europese Commissie. Overigens zijn in Nederland de TSO's voor elektriciteit (TenneT) en gas (Gas Transport Services NV) al onafhankelijk.

Twee consolidatiemodellen

Schaalgrootte van de energiebedrijven en bundeling van krachten zijn van toenemend belang in verband met de enorme investeringen die moeten worden gedaan om voorzieningszekerheid te garanderen voor de toekomst.
Er zijn in principe twee manieren voor de energiebedrijven om de gewenste schaalgrootte te realiseren:

- Het model dat de Europese Commissie nastreeft gaat uit van internationale conglomeraten die echter in geen enkele deelmarkt c.q. land een dominante positie hebben, waardoor in ieder land voldoende keuzemogelijkheden voor afnemers blijven bestaan.
- Een alternatief model dat vooral wordt gedreven door nationale belangen (onder andere duurzaamheid en voorzieningszekerheid) is het vormen van nationale allianties. Dit alternatief leent zich voor convenanten met de nationale overheid waarin afspraken worden gemaakt over duurzaamheidprestaties (zoals dat in Zweden al gerealiseerd is) en over een evenwichtige verdeling tussen de energiebedrijven van investeringen in opwekking en transmissie.

Gezien de recente ontwikkelingen en onzekerheden lijkt het model dat de Europese Commissie voorstaat aan draagvlak in te boeten, ondanks verschillende pogingen van grote spelers om grensoverschrijdende fusies tot stand te brengen. Die strijd is nog niet beslist.
De Europese Commissie benut haar volledige arsenaal aan bevoegdheden, onder meer door mededingingsbeleid en Europese wetgeving, om haar beoogde marktstructuur af te dwingen. Zij komt daarbij in toenemende mate in conflict met diverse nationale overheden die een eendrachtig nationaal energiebeleid voorstaan, zoals recent met Spanje.
Voor ENECO is er meer duidelijkheid ontstaan over de richting waarin ons bedrijf zich kan bewegen, nu de Eerste Kamer een beslissing heeft genomen over de Wet Onafhankelijk Netbeheer, voorheen genoemd Splitsingswet.

Hans Kursten
Manager External Affairs & Business Development
ENECO Energie Projecten

'Door deel te nemen aan het Convenant Duurzaam Den Haag kunnen wij deze aandeelhouder helpen de vertaalslag te maken naar de praktijk. Het convenant stimuleert de deelnemers om nog meer projecten en investeringen te doen op het gebied van duurzaamheid.'

Nederlandse energiemarkt

Ontwikkeling in de zakelijke markt

De vrije energiemarkt begint langzaam volwassen te worden. Zowel klanten als energiebedrijven beginnen te wennen aan de nieuwe situatie, wat leidt tot een zekere rust in de markt.
De energiebedrijven kunnen zich meer op de buitenwereld richten, nu de nieuwe systematiek om de vrije markt goed te laten werken zich heeft gezet en verbeteringen worden doorgevoerd.

Energie is weliswaar een commodity, maar ook steeds meer een financieel product. Die verschuiving in denken is het gevolg van de enorme prijsstijgingen dit jaar. Ze hebben geleid tot een groter risicobesef bij zowel energiebedrijven als zakelijke klanten. Continuïteit van de energievoorziening vraagt om een solide financiële basis bij producenten en leveranciers van energie. Overnames van kleinere energiebedrijven door grote (buitenlandse) partijen zijn dan ook een logisch gevolg.
In de zakelijke markt hebben klanten energie-inkoop hoger op de managementagenda geplaatst dan voorheen.
Energie wordt meer en meer gezien als een strategisch inkoopgoed, gezien de hoge prijzen die ervoor moeten worden betaald. Deze tendens is zichtbaar in het grootbedrijf, maar druppelt langzaam door naar het MKB. Over de hele linie neemt het risicodenken toe. Klanten willen duidelijk hun risico's beperken. Dit uit zich in het feit dat langjarige contracten nu weer bespreekbaar zijn. Het inkopen op het juiste moment wordt belangrijker gevonden dan de kleine opslag die moet worden betaald voor de duur van het contract. Door meer langjarige contracten af te sluiten, neemt de voorspelbaarheid voor ENECO toe.

De handel in elektriciteit ontwikkelt zich voorspoedig. Elektriciteitsproducenten voelen zich verantwoordelijk voor het ontstaan van een meer liquide, toegankelijke groothandelsmarkt. Zij geven sinds eind 2006 meer inzicht in de inzet van centrales naar brandstofsoort. Handelsbeslissingen worden daardoor vaker genomen op basis van de spark spread (marge tussen brandstofprijs en elektriciteitsverkoopprijs) van centrales. Een soortgelijke ontwikkeling was al in gang gezet door TenneT, die dit soort informatie over de onderliggende waarden al afgaf aan de markt.
De ontwikkeling van de gasgroothandel loopt nog achter op die van elektriciteit. Dit wordt veroorzaakt door de nog altijd dominante positie van Gasterra op de gasgroothandelsmarkt. Gasterra biedt geen mogelijkheid om gas in te kopen voor het opvangen van verbruikspieken. Dat zet energieleveranciers, waaronder ENECO, in beweging om daar zelf in te kunnen voorzien.

Marktmodel kleinverbruikers

De Nederlandse energiebedrijven hebben in 2005 hun krachten gebundeld in het project Stroomopwaarts met als doel meer efficiëntie in de branche te bewerkstelligen. Het programma, waarvan ENECO de voortrekker is, wordt in de gehele sector als een succes ervaren.
Er stond een aantal verbeterpunten op de agenda om de administratieve processen te stroomlijnen. Over de meeste daarvan is in 2006 overeenstemming bereikt, twee punten zijn afhankelijk van een fiscale oplossing.

1. Het capaciteitstarief voor transport wordt ingevoerd per 1 januari 2008. Dit betekent een aanzienlijke vereenvoudiging. Klanten betalen niet langer voor de hoeveelheid energie die over het net wordt getransporteerd, maar een uniform tarief voor het gebruik van het gas- of elektriciteitsnet.
   De betrokken Ministeries van Economische Zaken, Financiën en Sociale Zaken & Werkgelegenheid staan achter deze aanpassing. Wetgeving om dit te regelen is in voorbereiding.
2. Er is besloten een nieuwe organisatie voor het berichtenverkeer op te richten die Energie Data Services Nederland (EDSN) gaat heten. Hiermee wordt een standaard ingevoerd voor berichtenverkeer die de twee huidige systemen gaat vervangen.
3. Over een ander model voor de metermarkt is overeenstemming bereikt. De verbetering is dat meetdata op afstand kunnen worden uitgelezen, waardoor het administratieve proces eenvoudiger kan worden. Hiervoor is het nodig dat bij alle zeven miljoen Nederlandse huishoudens en het MKB de gas- en elektriciteitsmeter worden vervangen. De komende jaren worden met dat doel ruim dertien miljoen slimme meters geplaatst door alle betrokken partijen in de sector.

4. Algemeen leeft de wens om het leveranciersmodel in te voeren, waardoor elke klant nog slechts één factuur ontvangt voor levering en transport van energie. Hieraan kleeft echter nog een fiscaal probleem dat te maken heeft met de verrekening van de BTW tussen de leverancier en de netbeheerder. Over een oplossingsrichting wordt nagedacht.

Over het laatste punt is de besluitvorming nog niet rond. Al met al zijn grote vorderingen gemaakt om de marktwerking te verbeteren. Vereenvoudiging van de processen gaat zeker leiden tot minder fouten. Leveranciers hebben daarmee eerder de beschikking over de juiste data, zodat zij sneller kunnen handelen en correcte facturen kunnen versturen. Het aantal klachten van klanten zal daardoor afnemen. Minder ergernissen bij de consument zullen bijdragen aan een beter imago van de energiebranche als geheel.

Politieke debat

Door de geopolitieke ontwikkelingen is ook het politieke debat in Nederland van karakter veranderd.
Dit uitte zich onder meer in de kritische reacties op het besluit van de minister van Economische Zaken in september 2006 om de subsidies op duurzame energieopwekking stop te zetten. Ook het voornemen van de Nederlandse regering om energiebedrijven te splitsen, stond opnieuw ter discussie in het licht van de mondiale ontwikkelingen. Vooral de timing van mogelijke splitsing gezien de gebeurtenissen elders in Europa, leidde tot hernieuwd debat over de wenselijkheid ervan. De Eerste Kamer besloot de Wet onafhankelijk netbeheer aan te nemen, maar de splitsingsbepalingen niet in werking te laten treden. Uit deze politieke besluitvorming blijkt dat voor de Nederlandse regering behalve betaalbaarheid, de andere twee pijlers onder energiebeleid actueel zijn geworden: beschikbaarheid en duurzaamheid. Dit sluit goed aan op de positionering van ENECO waar deze drie zaken centraal staan.

In het kort komt de besluitvorming over de Wet onafhankelijk netbeheer hierop neer. Verplichte splitsing zal niet worden ingevoerd zolang de energiebedrijven zich houden aan enkele voorwaarden. Centraal staat dat het publieke en onafhankelijke netbeheer niet in gevaar mag komen door bijvoorbeeld kruissubsidiëring tussen netbeheerder en leveringsbedrijf of door investeringen in risicovolle activiteiten in het buitenland. Doen zij dit wel, dan worden zij verplicht om te splitsen. Ook als de Europese Unie besluit om tot splitsing over te gaan zullen de splitsingsbepalingen in Nederland in werking treden. De netten blijven in handen van publieke aandeelhouders, het beheer van de hoogspanningsnetten wordt overgedragen aan TenneT. Verder is in de wet opgenomen dat de netbeheerder minder taken dan nu mag uitbesteden.

ENECO kiest ook voor de toekomst voor een afzonderlijke Netbeheerder naast het Infrabedrijf. ENECO NetBeheer zal cruciale kerntaken zelf gaan uitvoeren. ENECO Infra zal zich gaan ontwikkelen tot een modern aannemersbedrijf en ook richting ENECO Netbeheer op termijn gaan concurreren met andere aannemers. Dit betekent dat onze netbeheerder 'vetter' zal gaan worden dan nu het geval is. In 2007 worden de details verder uitgewerkt.

Strategische agenda

Wim van Hattem
Hoofd Operatie en projectbegeleider

'Als beheerder van het gasnet zijn wij verantwoordelijk voor de veiligheid. We komen altijd direct in actie na een melding van gaslucht. Beter is het om dat te voorkomen. Daarom vernieuwen we de komende jaren grote delen van ons gasnet.'

- **Verticale integratie**

ENECO streeft naar beheersing van de gehele voortbrengingsketen die samenhangt met energiedistributie, van productie tot nazorg, zodat het gehele energieportfolio zelfstandig kan worden geleverd. Hiermee willen wij bereiken dat wij de inkooprisico's beter kunnen spreiden en minder afhankelijk worden van de Nederlandse groothandelsmarkt. ENECO streeft ernaar op termijn 50 tot 70% van de elektriciteitsbehoefte (circa 2.000 MW) zelf op te wekken. Dit jaar zijn grote stappen gezet om deze doelstelling binnen afzienbare termijn te bereiken.
Ook werken wij aan de versterking van onze gaspositie. Ons doel is dat wij in 2010 het volledig afgezette volume in gas zelfstandig kunnen plannen en inkopen (shippen). Door beheersing van de gehele keten willen wij meer invloed krijgen op de prijsstelling, de mate van duurzaamheid en de beschikbaarheid van energie. Behalve bedrijfseconomische voordelen heeft dit ook maatschappelijke voordelen. Bij het bepalen van een locatie voor een elektriciteitsproductie-unit kunnen wij bijvoorbeeld rekening houden met hergebruik van restwarmte en emissies.

- **Operationele prestaties verbeteren**

In 2005 hebben wij een speerpuntenprogramma opgesteld gericht op 'operational excellence'. Kostenreductie, werkkapitaalreductie, procesoptimalisatie en excellente uitvoering zijn de kernwoorden van het speerpuntenprogramma.
Onze doelstelling is dat klanten onze prestaties waarderen en dat zij zo tevreden zijn over ons dat zij ENECO erkennen als meest gewaardeerde energiebedrijf van Nederland.

- **Geïntegreerd energiebedrijf**

ENECO wil betaalbare, continu beschikbare en duurzame energievoorziening garanderen voor haar klanten. Dit streven kan worden vertaald in

- zorg voor leveringszekerheid (people);
- zorg voor het milieu en voor alternatieve energievoorzieningen (planet);
- zorg voor continuïteit van de onderneming (profit).

Deze drie aspecten samen kunnen wij het beste waarmaken als geïntegreerd energiebedrijf dat alle schakels in de distributieketen zelfstandig, efficiënt en in samenhang beheerst en beheert.

In 2006 hebben wij onze strategische agenda uitgebreid met vier onderwerpen, waarover wij in 2007 verslag zullen doen:

- **Veiligheid**

Het is ons doel een veilige en integere omgeving te handhaven voor klanten en medewerkers. Daarvoor willen wij een ENECO-breed veiligheidsprogramma ontwikkelen dat in alle onderdelen van het bedrijf wordt doorgevoerd. Het veiligheidsbewustzijn en het veiligheidsbeleid binnen ENECO moeten voldoen aan de hoogste eisen die in de industrie worden gesteld aan ons type bedrijfsvoering.

- **Duurzaamheid**

ENECO wil het percentage duurzame energie uitbouwen ten opzichte van traditionele opwekking. Wij zullen onze ambities op dit gebied fors aanscherpen. Wij willen ons op dit gebied onderscheiden met kleine en middelgrote initiatieven. Dat betekent dat wij samenwerking zoeken met partners om samen tot innovaties te komen of samen installaties te exploiteren. Die lokale aanwezigheid moet de zichtbaarheid van onze rol in de maatschappij vergroten. Op onze corporate website is een overzicht te vinden van alle bijzondere, duurzame projecten waar ENECO bij is betrokken. Zie www.eneco.nl/corporate.

- **Innovatie**

ENECO wil een structuur creëren waarbinnen innovatieve ideeën kunnen floreren, passend binnen het toekomstbeeld die ENECO heeft van de branche en haar rol daarin. Duurzame initiatieven worden daardoor beter ingebed in een innovatieprogramma dat vanuit strategie wordt gestuurd.

- **Behoud hoogwaardige technologisch profiel**

De waarde van een energiebedrijf is besloten in de competenties van de medewerkers. Behoud van een hoogwaardig technisch profiel is belangrijk om de drie pijlers onder het energiebeleid te staven. Dit besef dwingt ons tot een actieve opstelling richting de arbeidsmarkt en kennisinstituten, het inrichten van een leeftijdsbewust personeelsbeleid en het opzetten van een stevig intern opleidings- en leiderschapsprogramma.

Voortgang strategische agenda

De strategische uitgangspunten (verticale integratie, verbeteren operationele prestaties en geïntegreerd energiebedrijf) worden nader toegelicht.

Verticale integratie

Elektriciteitsproductie

Rijnmond Energie Centrale

Sinds 1 januari 2005 neemt ENECO op langjarige basis de gehele elektriciteitsproductie af van Rijnmond Energie Centrale. Deze centrale heeft een capaciteit van 800 MW en dekt 25% van onze elektriciteitsbehoefte. Met deze capaciteit beschikken wij over meer flexibiliteit om onze piekvraag op te vangen.

PerGen

Dit boekjaar is de bouw gestart van de PerGen-warmtekrachtcentrale (250 MW) op het terrein van Shell Nederland Raffinaderij te Pernis. Hiervoor heeft ENECO Infra in opdracht van ENECO NetBeheer de kabelverbinding naar de netkoppeling gemaakt.
De centrale wordt gebouwd door Air Liquide en zal volgens planning in 2007 gereed zijn voor testen. Zodra de centrale operationeel is, naar verwachting eind 2007, gaat ENECO alle voor het net opgewekte elektriciteit afnemen.

ENECOGEN

De plannen voor de bouw van een eigen elektriciteitscentrale (840 MW) hebben dit boekjaar vaste vormen aangenomen. Er is een optie genomen op een locatie in Europoort en alle vergunningen zijn verleend. Bovendien is een aansluitcontract met TenneT afgesloten. Wij gaan ervan uit dat de centrale in 2010 operationeel kan zijn. Dit is later dan de originele planning door benodigde aanpassingen in het Zuid-Hollandse hoogspanningsnet. Het is van groot belang dat TenneT hiervoor spoedig haar voorgenomen investeringen doet.
Aangezien het voor het eerst is dat ENECO zelf elektriciteit op deze schaal gaat produceren, is er een samenwerkingsverband aangegaan met International Power dat over de juiste kennis en ervaring beschikt. Deze wereldwijd opererende, onafhankelijke stroomproducent gaat de exploitatie voor zijn rekening nemen.
Bij alle voorbereidingen van dit project is duidelijk rekening gehouden met milieuaspecten.
Bij de aanleg van de infrastructuur wordt rekening gehouden met hergebruik van restwarmte door de omliggende industrie.
Het Europoortgebied biedt hiervoor goede mogelijkheden. Integratie via warmtelevering met de LNG-terminal van het internationale bedrijf 4Gas die direct naast de ENECOGEN-centrale gerealiseerd wordt, kan leiden tot aanzienlijk synergievoordeel.

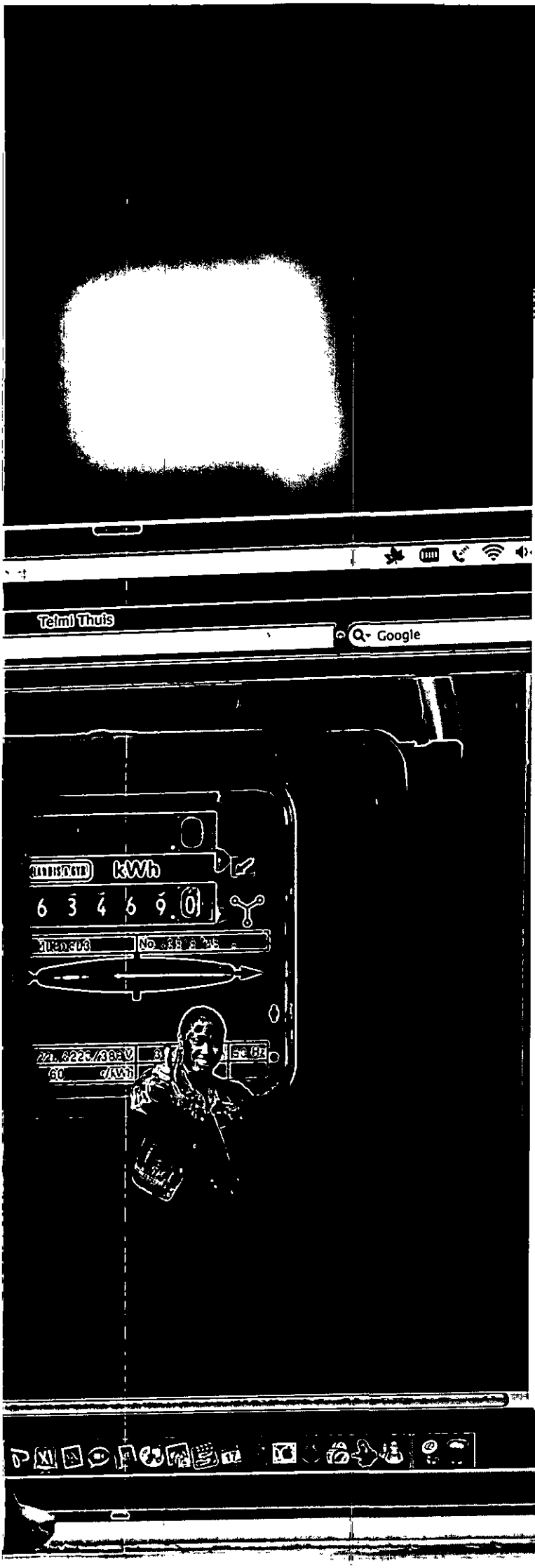
De ENECOGEN-centrale wordt een moderne, zeer efficiënte warmtekrachtinstallatie. ENECOGEN zal investeren in een zogenaamde Selectieve Katalytische Reductie-installatie (SCR), waarmee de NO_x-emissies met 80% teruggedrongen kunnen worden. Deze techniek wordt in de Verenigde Staten al bij gasgestookte centrales toegepast, maar in Europa nog niet. Door deze technologie wordt ENECOGEN de meest milieuvriendelijke grootschalige elektriciteitscentrale van Nederland. Om de emissie van het broeikasgas CO_2 te verminderen en een extra bijdrage te leveren aan de Nederlandse Kyoto-doelstellingen studeert ENECOGEN op een innovatieve methode om CO_2 af te vangen. Het gaat om een distillatiemethode die potentieel een veel lager energieverbruik heeft dan het tot nu toe toegepaste proces. Bovendien kent het een hoger afvangrendement. Voor deze destillatiemethode wordt de koude in de LNG van de naastgelegen LNG-terminal van 4Gas gebruikt. Bij gunstige studieresultaten is het mogelijk deze techniek als pilotproject en vervolgens op volledige schaal aan de ENECOGEN-centrale toe te voegen. In dat geval komt er bij ENECOGEN alleen nog lucht uit de schoorsteen. Zie ook de site www.enecogen.nl.

Q7

ENECO krijgt ook de beschikking over grootschalige duurzame elektriciteitsproductie. De bouw van het offshore windmolenpark Q7 heeft in 2006 een aanvang genomen. Dit windpark levert genoeg elektriciteit voor 125.000 huishoudens. Meer details over dit project vindt u op pagina 26 en 27.

‘Meer inzicht in mijn energieverbruik? ENECO vertelt het me.’

Denise Riedewald
marketing medewerker

Project: Telmi, de slimme meters van ENECO
Doel: Energiebesparing bevorderen door inzicht te geven in het verbruik

In 2006 is ENECO gestart met het plaatsen van slimme meters. Voor de uitlezing werken wij met GPRS. Daardoor kunnen wij meer met de verbruiksgegevens doen. En dat is prettig voor de klant. ENECO en de klant weten na plaatsing van de slimme meter op ieder moment van de dag wat het verbruik is. Onze facturen zijn daardoor altijd precies goed. Maar ook de klant kan met die informatie zelf aan de slag. ENECO biedt daarvoor twee concepten:

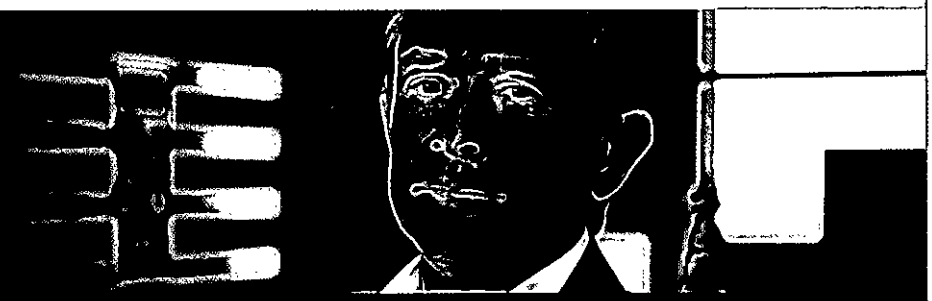
Telmi EnergieBalans

Hiermee kan de klant het eigen verbruik vergelijken met dat van het gemiddelde van andere huishoudens.
Via een persoonlijke internetpagina of een losse display kan de klant zijn verbruik zien.
De voorschotnota's worden automatisch aangepast aan het werkelijke verbruik. Bijbetalen behoort daardoor tot het verleden bij normale omstandigheden. Er zijn veel meer mogelijkheden met deze slimme meters: de klant kan zijn verwarming op afstand aan of uit zetten, of de binnentemperatuur koppelen aan de buitentemperatuur.

Telmi EnergieTegoed

Met behulp van deze slimme meter betaalt de klant vooraf voor zijn energie. Hij kan via telefoon of internet zijn tegoed opwaarderen en niet meer verbruiken dan waarvoor is betaald. Dit concept is te vergelijken met prepaid mobiele telefonie. We hebben dit prepaidconcept getest bij een grote groep klanten. De meeste huishoudens hebben er *aanzienlijke energiebesparingen mee gerealiseerd*. Niet onbegrijpelijk dus dat 96% van de testgroep zeer tevreden was over Telmi EnergieTegoed. 92% wil er zelfs graag mee doorgaan.

Geert Glimmerveen, directeur strategie

'Ervaring opdoen voor de grote uitrol van slimme meters start'

De energiebranche staat voor een gigantisch project dat in 2007 gaat starten: 7 miljoen huishoudens krijgen een nieuwe op afstand uitleesbare gas- en elektriciteitsmeter. ENECO plaatst in zijn netgebied 3,8 miljoen meters in de komende 6 jaar. Dat betekent nogal wat, ook voor onze bedrijfsvoering. Om goed in te kunnen schatten wat de consequenties zijn, hebben we in 2006 al slimme meters geplaatst bij zo'n 2.000 klanten in Capelle aan den IJssel. De aantallen in 2007 zullen zeer sterk stijgen om grootschalig ervaring op te gaan doen.

In plaats van meteropnames bij de klant thuis of het jaarlijkse kaartje met de meterstanden die hij instuurt, kunnen we straks eigenlijk van minuut tot minuut zien wat de meterstand is. We moeten dus aanpassen in onze systemen wie we al hebben aangesloten, zodat we dat kaartje niet meer sturen. Of dat zo simpel is als het lijkt, moeten we in de praktijk ervaren. We willen ook van klanten horen wat ze van de nieuwe meters vinden zodat we onze dienstverlening daar goed op kunnen afstemmen. Oudere mensen zullen het misschien ingewikkeld vinden en ons veel om raad vragen. Op al die situaties willen we goed voorbereid zijn.

Gaspositie opbouwen

Programmaverantwoordelijkheid gas

Om een zelfstandige positie op te bouwen op de gasmarkt heeft ENECO het Gas Shipping-team opgericht. Dit team heeft in dit boekjaar de eerste, succesvolle ervaringen opgedaan met onze nieuwe rol van programmaverantwoordelijke voor gas. De opbouw van gaskennis en de inrichting van processen en systemen verlopen inmiddels zo goed dat in 2007 uitbreiding van het volume wordt voorzien.

Gasopslag

Om op den duur een sterkere concurrentiepositie in te nemen moet ENECO toegang krijgen tot eigen gasvoorraden. Gasopslag is hiervoor een mogelijke oplossing. De belangrijkste overweging om te investeren in eigen flexibiliteit via gasopslag is van bedrijfseconomische aard. Momenteel is een haalbaarheidsonderzoek gaande naar de technische, economische en operationele consequenties van eigen gasopslag.

Operationele prestaties verbeteren

Twee jaar geleden zijn wij gestart met een verbeterprogramma dat als doel heeft onze basisprocessen dusdanig op orde te hebben dat fouten tot een minimum worden beperkt. Wij hanteren hierbij de Lean Six Sigma-methodiek. Wij lichten de status van enkele onderdelen van dit programma hier toe.

Ketenmanagement en vorderingen

Door de enorm gestegen energieprijs is de debiteurenpositie navenant toegenomen. Bij zakelijke klanten zijn de vorderingen beter op orde gekomen door veel aandacht te schenken aan het factureringsproces. Daardoor zijn de betalingsachterstanden sterk teruggedrongen. De effecten van dit verbetertraject zijn het sterkst bij gas, waar ketenmanagement door verbetering in de ICT-systemen al is doorgevoerd. Voor elektriciteit wordt deze verbetering in de keten in 2007 zichtbaar, als ook hier de systeemrenovatie is voltooid.
Verder heeft ENECO in het acceptatieproces voor nieuwe zakelijke klanten credit checks ingevoerd om betalingsproblemen te voorkomen. Deze maatregel levert het gewenste effect op.
In de consumentenmarkt willen wij voorkomen dat schuld bij klanten zo hoog oploopt dat afsluiting van gas of elektriciteit dreigt. Verbeterde aansturing van het incassoproces en het tijdig aanbieden van budgetbeheer kunnen daarbij helpen. Eind 2006 ondertekenden wij een intentieverklaring met onze collega energiebedrijven om problematische schulden te voorkomen. Dit wil de branche bereiken door gerichter samen te werken op het gebied van schuldregistratie en een eensgezind beleid te voeren op schuldpreventie en -sanering.

Productiviteit ENECO Infra verhogen
Meer doen met hetzelfde aantal medewerkers is de doelstelling van ENECO Infra. Gerichte aandacht voor de meest efficiënte procesgang en bijbehorende managementaandacht voor het correct uitvoeren van procedures en werkinstructies heeft effect. Het proces in de hele keten van ontwerp tot uitvoering sluit nu beter op elkaar aan, waardoor minder fouten worden gemaakt en projecten sneller kunnen worden afgerond. Hierdoor zijn aanzienlijke verbeteringen in onderhandenwerkpositie en materiaalvoorziening bereikt.

Klachtenmanagement
We zien klachten als een nuttige bron van informatie over hoe en waar wij mogelijke verbeteringen kunnen doorvoeren. Klachtenmanagement helpt ons daarbij. Het verbeteren van het klachtenmanagement wordt vanuit de Raad van Bestuur nauwlettend gevolgd.
Er is in 2006 een concreet en werkbaar programma opgesteld om klachtenmanagement gestalte te geven. Ook is de afdeling die zich voltijds met klachtenmanagement bezighoudt, fors uitgebreid en versterkt met medewerkers die ervaring hebben op dit terrein. Een nadere toelichting op de inhoud van dit verbeterprogramma leest u op pagina 31.

Inkoop
ENECO heeft een inkoopmanagementsysteem ingevoerd dat gaat helpen om meer inzicht te krijgen in de stroomlijning van de inkoopfunctie en om verdere besparingen te realiseren. De doelstelling voor 2006 om € 7 miljoen op inkoop te besparen, is behaald.
Evaluatie van het verbeterprogramma heeft eind 2006 plaatsgevonden. Hieruit bleek dat wij erin zijn geslaagd een aanzienlijke waardecreatie te realiseren die nagenoeg overeenkomt met de door ons gestelde doelen. Daarmee is dit programma echter niet beëindigd.
ENECO wil de komende jaren een aantal grote investeringen plegen. De hiervoor benodigde financiële ruimte zal gerealiseerd moeten worden vanuit additionele waardecreatie binnen de huidige operationele activiteiten. Voor de periode hierna is dan ook besloten om bedrijfsbrede thema's te formuleren waarbinnen de gewenste verbetering verder wordt vormgegeven.

Geïntegreerd energiebedrijf

Het debat over de Wet onafhankelijk netbeheer is in november 2006 eindelijk afgerond. Het is nog te vroeg om te constateren wie hier als winnaar uit de jarenlange strijd is gekomen en wat nu precies de consequenties zijn van de nieuwe wet. ENECO stelt zich op het standpunt dat de focus van het politieke debat drastisch verlegd moet worden naar meer wezenlijke onderwerpen: betaalbaarheid, voorzieningszekerheid en duurzaamheid. In onze opvatting zou de politieke discussie over energiebeleid altijd langs deze drie assen gevoerd moeten worden. Wij trachten in onze bedrijfsvoering hier concreet invulling aan te geven.

- Betaalbaarheid van energie begint binnen onze eigen muren. Onze bedrijfsvoering is effectief en efficiënt ingericht. Nuttig en spaarzaam, op een verantwoorde manier. Maar ook buiten is er veel te winnen. Hoe? Door goed samen te werken. Door met de één initiatieven te ontwikkelen die leiden tot energiebesparing en met een ander te kijken naar het verhogen van het rendement van energie. Door nieuwe energietechnologieën te ontwikkelen en toe te passen. Of de restwarmte die vrijkomt bij productieprocessen nuttig te gebruiken. Met langjarige stroominkoopcontracten en met de ontwikkeling van eigen energieopwekking kunnen we voor een deel de soms heftige prijsontwikkelingen op de energiemarkt opvangen. Want betaalbaarheid is ook gebaat bij bestendige prijsontwikkeling.
- Voorzieningszekerheid vullen wij in door een consistent investerings- en onderhoudsbeleid voor de infrastructuur. Maar ook door een anticiperende opstelling voor het bedrijfsleven, zoals bij de tweede Maasvlakte waar ENECO betrokken is bij de ontwikkeling van een toekomstgerichte en betaalbare infrastructuur.
- Duurzaamheid is voor ENECO op velerlei fronten een thema. In de opwekking van energie uit biomassa en wind, maar ook in het stimuleren van en investeren in innovatie op ons vakgebied, zoals geothermie en kleine energiecentrales voor huishoudelijk gebruik.
  De oprichting van Greenlab (zie pagina 13) toont aan dat wij dit onderwerp zeer serieus nemen.

Wij zijn er ook van overtuigd dat wij beter invulling kunnen geven aan die toekomstgerichte energievoorziening in de vorm van een geïntegreerd energiebedrijf. Veel zaken hangen met elkaar samen. Het zou de snelheid van handelen, de innovatiekracht en de financieringskracht van onze onderneming zeker beperken als wij niet langer de beschikking zouden hebben over een of meerdere schakels in onze keten.

Resultaten in de distributieketen

Inkoop

Inkoop elektriciteit

Het toenemende aandeel van eigen elektriciteitsproductie in de totale afzet heeft in 2006 positief bijgedragen aan de inkoopresultaten. ENECO kon zich concurrerend opstellen doordat onze portfolio-inkoopprijzen op een lager niveau lagen dan de marktprijzen. Behalve lagere inkoopprijzen heeft de eigen productie ook een positief effect op de kosten van onbalans, die met circa 20% zijn gedaald. Dit lagere percentage werd ook beïnvloed door ons portefeuillebeleid, waardoor wij betere voorspellingen over verwachte volumes kunnen doen.

Inkoop gas

Het Gas Shipping-team is volledig operationeel en continu bezig met het verbeteren van de operationele processen. Contracten voor 2007-2009 zijn al geboekt.
Hoewel er voldoende aanbod van gas is naast dat van Gasterra, blijft het lastig om toegang te krijgen tot voldoende ad hoc volumes om onvoorziene pieken in de vraag op te vangen. Dit komt omdat Gasterra op dit gebied nog steeds de dominante speler is.
Gasopslag en Liquid Natural Gas (LNG) kunnen voor ENECO een deel van de oplossing zijn als het gaat om toegang tot dit type volumes. De ambitie van ENECO is om op termijn betrokken te raken bij de aanlanding van en de handel in LNG. De mogelijkheden van gasopslag zijn in studie. Wij hebben hiervoor een optie genomen op twee zoutcavernes in het Duitse Epe.

Handelsactiviteiten

Elektriciteit

Mede door de beschikbaarheid van productie zijn in 2006 de intra-day-handelsactiviteiten fors toegenomen, en met succes. De totale elektriciteithandelsactiviteiten hebben in 2006 tot uitstekende opbrengsten geleid.

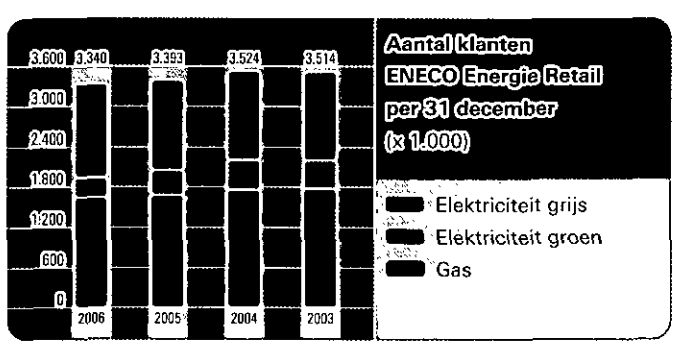
Gas

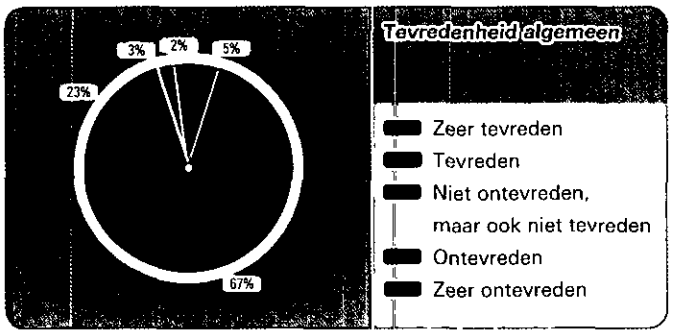
Door meer te handelen in gas is er veel kennis en ervaring opgedaan over de gasmarkt. Er is in het boekjaar capaciteit geboekt op de gaspijplijn tussen Nederland en Engeland, die in april 2007 operationeel is. Dit gaat ons helpen bij het opbouwen van onze handelsactiviteiten op de Engelse gasmarkt.

Leveringsactiviteiten consumentenmarkt

Prijsbeleid

In de consumentenmarkt stond begin dit jaar de flinke stijging van de energieprijzen centraal. Een stijging die tot eind 2006 doorzette. ENECO heeft zeer bewust een rem gezet op de extra marge die door de sterk gestegen prijzen gemaakt zou kunnen worden. Wij vinden het niet getuigen van maatschappelijk verantwoord ondernemen om maximale winst te nemen ten koste van de consument.
Daarom hebben wij een balans gezocht tussen een gezond rendement en aanvaardbare tarieven voor energie. Dat is zichtbaar geworden in onze prijszetting en in onze campagnes waarin wij hebben benadrukt dat ENECO Energie een lage prijs biedt. Door samenwerking met een onafhankelijke tarievensite (energieprijzen.nl) en een daaraan gekoppelde online adviesmodule hebben wij de scherpe prijsstelling van ENECO Energie extra zichtbaar gemaakt.

ENECO heeft de prijs voor elektriciteit niet verhoogd per 1 juli 2006, die voor gas wel, aangezien wij hierin afhankelijk zijn van de hogere olieprijs die doorwerkt in de inkoopprijs voor gas. Hiermee nemen wij een afwijkende positie in ten opzichte van onze grootste concurrenten, die medio 2006 de elektriciteitsprijs wel verhoogden.

Klantbehoud

De inspanningen die wij doen om klanten aan ons te binden leveren succes op. Duidelijk waarneembaar is dat de afname van het aantal leveringscontracten in 2006 aanzienlijk lager ligt ten opzichte van 2005.
Opmerkelijk is ook de stijgende interesse in de Garantieprijsproducten, ondanks vrij agressieve campagnes van concurrenten waarin zelfs een half jaar gratis energie wordt beloofd. Eind 2006 heeft ENECO een grootschalige campagne uitgevoerd die ruim 200.000 contracten heeft opgeleverd voor Garantieprijsproducten. Door klantkennis zo goed mogelijk toe te passen proberen we deze aanbiedingen terecht te laten komen bij klanten die ook daadwerkelijk geïnteresseerd zijn, waardoor op een efficiënte wijze gewerkt wordt.
Tevens zijn de 'welkom terug' campagnes zeer succesvol. Ook dit jaar hebben wij tienduizenden klanten terug mogen verwelkomen bij ENECO nadat zij eerder waren overgestapt naar een andere leverancier.

Klanttevredenheid

Begin van het jaar 2006 trad een daling op in de tevredenheid van klanten als gevolg van de aanpassingen in onze administratieve systemen die wij hebben doorgevoerd. Inmiddels is de waardering weer op het niveau van voor de systeemmigratie. De ambitie is een verdere verhoging van de klanttevredenheid te realiseren. We zien ook een lichte positieve verschuiving in klantwaardering ten opzichte van andere aanbieders waar het gaat om 'waar voor je geld'.

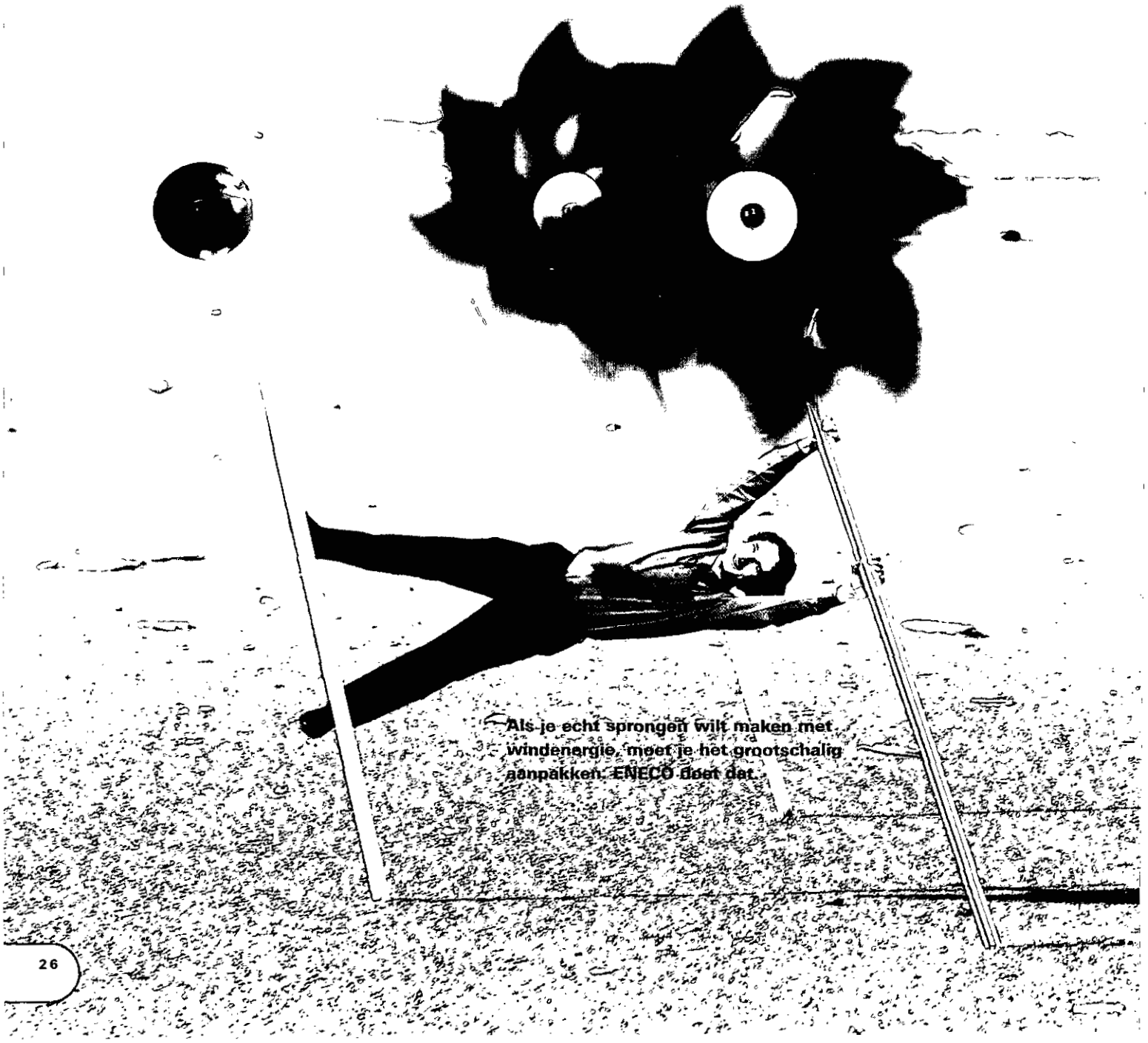
Klantgericht handelen

Er is een gedragscode voor energieleveringsbedrijven vastgesteld, waarin regels en richtlijnen staan voor het werven van klanten. In het kader hiervan zijn wij gestart met een strenge kwaliteitscontrole van de wervingsgesprekken die wij laten uitvoeren door telemarketingbureaus. Telefoongesprekken worden opgenomen en beoordeeld door een externe auditor. Die controleert of de regels zoals gesteld in de code worden nageleefd. Onze betaling van telemarketingbureaus die voor ons werken is mede afhankelijk van de mate waarin zij de code naleven.

Het blijkt dat klanten veel vragen hebben over hun energienota. Onderzoek laat zien dat er zeker ruimte is voor verbetering. Daarom zijn wij momenteel een nieuw, simpeler ontwerp aan het testen onder een beperkte groep klanten, dat aanzienlijk beter wordt gewaardeerd. Met deze nieuwe nota, die in 2007 voor al onze klanten geïntroduceerd wordt, willen wij een flinke verbetering in de klanttevredenheid realiseren.

In 2006 zijn wij gestart met zogenaamde servicecalls. Wij bellen klanten die meer dan een bepaald bedrag moeten bijbetalen op hun energienota van tevoren op om gezamenlijk na te gaan wat de oorzaak kan zijn van het hogere verbruik. Daarna versturen wij de nota. Klanten blijken deze manier van handelen erg op prijs te stellen.

‘Windenergie is geen kinderspel. ENECO pakt het groots aan.’

Als je echt sprongen wilt maken met windenergie, moet je het grootschalig aanpakken. ENECO doet dat.

Toon Meijers
manager business development

Project: bouw offshore windpark Q7
Doel: uitbreiding grootschalige en duurzame energieopwekking

ENECO bouwt met haar partners een groot windpark voor de kust van IJmuiden. Zestig windturbines vormen samen het offshore windpark Q7 met een vermogen van 120 MW goed voor ruim 400 GigaWattuur elektriciteit per jaar. Dit is voldoende voor 125.000 huishoudens. De besparing voor het milieu is 225 duizend ton CO_2 per jaar. De eerste paal is in oktober 2006 geslagen, en vanaf 2008 gaat deze duurzame energiecentrale schone stroom leveren aan klanten van ENECO.

Q7 is om meerdere redenen een uniek project. Windparken op zee zijn er niet zoveel. Windparken ver uit de kust en in diep water al helemaal niet. Het windpark Q7 wordt 23 kilometer uit de kust in blok Q7 van het continentaal plat gebouwd. De windturbines staan in een waterdiepte van 19 tot 24 meter. Q7 is het eerste windpark ter wereld dat zo ver uit de kust en in zulk diep water gebouwd wordt. Bovendien is dit het grootste windpark van Nederland.

Eind 2006 is de financiering beklonken. Meestal betalen energiebedrijven zo'n project zelf. Bij Q7 is gekozen voor projectfinanciering. Dat de banken hier in mee zijn gegaan, geeft aan dat het een sterk project is dat wordt uitgevoerd door solide partijen waarmee goede commerciële afspraken zijn gemaakt. De banken laten met deze financieringsvorm ook zien vertrouwen te hebben in de bewezen technologie die wordt toegepast. Q7 wordt uitgerust met windturbines die in Denemarken en Engeland al succesvol zijn toegepast. Q7 is het eerste offshore windpark ter wereld dat met projectfinanciering gefinancierd wordt. Het is daarmee een mijlpaal in de ontwikkeling van offshore windparken.

Bernard Verheijen, Communicatieadviseur

'Vereende krachten in uniek project'

ENECO kan een omvangrijk en complex project als Q7 nooit alleen uitvoeren. Wij hebben aansluiting gezocht bij partners die ieder iets wezenlijks toevoegen aan dit project. Hierdoor is de off shore windindustrie in één klap volwassen geworden. We stellen deze partijen graag voor:

- Van Oord is een vooraanstaande internationale aannemer in bagger- en waterbouwkundige werken. Zij bouwen de fundamenten van het park op de zeebodem, het hoogspanningsstation en verzorgen de kabel naar de kust.
- Vestas ontwerpt, produceert en installeert de windturbines. Bovendien verzorgt Vestas het onderhoud voor in ieder geval de eerste vijf jaar.
- Delta Lloyd heeft het project verzekerd. Een dergelijk risicovol infrastructureel project vraagt om een specifieke verzekeringsoplossing, die er gelukkig is gekomen.
- Rabobank, Dexia en EKF zijn de financiers van het project.

Doordat wij hebben gekozen voor projectfinanciering moesten alle contractafspraken van te voren bekend zijn. Alle risico's zijn in kaart gebracht en geprijsd. Dat heeft veel tijd gekost in de voorbereiding. Voordeel nu is dat we gewoon aan het werk kunnen. Begin 2008 staat Q7 er.

Promotie voor Ecostroom

De belangstelling voor groene stroom is afgenomen doordat subsidies voor afnemers van groene stroom zijn stopgezet. Om de daling van het aantal Ecostroom-klanten, die in 2005 is ingezet, te keren, brengen wij dit product actiever onder de aandacht. Dit leidt tot goede resultaten, waardoor de daling van het aantal Ecostroom-klanten aan het eind van jaar vrijwel tot nul is teruggebracht. Per 1 januari 2007 hanteren wij dezelfde prijsstelling voor gewone stroom en Ecostroom om daarmee ook ons duurzaamheidsprofiel concreet te ondersteunen.

Energiebesparing

Energiebesparing wordt een steeds belangrijker thema gezien het maatschappelijk belang van voorzieningszekerheid. Dit blijkt ook uit de plannen van de overheid om witte certificaten uit te geven en energiebedrijven te verplichten hun bijdrage op dit gebied te leveren. Ook wordt gewerkt aan EPDB, Energy Performance Building Directive, een certificering van woningen op energiezuinigheid. Energiebesparing stond begin dit jaar centraal in onze communicatie, waarbij met name onze 'Verspilkalender' van Toon van Driel erg gewaardeerd is door onze klanten. Met het oog op het belang van het terugbrengen van het energieverbruik, zal energiebesparing onze aandacht zeker behouden.

Servicedesk Bouw en Wonen

Sinds de liberalisering van de energiemarkt is er wettelijk een scheiding tussen netbeheer, levering en meetbedrijf. Woningbouwcorporaties, projectontwikkelaars en makelaars zijn daardoor gedwongen met verschillende partijen die niet met elkaar mogen communiceren zaken te doen. Om dit probleem op te lossen, hebben wij de Servicedesk Bouw en Wonen gelanceerd. Wij treden op als intermediair voor alle partijen, waarbij de klant ons machtigt om de zaken met de netbeheerder te regelen. In 2006 is dit initiatief gestart en goed ontvangen door deze doelgroep.

Frivius
Frivius, het regionale Friese energiebedrijf van ENECO, is succesvol en heeft dit jaar weer duizenden klanten gewonnen. Er is een televisiecommercial ontwikkeld in de Friese taal die op omroep Friesland wordt getoond. Deze commercial draagt bij aan de naamsbekendheid en de lading van het merk, waardoor Frivius steeds meer spontane aanmeldingen krijgt. Het energiebedrijf communiceert met de klant in het Fries en dat wordt gewaardeerd. Frivius is het eerste commerciële bedrijf dat de jaarlijkse prijs 'Fear yn 'e broek' ontvangt die de Ried fan de Fryske Beweging uitreikt aan een persoon of een instantie die de Friese taal en cultuur een warm hart toedraagt.

Warmte
Het aantal warmteklanten bedraagt ca 100.000. Tezamen met onze zakelijke klanten loopt het aantal warmtegebruikende woonequivalenten op tot 300.000. De jaarlijkse stijging bedraagt ruim 2500. Onze ambitie is dit te verdrievoudigen tot 7500 in 2010. Om die ambitie te bereiken zijn enerzijds grootschalige initiatieven zoals gepland in Rotterdam en Delft noodzakelijk. Anderzijds is een warmtewet die rekening houdt met een acceptabel rendement een voorwaarde, gezien het vooruitzicht van forse herinvesteringen in het leidingnetwerk in de nabije toekomst. Die wet zou ook rekening moeten houden met de milieubesparing nu en de duurzame potentie op de korte termijn en de lange termijn. Milieubesparende technieken die ingezet kunnen worden zijn geothermie, gebruik van industriële restwarmte, laagwaardige warmte uit een rioolwaterzuivering in combinatie met een centrale warmtepomp en biomassa.

Legionella
Bewoners van een wooncomplex in Utrecht zijn in de zomer van 2006 getroffen door een legionellabesmetting in de watervoorziening. Het probleem is aangepakt door de warmteleidingen van ENECO te verplaatsen van de kruipruimte naar de straat. Daardoor kan geen opwarming van deze drinkwaterleidingen meer plaatsvinden. Bewoners zijn gecompenseerd voor de schade, het ongemak en de meerkosten van de boiler die tijdelijk werd geplaatst voor de warmwatervoorziening. De oorzaak van het probleem in Utrecht wordt onderzocht op verzoek van de bewoners, in opdracht van de woningbouwvereniging en ENECO door het onafhankelijke instituut TNO. Dit moet leiden tot aanbevelingen voor verbeteringen in het preventieve onderhoud.

Na een reguliere inspectie werd ENECO tevens geconfronteerd met een verhoogde concentratie van legionella in enkele koeltorens op openbare gebouwen waarvan de koelinstallaties door ons worden beheerd. In alle gevallen wordt de installatie onderhouden volgens de richtlijnen van het legionellabeheersplan. Uiteraard is zeer snel en adequaat opgetreden om de besmetting te verwijderen.

Klachten verholpen
Bij warmteklanten in Utrecht, Bergschenhoek, Zoetermeer en in een klein gedeelte van Ypenburg werden door onjuiste leveranties van meet- en regelapparatuur foute metingen in het verbruik vastgesteld. De bewoners zijn hiervoor gecompenseerd. Voor de geïnstalleerde niet goed functionerende apparatuur in Zoetermeer, Ypenburg en Bergschenhoek wordt geprocedeerd tegen de betreffende leverancier.

Leveringsactiviteiten zakelijke markt

De dynamiek in de zakelijke energiemarkt duurt onverminderd voort. De concurrentie blijft (zeer) fel, met name bij gas, en de druk op de brutomarges houdt aan. Doordat het onderscheidende vermogen van energieleveranciers nog steeds gering is, blijft prijs voor zowel elektriciteit als gas de belangrijkste reden voor zakelijke klanten om van leverancier te veranderen.
Daarnaast heeft ENECO gedurende 2006 geconstateerd dat een extra dynamiek is ontstaan als gevolg van het 'kopen' van marktaandeel door partijen als gevolg van de dreigende splitsing van de energiebedrijven. Het effect hiervan is nu zichtbaar in de markt en zal in de komende leveringsjaren verder materialiseren.

Verder kunnen we constateren dat er meer en meer dreiging komt van buiten de energiesector, namelijk uit de (internationale) financiële sector. Er komt bij de grootste en internationale klanten steeds meer vraag naar risicomitigerende producten als derivaten, meer interesse voor tradingproducten en ook wordt credit- en riskmanagement steeds professioneler benaderd. Dit is al duidelijk waar te nemen bij een partij als GasTerra NV (voormalige Gasunie) die dit jaar meer zekerheden eist van haar afnemers.

Gijs Postma
Six Sigma Black Belt over zijn project bij MDDS

'De juiste verbruiksgegevens zijn essentieel voor leveringsbedrijven en netbeheerders om een correcte factuur te kunnen versturen naar hun klanten. MDDS, het meetbedrijf van ENECO, is verantwoordelijk voor het aanleveren van deze gegevens. Met behulp van Six Sigma hebben wij een aantal essentiële procesverbeteringen doorgevoerd. Daardoor presteren we nu uitstekend op tijdige, juiste en volledige aanlevering van verbruiksgegevens.'

Het sturen op (eigen) kosten (cost control) heeft eveneens een positieve bijdrage opgeleverd. Ten opzichte van 2004 zijn deze kosten met enkele miljoenen gedaald. Daarbij is de margeverbetering gepaard gegaan met een minder groot verlies aan marktaandeel dan voorzien.

Belgische activiteiten
ENECO België heeft veelbelovende resultaten geboekt. Daarom willen wij onze inzet hier vergroten door meer mensen in dienst te nemen. Vooral de activiteiten in de opwekking van energie via biomassa en de verkoop van zonnepanelen lopen uitstekend.

Servicebedrijf

Eén factureringsysteem
ENECO heeft bewust gewacht met het integreren van haar ICT-systemen tot na de liberalisering. In 2005 is de samenvoeging van de oude ENECO- en REMU-omgeving gefaseerd doorgevoerd. In de zomer van 2005 is bij wijze van proef een eerste groep van 250.000 klanten overgezet. In november 2005 zijn de overige 1,1 miljoen klanten overgegaan.
Begin 2006 werden wij geconfronteerd met de verwachte effecten: we kregen te maken met een zekere terugval in prestaties. Het prestatieniveau is in de loop van het jaar echter steeds verbeterd. Uit de rapportage aan de DTe over juli 2006 bleek dat wij weer op de norm zaten. Momenteel verloopt alles weer op minimaal het niveau van voor de migratie. Dat is zeer snel in vergelijking met ervaringen van andere energiebedrijven bij soortgelijke operaties. ENECO beschikt nu echter als een van de weinige energiebedrijven over één en daarmee aanzienlijk simpeler IT-infrastructuur.

Voor de klant heeft de systeemmigratie nauwelijks gevolgen gehad. Er is blijvend goed gefactureerd, zij het soms wat later dan gepland als gevolg van extra controles die wij hielden. Het zijn echter deze verlate factuurrondes die de beoordeling van de DTe beïnvloed hebben. Wij hebben deze controleslagen echter bewust ingevoerd om mogelijke fouten vroegtijdig te kunnen opsporen. Dit heeft uiteindelijk een goede factuur voor de hele klantenpopulatie opgeleverd.

Eén systeem en één proces betekenen dat al onze verbetercapaciteit daarop gericht kan zijn. We zijn nu beter voorbereid op veranderingen in de markt, zoals invoering van slimme meters, het leveranciersmodel of het capaciteitstarief. Uiteraard is er ook een kostenvoordeel. ENECO heeft vanaf nu het synergievoordeel van de fusie.

Eén locatie
ENECO Services heeft al zijn activiteiten gebundeld in twee naast elkaar gelegen panden in Rotterdam. Beide panden zijn goed bereikbaar per auto en openbaar vervoer.
Door onze activiteiten te bundelen en afdelingen samen te voegen, worden de eenvoud van werken en de samenwerking bevorderd. Wij verwachten dat het effect op de kwaliteit van de dienstverlening aanzienlijk zal zijn.
Deze verhuizing gaat zeker bijdragen aan lagere operationele kosten, die al op een goed niveau liggen. Onderzoek van een gerenommeerd consultancybureau heeft aangetoond dat ENECO de laagste bedieningskosten heeft per klant vergeleken met andere Nederlandse energieleveranciers. Dit beeld wordt bevestigd door formele en informele toetsingen van andere bronnen.
Dit zegt veel over onze efficiëntie. We hebben niet alleen minder kosten, maar ook minder fouten omdat we met minder mensen werken.

Klanttevredenheid
De klanttevredenheid na contact met ENECO wordt voortdurend gemeten. Er is een lichte stijging ten opzichte van eind 2005 waarneembaar. We zijn verschillende programma's gestart om klantgerichtheid en daarmee de klanttevredenheid te verbeteren. Een daarvan is om onze callcentermedewerkers beter toe te rusten om vragen van klanten zelf te kunnen beantwoorden. Dat doen wij door hen meer mandaat te geven in onze systemen, minder te sturen op gesprekstijd en mensen breder op te leiden. Om klantgerichtheid te stimuleren is een programma opgestart waarbij callcentermedewerkers prijzen kunnen winnen als zij hoog scoren op klanttevredenheid.

Een ander voorbeeld gericht op klantvriendelijkheid is de invoering van selfservice via de telefoon. Eenvoudige aanpassingen, zoals de aanpassing van het termijnbedrag, kan de klant zelf doorvoeren nadat hij zijn klantnummer heeft ingetoetst. Callcentermedewerkers krijgen daardoor meer tijd voor meer ingewikkelde vragen. En dat is belangrijk gezien het feit dat wij jaarlijks twee miljoen telefoongesprekken afhandelen.

Klachtenmanagement
Anders gaan denken over klachten en hier ook van leren is ons uitgangspunt. Voorheen werd een contact met een klant pas een klacht na de tweede brief. Deze definitie hebben wij drastisch veranderd. Nu geldt als iemand onvrede toont, dat wij dit als klacht registeren. Ook callcenter agents worden erop getraind die ontevredenheid snel te herkennen.
Verder is er een programma opgesteld om klachtenmanagement in te richten en hierin de juiste prioriteiten te stellen. Belangrijkste onderdelen van dit programma zijn dat wij sneller willen reageren op klachten van klanten en de voornaamste klachtenveroorzakers opsporen zodat wij daarbij verbeteringen kunnen aanbrengen in het proces.
Alleen hogere klanttevredenheidsscores kunnen aantonen in hoeverre wij voortgang boeken met ons klachtenmanagement. Wij zijn tevreden als in generieke zin onze klanten en andere stakeholders een stuk minder klagen over ons bedrijf en onze bedrijfstak.

Aantal klachten en klachten bij geschillencommissie
Afgezet tegen de totale klantenkring van bijna 3,6 miljoen klanten voor gas, warmte dan wel elektriciteit, komt slechts een zeer klein percentage klachten terecht bij de geschillencommissie. Vergeleken met vorig jaar blijft het aantal stabiel. Het aandeel van ENECO is ongeveer 10% van het totaal aantal gemelde geschillen terwijl ENECO zo'n 20% van de markt bedient. Wel is een lichte stijging van klachten waarneembaar waar de klant deels of geheel in het gelijk wordt gesteld.

Aantal geschillen afgedaan bij geschillencommissie	
2005	289
2006	305

Meetbedrijf

Politiek en energiebranche hebben overeenstemming bereikt over de invoering van een nieuw model voor de metermarkt voor kleinverbruikers. De kern hiervan is dat de meetacitiviteit beter geregeld wordt onder meer door bij alle klanten digitale, op afstand uitleesbare meters te plaatsen. De verandering is bedoeld om de vrije energiemarkt beter te laten werken en klanten beter te kunnen bedienen. Op pagina 21 zijn de voordelen uitgewerkt van de slimme meetconcepten die ENECO gaat aanbieden.

De consequentie van het nieuwe model is dat zeven miljoen Nederlandse huishoudens moeten worden voorzien van twee nieuwe meters. Voor ENECO betekent het dat er 3,6 miljoen meters moeten worden geplaatst, voor gas en elektriciteit. Dit gigantische project gaat voor de gehele sector zeker zes jaar duren en zal over de hele linie circa € 1,5 miljard kosten. De netbeheerders gaan 100% van de investeringen voor hun rekening nemen en de kosten voor het project dragen. Een deel daarvan wordt doorberekend aan de consument. Het streven is hierbij echter wel dat de consument niet meer gaat betalen dan het huidige geldende metertarief in Nederland.

De uitvoering van het project voor ENECO wordt door ENECO NetBeheer uitbesteed aan ENECO Services. ENECO vervangt nu jaarlijks enige tienduizenden meters, straks meer dan dertigduizend per maand. Gezien deze aantallen zal dit project een enorme impact hebben op onze capaciteit. Het aantal installateurs dat we nodig hebben, zal zeker stijgen. Ook is het belangrijk om tijdig ervaring op te doen met de operationele consequenties en eventuele commerciële mogelijkheden te bekijken voor prepaidenergie. Om die reden heeft ENECO in 2006 al een kleine tweeduizend slimme meters opgehangen in flats in Capelle aan den IJssel. Zeker is dat de energiebedrijven eind 2007, begin 2008 moeten beginnen met het projectmatig plaatsen van de nieuwe meters.

Joanne Meyboom
Coördinator
Klachtenmanagement

'De klant bepaalt of hij een klacht heeft, en niet wij. Dat is een totaal andere manier van denken ten opzichte van vorige jaren. Wij registeren nu alles waarover klanten niet tevreden zijn. Daaruit proberen we de grootste veroorzakers van klachten te destilleren zodat wij onze dienstverlening gericht kunnen verbeteren.'

In tegenstelling tot de consumentenmarkt ontwikkelt het zakelijke segment zich meer en meer tot volledig vrije markt, waarbij de rollen netbeheer, meetbedrijf en levering ontkoppeld worden. Zakelijke klanten kiezen een eigen meetverantwoordelijke. De kosten voor de meter moeten op een aparte factuur worden doorberekend. Het meetbedrijf zorgt dat de verbruiksgegevens bij de netbeheerder terechtkomen. MDDS, het meetbedrijf van ENECO, is in 2006 het project gestart met het doel alle data aan alle netbeheerders correct te versturen. Dit project zal in 2007 afgerond worden.

Installatiebedrijven

De businessunit Tempus Installatiebedrijven streeft naar verdere marktverdichting in de Randstad door gerichte overnames. Per 1 januari 2006 is Lindeman uit Bloemendaal toegevoegd aan het bedrijf, per augustus Metapart dat vestigingen heeft in Amsterdam, Badhoevedorp en Lelystad. Met deze laatste acquisitie richt de installatiegroep zich niet alleen op verwarmings- en warmwaterapparatuur, maar ook op technische installaties. Ook zijn de installatieactiviteiten van de ENECO-regio Haarlem geïntegreerd. Daarmee is de positie in Noord-Holland aanzienlijk sterker geworden. Tempus bedient in de regio's Zuid-Holland, Utrecht en Noord-Holland 550.000 klanten.

Netwerkgebonden activiteiten

Infrabedrijf

Veilig en efficiënt werken
De prioriteit van ENECO Infra ligt bij veilig en efficiënt werken. Wie veilig werkt, werkt volgens de regels en ook efficiënt. Daarom is ook dit jaar weer gericht gewerkt aan de beschrijving van de processen, procedures en werkafspraken. Verbetering van procesontwerp leidt tot verscherpte managementaandacht en minder fouten in de uitvoering en de logistiek. Het risico op onveilige situaties neemt daardoor af.
Ook de aannemers die ENECO inschakelt, moeten zich houden aan dezelfde strenge standaards die wij hanteren. Voor het geven van aanwijzingen geldt hetzelfde principe.
Afgelopen jaar hebben wij nieuwe beschermende kleding in gebruik genomen in goed overleg met de medewerkers. Voor het gebruik ervan gelden duidelijke werkinstructies.
ENECO Infra streeft naar het behalen van meer commerciële opdrachten. Marktconform werken stelt eisen aan kwaliteit en efficiëntie van onze organisatie. Daarmee stimuleren wij tegelijkertijd veilig werken. Ons streven om marktconform te worden, heeft derhalve ook een maatschappelijk belang.

Onderbrekingsduur beperken
Om de onderbrekingsduur te beperken is onze meetdienst van nieuwe apparatuur en auto's voorzien. Daarmee is het mogelijk sneller de plek van een storing op te sporen.
Ook zetten wij aggregaten in bij daarvoor in aanmerking komende storingssituaties in het net, zodat de onderbrekingsduur minimaal is. ENECO Infra beschikt momenteel over dertig aggregaten die ook kunnen worden ingezet bij storingen.

Opleiding leerling-gasmonteurs
ENECO Infra werft leerling-gasmonteurs. Een extern bureau stelt de leerling-gasmonteurs gedurende zes maanden ter beschikking als flexwerkers. Ze worden opgeleid en beoordeeld door ENECO om een schifting te kunnen maken tussen leerlingen die wel of niet in aanmerking komen voor een contract bij ENECO Infra. Bij het positief afronden van de opleiding krijgt de leerling een erkend diploma MAS-d. Na indiensttreding worden de leerling-gasmonteurs minimaal nog één jaar begeleid door de afdeling Werving, Selectie & Begeleiding van technisch instroom. De leerlingen worden gedurende het leertraject technisch en sociaal-maatschappelijk begeleid.

CityTec
CityTec is een innovatief bedrijf dat zich specialiseert in openbare verlichting, verkeersregelsystemen en oriëntatiesystemen. Gemeenten en provincies behoren tot de klantenkring. In 2006 is CityTec erin geslaagd een aantal nieuwe contracten te verwerven. Ook is een nieuw product geïntroduceerd waarmee weggebruikers attent worden gemaakt op gevaarlijke of bijzondere verkeersomstandigheden.

Opdrachten derden
Het aandeel commercieel werk is in 2006 verdubbeld ten opzichte van 2005.
Het complete pakket aan reguliere en incidentele opdrachten voor de Netbeheerder en werk voor derden is uitgevoerd met hetzelfde aantal medewerkers. Daaruit blijkt dat de productiviteit binnen ENECO Infra is toegenomen.

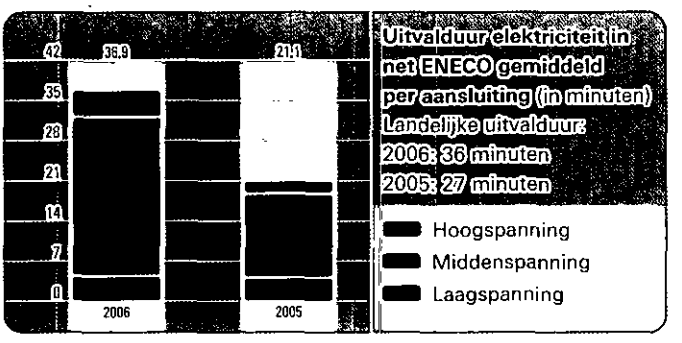
Enkele voorbeelden van projecten:
- ENECO verwerft de opdracht om kabelinfrastructuur voor twee offshore windparken aan te leggen.
- ENECO verzorgt de hoogspanningsverbinding van de PerGen-centrale met het hoogspanningsstation van ENECO NetBeheer.
- Voor Randstadrail heeft ENECO zes gelijkrichterstations aangesloten.
- ENECO gaat de totale energie-infrastructuur verzorgen voor Project Californië, een grootschalig duurzaam glastuinbouwgebied in de omgeving van Venlo. Het innovatieve en duurzame karakter toegepast in deze glastuinbouw sluit naadloos aan bij de speerpunten van onze onderneming.

ENECO NetBeheer

De voorspelbaarheid van de financiële resultaten ligt bij onze netbeheerder op een hoog niveau, zeker nu de tarieven voor de komende reguleringsperiode bekend zijn. Dit heeft te maken met de kortingsfactor voor de volgende reguleringsperiode die de DTe heeft vastgesteld op 1,3% voor elektriciteit. Het betreft zowel een efficiency- als een kwaliteitskorting. Dit is een signaal dat ENECO NetBeheer nog efficiënter en beter kan werken. Aangezien de inflatie op ongeveer hetzelfde percentage ligt als de korting, zullen onze tarieven beperkt wijzigen. Ondanks dat wij tegen een hoger kostenniveau aankijken, laat deze tariefstelling ons voldoende ruimte om te blijven investeren in de kwaliteit en capaciteit die onze klanten van ons verwachten.

Veiligheid van de infrastructuur
Achter stopcontact en waakvlam schuilt een wereld van hoogspanning en licht ontvlambare stoffen. Onze technische medewerkers en bedrijven waaraan wij werkzaamheden uitbesteden, hebben hier dagelijks mee te maken. We zien het als onze plicht als werkgever en opdrachtgever om hen de hoogst mogelijke bescherming te bieden tegen gevaarlijke situaties. Dat geldt uiteraard ook voor onze omgeving, burgers, bedrijven en klanten die op welke wijze dan ook in aanraking komen met onze infrastructuur. De Lost Time Injury Rate (LTIR) laat door de structurele aandacht die aan veiligheid geschonken wordt een dalende lijn zien: minder ongevallen met verzuim. Ondanks dat hebben we in 2006 een aantal serieuze incidenten gehad met verzuim. Door te blijven inzetten op veilig werken en veiligheidsbewustzijn willen wij de LTIR de komende jaren drastisch omlaag brengen.

Leveringszekerheid
Het gemiddeld aantal storingsminuten per klant bij ENECO voor het hele jaar 2006 bedroeg 36,9. Dit is een flinke stijging ten opzichte van 2003, 2004 en 2005 (respectievelijk 22, 22 en 21 minuten). In deze jaren scoorde ENECO steeds en soms ver onder het landelijk gemiddelde. In 2006 komt de uitval door elektriciteitsstoringen bij ENECO door enkele grote incidenten vrijwel op het landelijke gemiddelde.

De toename van de uitval is met name te wijten aan twee unieke incidenten:
Een storing in een hoogspanningstransformator in Vinkeveen in juni die een gemiddelde uitval per aansluiting op het net van ENECO van 3,3 minuten opleverde. De oorzaak lag hierbij in de hoge buitentemperatuur in die maand. Daardoor was er een extra belasting op de transformator door het gebruik van veel airco's. De combinatie van buitengewoon hoge directe zoninstraling, nagenoeg geen nachtelijke afkoeling en hoge belasting leidde tot uitval van de transformator.

In augustus ontstond kortsluiting in de schakelinstallatie van een hoofdvoedingsstation in Middelharnis. Daarop volgde uitschakeling van de elektriciteitsverdeling op het hele eiland Goeree Overflakkee. Met de inzet van veel menskracht, noodaggregaten en na de het treffen van de nodige voorzieningen kon een half etmaal later iedereen weer elektriciteit gebruiken. De uitval bedroeg omgerekend over alle netaansluitingen 7,2 minuten.

Daarnaast hebben wij geconstateerd dat de langdurige hoge etmaaltemperaturen in de zomer meer uitval van moffen (=verbindingscomponent tussen twee kabelstukken) in de middenspanningskabels veroorzaakt heeft. De invloed hiervan was goed waarneembaar in de maanden juni, juli en augustus en levert een bijdrage van ruim 3 minuten aan de jaarlijkse uitvalduur voor 2006. ENECO laat onderzoeken waardoor deze moffen defecten vertonen bij hoge omgevingstemperaturen om gerichte maatregelen te kunnen nemen.
Wij willen in volgende jaren weer op ons normale uitvalpeil van minder dan 25 minuten uitkomen.

Investeringen
Jaarlijks investeert ENECO NetBeheer een aanzienlijk bedrag aan de uitbreiding, renovatie en het onderhoud van de gas- en elektriciteitsnetten. In 2006 was hiermee € 167 miljoen gemoeid. Deze investeringen zijn gebaseerd op een zevenjarige investeringsplanning. De grondslag hiervoor ligt in de capaciteits- en kwaliteitsplannen die ENECO NetBeheer op reguliere basis aan de toezichthouder moet overleggen.
Voorbeelden van projecten die wij hebben gerealiseerd in 2006:

- Nieuw 150 kV schakelstation in Geervliet in bedrijf gesteld om de in aanbouw zijnde PerGen elektriciteitscentrale op het net te kunnen aansluiten.
- Transformatorstation Bleiswijk 2 uitgebreid vanwege toegenomen vraag naar elektriciteit voor woningen en tuinbouw in dit gebied.
- Hiervoor is tevens een nieuw transformatorstation in Pijnacker in bedrijf genomen.

Behalve de geplande investeringen zijn er preventieve werkzaamheden opgestart om delen van ons gasnet te vernieuwen. In het Flexas-project dat al in 2005 is gestart, vernieuwen wij in totaal 75.000 flexibele gasaansluitingen. Daarnaast worden in Rotterdam-Zuid, de omliggende gemeenten en Gouda delen van het gasnet preventief vernieuwd. Het gaat om circa 150.000 aansluitingen. Het is een grootschalig project dat enkele jaren in beslag gaat nemen.

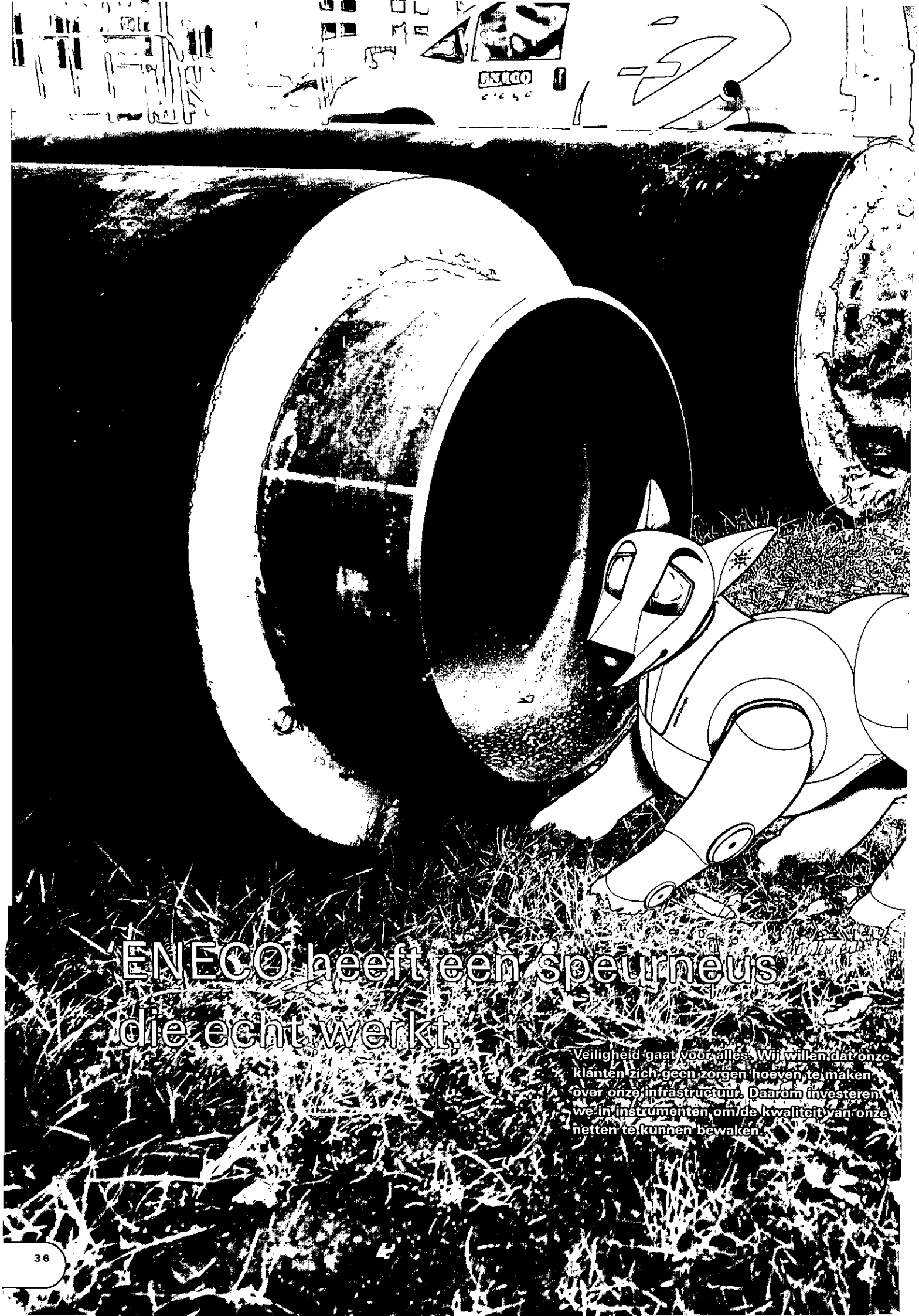
Verzwaren van de hoogspanningslijn Breukelen – Utrecht
De uitbreiding van de transportcapaciteit in de lijn Breukelen – Utrecht heeft vertraging opgelopen doordat de benodigde bouwvergunningen nog niet zijn afgegeven. De uitbreiding van deze lijn is noodzakelijk om ook in de toekomst de provincie Utrecht van voldoende elektriciteit te kunnen voorzien. De gemeente Maarssen had bezwaren tegen de geplande aanpassingen. ENECO NetBeheer heeft een intentieverklaring gesloten met de gemeente Maarssen om samen duidelijkheid te krijgen bij de bestuursrechter over de mogelijkheid of onmogelijkheid van een bouwvergunning. ENECO Netbeheer werkt mee aan studies naar alternatieve tracés. Als alternatieve tracés niet haalbaar zijn, werkt de gemeente mee aan het zo spoedig mogelijk afgeven van een vergunning voor het renoveren van het huidige tracé.

Fraude

Het aantal fraudegevallen is niet door ENECO te beïnvloeden. Wel is het aantoonbaar dat door actieve opsporing meer gevallen aan het licht komen. Het aantal convenanten dat op dit gebied is afgesloten met gemeenten is uitgebreid. Wij werken nu samen met Utrecht, Rotterdam, Amersfoort, Rijswijk en De Haag voor de bestrijding van hennepkwekerijen.
Een belangrijk aspect dat samenhangt met de opsporing van hennepkwekerijen is de zorg voor veiligheid. Illegale aftap van stroom die hier vrijwel altijd het geval is, leidt tot levensgevaarlijke situaties voor betrokkenen en omwonenden.
Bovendien gaat er van een actieve opstelling van overheid en energiebedrijf een maatschappelijke werking uit. Het signaal is dat dergelijke praktijken niet getolereerd worden. Dit past ook in het veiligheidsbeleid van gemeenten zoals Rotterdam met het programma Rotterdam Veilig.

Klanttevredenheid

Hoewel de klanttevredenheid licht stijgt, zijn wij daarover nog niet tevreden. Van bepaalde onderdelen van onze dienstverlening hebben klanten hogere verwachtingen. Zo willen wij verbeteringen doorvoeren in de snelheid waarmee een nieuwe aansluiting wordt gerealiseerd.
We willen ook de kwaliteit van de facturen verbeteren. Klanten hebben daar nog te veel klachten over. De tijdigheid is nu in orde, zoals ook blijkt uit de metingen van de DTe. Volgende verbeterpunt is om te zorgen dat facturen in één keer goed zijn. Dit is een actiepunt waaraan nu wordt gewerkt.

ENECO heeft een speurneus
die echt werkt.
Veiligheid gaat voor alles. Wij willen dat onze klanten zich geen zorgen hoeven te maken over onze infrastructuur. Daarom investeren we in instrumenten om de kwaliteit van onze netten te kunnen bewaken.

Hans Weij
senior specialist asset management warmte

Project: ontwikkeling warmterobot
Doel: preventieve inspecties uitvoeren op kwaliteit van het stadsverwarmingsnet

Een deel van het Rotterdamse stadverwarmingsnet is circa 50 jaar oud. Dat was geen reden om ons ernstige zorgen te maken over de kwaliteit ervan. Eerdere inspecties van buitenaf en wat wij aantroffen bij vervangingswerkzaamheden toonden aan dat de leidingen nog betrouwbaar waren. Een lekkage aan het warmtenet in het centrum van Rotterdam eind 2005 was voor ENECO NetBeheer aanleiding direct actie te ondernemen. Natuurlijk is het onze verantwoordelijkheid om te zorgen dat het warmtenet veilig is. Om dat echt te kunnen garanderen moeten wij veel weten over de feitelijke kwaliteit ervan. Maar hoe krijg je die informatie van een ondergronds leidingstelsel in een drukke stad? De hele stad openleggen was geen optie. Alleen ondergrondse inspecties zouden uitkomst bieden.

Robot geeft nauwkeurige informatie

We hebben samen met de Röntgen Technische Dienst, die veel ervaring heeft met dit soort inspecties van stalen gas- en olieleidingen, een oplossing gezocht. De robot die daarvoor gebruikt wordt, is aangepast aan het warmtenet met al zijn vertakkingen. Al in april 2006 hebben we een eerste proef gedaan met de warmterobot die is uitgerust met camera en een soort echo-apparaat. Omdat we zeker wilden weten of de robot echt goed functioneert, hebben we de test gedaan in een stuk buis dat kort daarvoor enkele kleine lekkages vertoonde. De proef heeft ons veel nuttige informatie opgeleverd over hoe je zo'n inspectie aanpakt. Je moet toch een deel van het warmtenet afsluiten, een straat afzetten en allerlei groot materieel inzetten.

Verder investeren

Met de kennis van de eerste proef is de robot verder aangepast. In een tweede proef in augustus bewees de methode zijn geschiktheid, al zijn verdere verbeteringen nog nodig. Met de inspectie krijgen wij een nauwkeurig beeld van de kwaliteit van een buis. Daarmee kunnen we ons onderhoudsbeleid zeer specifiek maken.

Gerben Meijer, directeur ENECO Energy Projects

'Investeren in veiligheid'

Veiligheid gaat voor alles. Dat is de reden dat ENECO op korte termijn alle oudere pijpleidingen met de warmterobot wil onderzoeken op eventuele ondeugdelijkheden. Het betreft leidingen die een transport- en distributiefunctie hebben in het warmtenet in Rotterdam (ca. tien kilometer). Dat kan alleen 's zomers, anders zitten onze klanten in de kou. Wij hebben de Röntgen Technische Dienst dan ook opdracht gegeven de robot snel aan te passen aan onze wensen. Er moet een aantal technische verbeteringen worden doorgevoerd zodat wij het beste resultaat bereiken zonder veel overlast te bezorgen aan de omgeving. Als dat lukt kunnen wij in de zomer van 2007 starten met inzet van de robot op grotere schaal. We kunnen de robot later ook inzetten voor reguliere inspecties en wellicht ook om andere types stalen leidingen op hun kwaliteit te beoordelen.

Organisatieontwikkeling

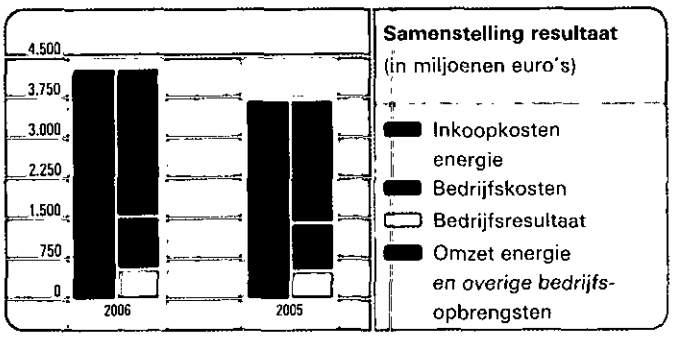
ENECO heeft eind 2006 besloten de besturing en de staf anders in te richten. In plaats van een financieel-strategische holding met redelijk autonome divisies, is gekozen voor een procesgestuurde organisatie. Die bestaat uit een managementholding met business units die breder rapporteren dan over financiën. De divisies worden ondersteund door functionele stafdiensten die op centraal niveau zijn gepositioneerd.
Het karakter van onze onderneming, waarbij alle delen van de keten zo nauw met elkaar verweven zijn, vraagt om meer eenheid van besturing en meer grip vanuit de Raad van Bestuur op de gehele operatie.
Ons doel is beter zicht te hebben op wat er in ons bedrijf gebeurt en een stevige borging te bewerkstellingen voor compliance- en veiligheidsvraagstukken.
Door meer vanuit processen te denken en te werken, zal de samenwerking binnen en tussen de verschillende bedrijfseenheden en de staf worden verbeterd. Bovendien worden dubbelingen voorkomen door functionele taken op centraal niveau te positioneren.
De nieuwe structuur komt de kwaliteit en efficiëntie van onze dienstverlening ten goede, terwijl wij eveneens in staat zijn sneller te reageren op veranderingen in de markt en in wet- en regelgeving.
De overlegstructuur is overeenkomstig de nieuwe structuur eveneens gewijzigd en heeft een procesgestuurd karakter gekregen op de twee primaire processen levering en transport.

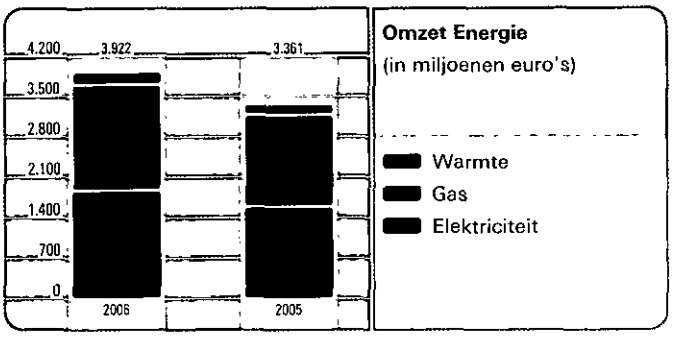
Financiële resultaten

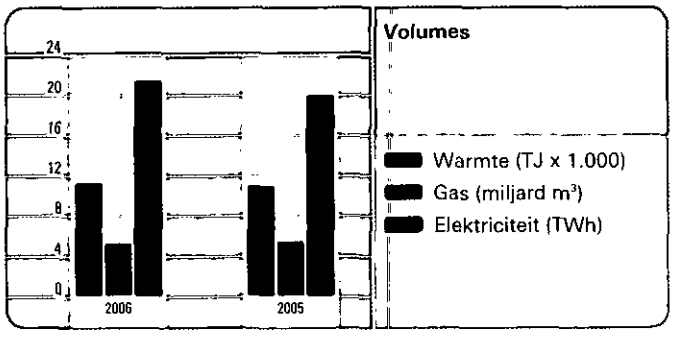
De financiële uitkomsten over het jaar 2006 stemmen tot tevredenheid en laten een positieve ontwikkeling zien. Exclusief bijzondere posten ligt het resultaat op een vergelijkbaar niveau als vorig jaar, bij een door hogere energieprijzen sterk gestegen omzet van € 4,3 miljard (+ 16,1%) en hogere operationele kosten. Dit wordt hierna verder toegelicht.

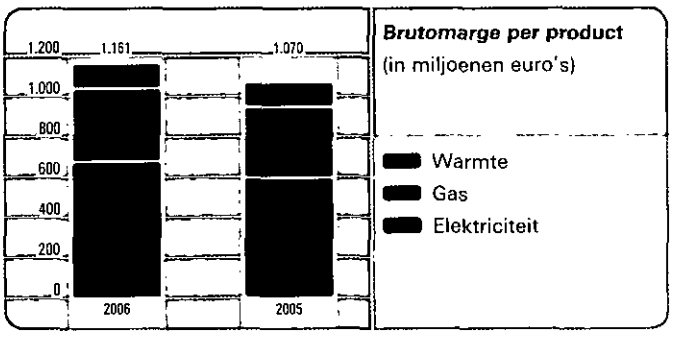
Energieomzet

De energieomzet bestaat uit de leveringsomzet van elektriciteit, gas en warmte, alsmede de omzet uit het transport en de distributie van deze producten. Voor elektriciteit en gas wordt deze laatste omzet gereguleerd door de toezichthouder, de DTe.
De omzetstijging in 2006 wordt voor alle producten grotendeels verklaard uit gestegen prijzen, alhoewel ook het geleverde volume elektriciteit gestegen is met ongeveer 7%. Dit percentage bestaat uit een stijging van ruim 12% in de zakelijke markt en een daling van ruim 1% in de con-

sumentenmarkt. Deze laatste daling is vrijwel gelijk aan het verloop van het aantal klanten.
Het afzetvolume gas daalde voor geheel ENECO met 3,6%, dat voor een groot deel verklaard wordt doordat het gemiddelde gasverbruik van consumenten 5% lager lag dan een jaar eerder. De temperatuur speelt hierbij een belangrijke rol.
De afzet warmte in volume steeg met 2,6%. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door een toegenomen afzet in de zakelijke markt en een andere inschatting van het netverlies. Een positieve invloed op het volume is ook de uitbreiding van de wijk Ypenburg bij Den Haag waar een groot aantal woningen op het warmtenet is aangesloten. Het weer had op de afzet van warmte een vergelijkbaar effect als op de afzet van gas.

Brutomarge energie

De brutomarge energie is met € 91 miljoen toegenomen (8,5%). De brutomarge energie bedraagt over 2006 derhalve € 1.161 miljoen. De stijging komt voor een groot deel uit additionele marge op de zakelijke elektriciteitsmarkt, mede als gevolg van een gunstig resultaat op de inkoop uit de Rijnmond Energie Centrale. Ook de brutomarge op de gereguleerde markt was hoger door nacalculatie-effecten van voorgaande jaren en een gewijzigde mix in de tarieven, ondanks een door de DTe opgelegde verlaging van de transporttarieven (X-factoren) van 2,7% voor elektriciteit en 3,1% voor gas.
De brutomarge op groene elektriciteit staat onder druk door enerzijds een afname van het volume en anderzijds door het gelijktrekken van de prijs van groen en grijs.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten zijn toegenomen van € 331 miljoen naar € 366 miljoen. Deze toename wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een eenmalige verwachte bate uit hoofde van een in te dienen schadeclaim betreffende een door ENECO geleden schade in 2000. Deze zaak is nog niet geheel afgerond, maar op basis van onze eigen inschatting en op basis van juridisch advies, zijn wij ervan overtuigd dat deze vordering ontvangen zal worden.

De overige bedrijfsopbrengsten zijn ook toegenomen door een tweetal acquisities door de Groep Installatiebedrijven. Deze acquisities dragen in 2006 voor € 18,7 miljoen bij aan de omzetstijging.

In 2006 heeft ENECO besloten geen verhuiskostenvergoeding meer bij klanten in rekening te brengen. Tevens wordt niet meer actief geacquireerd om andere bedrijven of dienstverleners op de energienota te laten meeliften. Deze activiteit wordt geleidelijk afgebouwd, waardoor de omzet uit deze activiteit ook afneemt.

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat is over 2006 uitgekomen op bijna € 549 miljoen, een stijging van 6,9% ten opzichte van 2005. Zoals reeds gemeld, is het bedrijfsresultaat eenmalig gunstig beïnvloed door een bate van € 30 miljoen. Zonder deze bate is het bedrijfsresultaat vrijwel gelijk gebleven.
De stijging van de brutomarge energie en overige bedrijfsopbrengsten is vrijwel geheel teniet-gedaan door een stijging van de operationele kosten.
De stijging van de operationele kosten heeft een aantal oorzaken. Een van de oorzaken is gelegen in de proportionele consolidatie van joint ventures, wat geleid heeft tot een toename van de omzet en de operationele kosten.

Belastingen

De effectieve belastingdruk (vennootschapsbelastinglast als percentage van de commerciële winst voor belastingen) bedraagt over 2006 35,9%. Dit is ruim meer dan het over 2006 geldende tarief voor de vennootschapsbelasting van 29,6%. De oorzaak hiervan is gelegen in de verlaging van het belastingtarief per 1 januari 2007 naar 25,5%. Dit resulteerde in een afboeking van de op de balans aanwezige actieve belastinglatentie met € 31 miljoen, hetgeen overeenkomt met 6,4% toename van de effectieve belastingdruk.

Investeringen

Door investeringen in duurzame energie bedragen de investeringen in materiële vaste activa in 2006 € 101 miljoen meer dan in 2005 (2006: € 281 miljoen; 2005: € 180 miljoen). Hierin is € 84 miljoen begrepen met betrekking tot het offshore windmolenpark Q7 dat voor 50% in de consolidatie van ENECO is begrepen. De normale investeringen liggen op een iets lager niveau dan in 2005. Wel is er een verschuiving opgetreden tussen de infrastructuur van elektriciteit en gas, waarbij een toename bij gas te zien is als gevolg van specifieke (preventieve) vervangings-investeringen. In 2007 zal een verdere sterke toename van de investering in het offshore windmolenpark Q7 plaatsvinden. Tevens zal een begin worden gemaakt met de installatie van de slimme meter, een project dat nog een fors aantal jaren zal voortduren.

Financiering

Het financiële beleid van ENECO is erop gericht om een corporate credit rating van Standard & Poor's te hebben van ten minste 'A', met als doel om deze op middellange termijn te laten stijgen. Dit betekent dat gestuurd wordt op een aantal belangrijke financiële ratio's, zoals interest coverage en operationele kasstroom/nettoschuld. In 2006 hebben wij ruimschoots aan de gestelde doelen voldaan. Wel is de netto rentedragende schuld gestegen, maar de oorzaak hiervan is gelegen in de financiering van de marginstortingen uit hoofde van energiehandel op verschillende Europese beurzen. Per balansdatum bedroeg de totale marginstorting € 265 miljoen.
De netto kasstroom uit operationele activiteiten bedroeg in 2006 € 464 miljoen, een afname van € 34 miljoen ten opzichte van 2005. In percentage van de rentedragende schuld bedraagt deze kasstroom 31% (2005: 44%), ruimschoots boven de intern gestelde norm.
De solvabiliteitsratio (eigen vermogen/totaal vermogen) is van 47,5% gedaald naar 41,8%. Deze daling wordt grotendeels veroorzaakt door de balansverlenging als gevolg van de proportionele consolidatie van joint ventures en de toename van de op balansdatum niet afgewikkelde handelstransacties. Deze ontwikkeling past binnen het beleid van ENECO en geeft tevens aan dat een sterk vermogen vereist is om in de energiemarkt concurrerend te kunnen opereren.

Op 31 december 2006 beschikt ENECO over gecommitteerde en niet-gecommitteerde financieringsfaciliteiten van € 4,6 miljard, waarvan ultimo 2006 € 1,4 miljard is gebruikt. Eind oktober 2006 is het grootste deel van de uitstaande obligatielening met een tijdelijke overbruggingsfinanciering afgelost. Deze aflossing past in het beleid om het herfinancieringsrisico te beperken en gebruik te maken van de lage rentestand. In het eerste kwartaal 2007 zal permanente langetermijnfinanciering worden aangetrokken bestaande uit verschillende leningen met uiteenlopende looptijden.

Credit rating

Als gevolg van de beslissing in de Tweede Kamer over de splitsing van energiebedrijven heeft Standard & Poor's de corporate credit rating op 'credit watch with negative implications' gezet.

Na stemming in de Eerste Kamer over dit wetsvoorstel heeft Standard & Poor's deze 'credit watch' weer ongedaan gemaakt en voor de gehele energiesector het vooruitzicht van de rating op 'negative' geplaatst. Deze negative outlook heeft vooral te maken met de nog aanwezige onzekerheid over de effecten van de implementatie van de Wet Onafhankelijk Netbeheer. ENECO heeft vertrouwen in een goede implementatie en verwacht dat deze onzekerheid voor de sector kan worden weggenomen.

Winstverdeling

Het gehele nettoresultaat 2006 van € 311 miljoen is in de balans opgenomen als onverdeeld resultaat. Een dividendvoorstel zal conform de statutaire procedure aan de aandeelhouders worden voorgelegd, maar is bij het opmaken van de jaarrekening nog niet beschikbaar.

Verwachtingen

Het jaar 2007 zal intern in het teken staan van de implementatie van de Wet Onafhankelijk Netbeheer. Deze implementatie betekent een aantal interne verschuivingen en reorganisaties die uiteindelijk de transparantie en verslaggeving ten goede zullen komen.
De verwachting voor 2007 is dat de operationele resultaten op hetzelfde niveau zullen uitkomen als in 2006, onvoorziene omstandigheden daargelaten.

Corporate Governance

ENECO onderschrijft, en conformeert zich aan, de regels voor goed ondernemingsbestuur zoals die zijn vastgelegd in de Nederlandse Corporate Governance code. Omdat ENECO Energie een niet-beursgenoteerde structuurvennootschap is, zijn een aantal bepalingen uit de code vanzelfsprekend niet van toepassing.
Tenzij een specifiek besluit van toepassing is, worden de bestpracticebepalingen uit de code gehanteerd. Details omtrent de besluiten publiceren wij op de website van ENECO (www.eneco.nl).
Een bijzonderheid in onze governancestructuur is dat een deel van onze activiteiten gereguleerd zijn, waarbij de netbeheerder zijn wettelijke taken onafhankelijk moet kunnen uitvoeren. De netbeheerder heeft om die reden een eigen Raad van Commissarissen, die in meerderheid uit onafhankelijke derden bestaat.

Governancerollen

Raad van Bestuur
De leden van de Raad van Bestuur worden benoemd door de Raad van Commissarissen.
De Raad van Bestuur is eindverantwoordelijk voor de performance van de onderneming.
Het bestuur ontwikkelt de strategie en de langetermijnplanning, bewaakt het risicoprofiel en geeft leiding aan de divisie- en stafdirecteuren. De Raad van Bestuur stelt de 'key performance indicators' en de bedrijfsplannen van de divisies en de overige bedrijfsonderdelen vast. De Raad van Bestuur handelt hierbij vanuit duidelijke mandaten die door de Raad van Commissarissen zijn afgegeven. De Raad van Bestuur stelt de jaarrekening op, is eigenaar van ENECO's interne risicobeheersings- en controlesysteem en legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen.

Raad van Commissarissen
ENECO Holding NV heeft als structuurvennootschap belangrijke bevoegdheden neergelegd bij de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen ziet toe op alle taken van de Raad van Bestuur. Verder adviseren de commissarissen de Raad van Bestuur over strategische aangelegenheden.
De Raad van Commissarissen heeft drie kerncommissies ingesteld: een remuneratiecommissie, een selectie- en benoemingscommissie en een auditcommissie. De auditcommissie ziet toe op belangrijke financiële zaken. Deze commissie vergadert ieder kwartaal.
Minimaal tweemaal per jaar is overleg met de externe accountant. De jaarrekening wordt door de Raad van Commissarissen ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Voor de samenstelling van de Raad is een profielschets opgesteld, die is gepubliceerd op onze website.

Arjan ten Elshof
Directeur divisie Services

'De efficiency in ons bedrijf wordt merkbaar beter door met één administratiesysteem te werken vanuit één locatie. We gaan beter samenwerken omdat de afstand tot collega's kleiner is. Het aantal fouten wordt minder omdat we allemaal met hetzelfde systeem werken. Klanten merken dat aan een goede factuur en snelle service aan de telefoon.'

Rol van de aandeelhouders
ENECO heeft aandeelhouders die alle publieke overheden zijn. Tweemaal per jaar wordt een Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden. In het voorjaar wordt de jaarrekening vastgesteld, in het najaar worden de halfjaarcijfers gepresenteerd. De Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur lichten in deze vergaderingen tevens het beleid van de onderneming toe. Naast de officiële aandeelhoudersvergaderingen vindt een voortdurende dialoog tussen aandeelhouders en de Raad van Bestuur plaats.
De Algemene Vergadering van Aandeelhouders is sterk betrokken bij de onderneming. Onder meer worden de commissarissen benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op voordracht van de Raad van Commissarissen, waarbij de Centrale Ondernemingsraad een versterkt aanbevelingsrecht heeft voor drie leden van de Raad. Belangrijke besluiten, die van invloed zijn op het karakter en de identiteit van de onderneming, worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Externe accountant
Deloitte Accountants B.V. is benoemd tot accountant van de groep voor de jaren tot en met 2007. Deze benoeming vond plaats op voordracht van de Raad van Commissarissen die daarin geadviseerd is door de Raad van Bestuur en de auditcommissie. De externe accountant overlegt regelmatig met de Raad van Bestuur en minimaal tweemaal per jaar met de auditcommissie en de Raad van Commissarissen.
De auditcommissie en de accountant bespreken in het bijzonder het auditplan, de financiële bedrijfsrisico's en de bevindingen naar aanleiding van de controle. Naast de rapportage van deze bevindingen, wordt er in principe per divisie een bevindingenrapport uitgebracht waarin aanbevelingen ter verbetering zijn opgenomen.
Deloitte Accountants B.V. wordt eveneens ingeschakeld voor bijzondere opdrachten, waaronder bijzondere verklaringen ten behoeve van derden. Ook de kwartaalcijfers worden steeds aan een beperkt onderzoek onderworpen. Daar waar mogelijk een belangenverstrengeling dreigt, wordt gebruikgemaakt van andere accountants. Op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders waar de jaarrekening wordt vastgesteld, is de externe accountant aanwezig om vragen van aandeelhouders te beantwoorden.

Audit & Risk Committee
ENECO heeft een Audit & Risk Committee (ARC) dat rapporteert aan de Raad van Bestuur en fungeert als voorportaal voor de auditcommissie van de Raad van Commissarissen. De belangrijkste taken van het ARC zijn:

- het verkrijgen van afdoende zekerheid dat de relevante veiligheidsrisico's, financiële risico's en imagorisico's geadresseerd zijn binnen de (decentrale) onderdelen, processen en projecten;
- het toezien op de snelheid, effectiviteit en efficiëntie van de (voorgenomen) risicoreacties;
- het initiëren en aansturen van interne audits;
- het monitoren van de opvolging van bevindingen van interne en externe audits;
- het toezien op de naleving van relevante externe wet- en regelgeving en interne richtlijnen zoals de gedragscode en de klokkenluiderregeling;
- het adviseren en bewaken van het interne risicobeheersings- en controlesysteem van ENECO.

Risicoprofiel

Het risicoprofiel van ENECO is direct gerelateerd aan ENECO's kernactiviteiten productie, transport en levering van energie. ENECO hecht grote waarde aan risicomanagement bij het verwezenlijken van haar missie en doelstellingen om zodoende (meer) waarde te creëren voor de stakeholders.

In 2006 heeft ENECO haar risicobeleid expliciet gemaakt. Onderdeel van het risicomanagementbeleid is het risicomanagementproces. Dit proces heeft als doel om risico's eenduidig in kaart te brengen en te beheersen. Op het moment dat risico's zijn geïdentificeerd en de (mogelijke) gevolgen in kaart zijn gebracht, zal een toets plaats moeten vinden of het risico de risicobereidheid van ENECO overschrijdt. In dat geval zijn een bewust genomen risicoreactie en -rapportage daarover verplicht. De risico's waar we bloot aan staan worden gecategoriseerd naar hun gevolgen op het gebied van veiligheid, van financiën en onze reputatie. De risicobereidheid is voor deze drie categorieën uitgewerkt.

In het navolgende worden de belangrijkste risicogebieden besproken, zonder hierbij volledigheid na te streven. Voor een nadere uiteenzetting van de financiële risico's wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Veiligheid

Gezien de aard van onze activiteiten en de producten die wij aanbieden is het risico van persoonlijke letselschade voor medewerkers en klanten niet uitgesloten. ENECO hecht grote waarde aan de veiligheid van haar medewerkers en klanten en spant zich maximaal in om dit risico te voorkomen.
Dit uit zich onder andere in het aanwezig zijn van disaster recovery plannen in het geval zich grote incidenten voordoen. In 2007 zal een verdere optimalisatie plaatsvinden door deze plannen integraal op elkaar af te stemmen.
Gezien het grote belang van veiligheid is de bewaking daarvan belegd bij het Security Platform, dat wordt voorgezeten door de voorzitter van de Raad van Bestuur. Dit multidisciplinaire platform waarin ook een vertegenwoordiging van de Ondernemingsraad zitting heeft, adviseert over het te voeren veiligheidsbeleid. Hierdoor worden de consistentie en de kwaliteit van de beveiliging bewaakt in al hun facetten.
Per 1 januari 2007 is ter verdere professionalisering van het veiligheidsbeleid binnen ENECO een Corporate Safety Officer aangesteld. Deze functionaris heeft als opdracht het veiligheidsgedrag van alle medewerkers verder te verbeteren en op die manier het verzuim door ongevallen terug te dringen en risico's voor de maatschappij te verlagen.
Naast het creëren van meer bewustwording en procesverbeteringen rondom veiligheid, zal in de loop van 2007 een veiligheidsmanagementsysteem in gebruik worden genomen. Door middel van dit systeem gaat een systematische registratie van (bijna) incidenten plaatsvinden, inclusief een structurele rapportage hierover, wat wij zien als een belangrijke randvoorwaarde voor de verdere verbetering van veiligheid.

Energieportfolio

ENECO heeft als producent van elektriciteit omvangrijke afnameverplichtingen van gas en als energieleverancier fysieke leveringsverplichtingen aan klanten en afnameverplichtingen van producenten. Daarnaast worden handelstransacties uit hoofde van energiehandel gesloten, welke in beginsel geen fysieke levering als doel hebben. Dit tezamen heeft als resultaat een energiepositie in de producten gas, elektriciteit, warmte en CO_2 waaraan de volgende risico's verbonden zijn:

- Volumerisico is het risico dat een mismatch kan ontstaan tussen leverings- en afnameverplichtingen hoeveelheden. Dit risico wordt onder meer door weersomstandigheden bepaald, die een directe invloed hebben op het aanbod en het verbruik van energie. Wij beheersen dit risico door voorspellingsmethoden en -systemen gericht op een zo nauwkeurig mogelijke voorspelling van verbruik en productie. Een andere risicobron is de mogelijke mismatch tussen inkoop-, verkoop- en productiecontracten. Dit wordt beheerst door portfoliomanagementsystemen en -methoden die gericht zijn op het dagelijks voorspellen van de lange-, middellange- en kortetermijnafnameprofielen.
  Verder maken wij gebruik van zogenaamde flexibiliteitsbronnen. Deze bestaan uit afschakelcontracten met grote industriële klanten en flexibele inzet van onze elektriciteitsproductie en gasopslagfaciliteiten. Met deze optionaliteiten zijn wij in staat om fluctuaties in de energieportfolio op te vangen.
- Prijsrisico, ofwel de impact die prijswijzigingen in de genoemde producten op ons resultaat kunnen hebben. Naast de hierboven beschreven invloed die wij op de volumes kunnen uitoefenen beheersen wij het prijsrisico door inzet van diverse instrumenten waaronder:
  - een conservatief ingerichte structuur van mandaten en limieten;
  - permanente registratie, bewaking en analyse van onze handelsposities, hun marktwaarde en risicoprofiel waarbij gebruik wordt gemaakt van de zogenaamde Value At Risk;
  - swapconstructies;

  Een bijzondere vorm van prijsrisico is het valutarisico, waarvoor wij verwijzen naar hetgeen hieromtrent in de jaarrekening is uiteengezet.
- Counterpartytrisico, waaronder wordt verstaan het risico op schade als handelspartners en/of producenten hun verplichtingen niet nakomen. Dit risico beheersen wij onder meer door strikte eisen en limieten te stellen aan deze partijen, onze transacties over hen te spreiden, standaardcontracten en -voorwaarden te gebruiken, via beurzen te handelen, margining (zekerstelling door depot) en clearing (het verrekenen van vorderingen en schulden) toe te passen alsook het gebruik van risicobeperkende derivaten (credit default swaps).

In aanvulling op de bovenstaande specifieke beheersmaatregelen hebben wij tevens de volgende organisatorische maatregelen getroffen:

- een onafhankelijk gepositioneerde Risk Managementafdeling en een Risk Committee binnen de divisie Business to Business;
- analyse en bespreking van incidenten in het Risk Committee;
- strikte scheiding van taken en verantwoordelijkheden tussen en binnen de activiteiten van inkoop en handel, portfoliomanagement en de financieel-administratieve verwerking (front- en backoffice);
- directe melding van mandaat- en limietoverschrijdingen door de divisiedirecteur aan de Raad van Bestuur.

Grootschalige projecten

Binnen ENECO wordt continu gewerkt aan grootschalige projecten. Voorbeelden zijn de ENECOGEN elektriciteitscentrale in de Europoort en het Q7 offshore windmolenpark in de Noordzee. Gezien de omvang en het unieke karakter van dergelijke projecten zijn de risico's navenant groot en is risicobeheersing zeer belangrijk. Van deze grote projecten worden de risico's vooraf en gedurende de looptijd van het project in kaart gebracht en beheerst, volgens een standaardmethodiek (Prince2), afgestemd met alle voor het project van belang zijnde betrokkenen waaronder de stafafdeling Corporate Risk Management.

Operationele klantprocessen

Door de betrokkenheid van veel partijen bij de productie en levering van energie zijn de processen complex. Dit als gevolg van de liberalisering van de energiemarkt. ENECO heeft het initiatief genomen in de sector om een vereenvoudigd marktmodel te ontwikkelen. Het in het alternatief voorgestelde marktmodel vereenvoudigt de informatiestromen tussen marktspelers en leidt daardoor tot minder uitval en vertraging in processen. Tevens zijn er binnen ENECO doorlopend initiatieven om te komen tot effectievere en efficiëntere processen, zoals het Lean Six Sigma programma. Lean Six Sigma is een in de praktijk ontwikkelde procesverbetermethodiek. Doelstelling is hiermee te komen tot een reductie van risico's en uitval in onze klantprocessen, waardoor een nog hogere klanttevredenheid en lagere 'cost to serve' worden gerealiseerd.

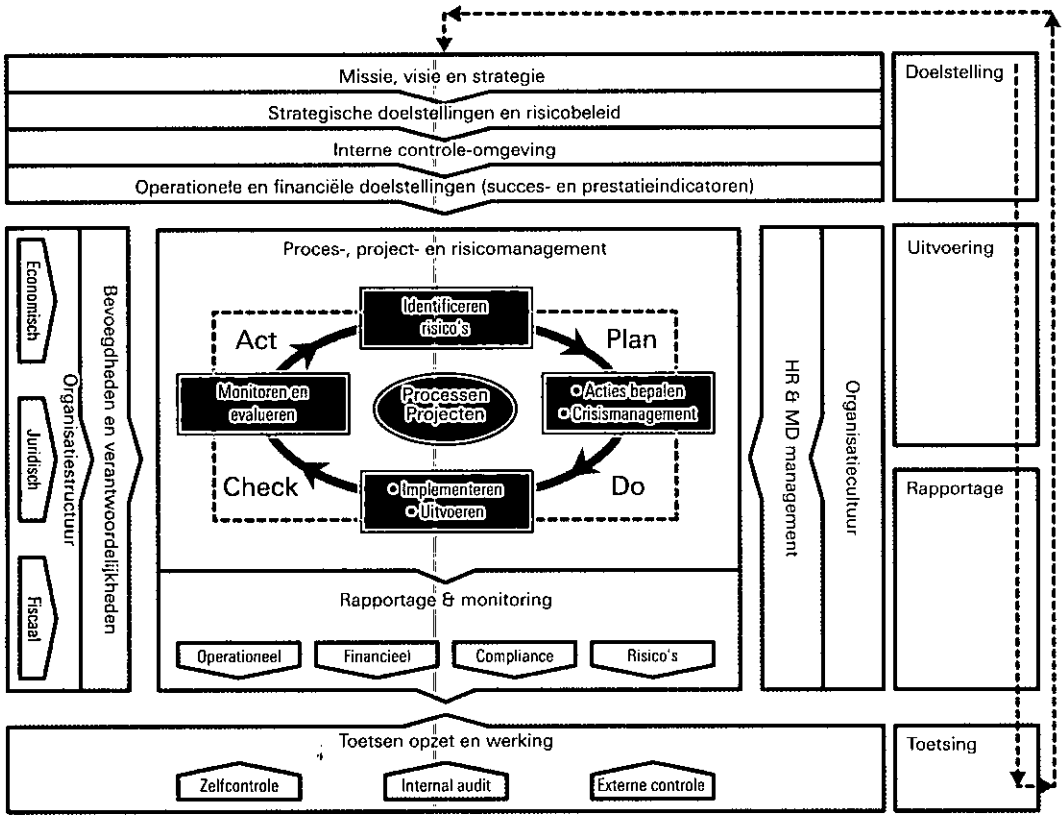
Informatietechnologie

Uitval van of fouten in de primaire IT-systemen is een van de belangrijkste risico's die ENECO op operationeel gebied loopt. De afhankelijkheid van IT-systemen doet zich vooral voor in de afhandeling van het elektronische berichtenverkeer en de aan de energiehandel gerelateerde activiteiten. De rekencentrumactiviteiten zijn uitbesteed aan een externe partij. Vanwege het grote belang van de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking hebben wij in 2006 voor de eerste maal een accountantsverklaring opgevraagd en verkregen omtrent het functioneren van de processen en procedures van dit externe rekencentrum.
Gezien de hoge mate van afhankelijkheid is besloten de IT-kolom binnen ENECO te versterken met de aanstelling van een Chief Information Officer per 1 januari 2007. Op deze wijze kan een nog professionelere uitwerking en toepassing van IT-processen en -procedures plaatsvinden.
In 2006 is hier reeds een aanvang mee gemaakt door het in kaart brengen van ons IT-landschap, waarbij tevens de maatregelen van informatiebeveiliging zijn beoordeeld op toereikendheid. Waar nodig zullen de noodzakelijk geachte verbeteracties in 2007 verder worden geïmplementeerd.

Wet- en regelgeving

Nieuwe en gewijzigde wet- en regelgeving kan grote financiële en operationele gevolgen hebben. Aangezien de huidige wet- en regelgeving versnipperd van toepassing is op alle bedrijfsonderdelen van ENECO is besloten om in 2007 een compliancestructuur op te zetten inclusief een centrale Compliance Officer.
Onder aansturing van deze functionaris en in aanvulling op het complianceprogramma voor mededinging en aanbesteding, zal een systeem worden geïmplementeerd om beter inzicht te krijgen in de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving binnen alle bedrijfsonderdelen.

ENECO Control & Risk Systeem

Interne beheersing en risicomanagement

ENECO Control & Risk Systeem

ENECO heeft haar interne risicobeheersings- en controlesysteem, dat de naam ENECO Control & Risk Systeem draagt, ingericht op basis van de Enterprise Risk Management-methodologie volgens het COSO 2004-model. Doelstelling van het systeem is het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat:

- de realisatie van strategische, operationele en financiële doelstellingen wordt bewaakt;
- de verslaggeving betrouwbaar is;
- wet- en regelgeving wordt nageleefd.

Het systeem is opgebouwd op basis van dertien bouwstenen, waarbij de strategie en het daarop gebaseerde beleid het uitgangspunt voor de interne beheersing zijn. Iedere bouwsteen is nader uitgewerkt in een aantal 'principle based' normen waar de bedrijfsonderdelen aan moeten voldoen om 'in control' te zijn.

Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en wordt voor wat betreft zijn opzet ultimo 2006 adequaat geacht om te voldoen aan zijn doelstellingen, met uitzondering van een compliance-programma en een integrale afstemming tussen disaster recovery plannen. Aan deze twee tekortkomingen wordt in 2007 invulling gegeven.

Vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben wij vastgehouden aan de initiële reikwijdte van de Nederlandse Corporate Governance code ten aanzien van interne beheersing, ofwel een adequate en efficiënte werking van het systeem voor zowel de operaties als financiën. Van de mogelijkheid tot beperking in de reikwijdte die de monitoringcommissie Corporate Governance heeft aangebracht maken wij derhalve geen gebruik.

In 2005 heeft het accent gelegen op het ontwikkelen van het systeem, het vastleggen van het normenkader en het uitvoeren van een initieel zelfonderzoek hierop. Op basis van opgedane ervaringen is in 2006 een verbeterprogramma gestart, met als doel het systeem volledig werkend te krijgen in de praktijk.

Risicobewustzijn

Bewustwording van het belang van interne beheersing en risicomanagement zien wij als randvoorwaarde voor verbetering. Wij hebben er daarom veel aan gedaan om van een in opzet adequaat systeem een levend begrip te maken bij alle lagen van ons management. Het risicobewustzijn is aantoonbaar gegroeid door onder meer een 'performance indicator' voor de mate van interne beheersing in de Balanced Scorecard op te nemen, de voortgang periodiek met het divisiemanagement te bespreken, uitgebreid te communiceren en door een trainingsprogramma op te zetten. Het trainingsprogramma omvat een door onze afdeling Corporate Risk Management ontwikkelde inleidingscursus over interne beheersing, een verdiepingscursus die in samenwerking met Universiteit Nyenrode is ontwikkeld alsmede een 'peer review' training.

Evaluatie

Het verbeterprogramma is bedrijfsbreed ingezet als één van de speerpunten van het strategisch programma. Daarbij zijn duidelijke afspraken gemaakt over de te realiseren verbeteringen, welke bovendien zijn vastgelegd in de prestatiecontracten van het divisiemanagement. De voortgang van het programma alsmede de belangrijkste resultaten worden maandelijks besproken in het Audit & Risk Committee. In aanvulling daarop heeft de CFO in 2006 op kwartaalbasis reviewgesprekken met het management van de bedrijfsonderdelen gehouden.

Als evaluatiemethodiek maken wij gebruik van zelfonderzoek door de bedrijfsonderdelen, die tweemaal per jaar een volledige evaluatie uitvoeren. Op basis van het zelfonderzoek geeft het management van de bedrijfsonderdelen een intern 'in control' statement af aan de Raad van Bestuur, voorzien van een opsomming van geconstateerde tekortkomingen. Deze tekortkomingen zijn opgenomen in verbeterprogramma's, waarvan de voortgang op maandelijkse basis door de Raad van Bestuur in de business reviews met het management van de bedrijfsonderdelen wordt besproken.

Uit het zelfonderzoek en de maandelijkse monitoring van de voortgang van het verbeterprogramma, blijkt dat wij aanzienlijke vooruitgang hebben geboekt ten aanzien van de werking van het systeem. Met name het feit dat bedrijfsonderdelen zelf de verbeterpunten aanvoeren en hiervoor verbeteracties opzetten is een groot pluspunt.

In aanvulling op het zelfonderzoek is dit jaar een start gemaakt met 'peer reviews' tussen de bedrijfsonderdelen. De deelnemers zijn hierop voorbereid door een training die werd ontwikkeld met Lloyd's, een vooraanstaande trainings- en certificeringsorganisatie, die eveneens de reviews heeft begeleid. Leren van elkaar was de belangrijkste opdracht die de bedrijfsonderdelen meekregen. Door de goede voorbereiding en begeleiding zijn de reviews bijzonder positief verlopen.

In 2007 wordt het zelfonderzoek ongewijzigd voortgezet. Het voornemen is om een vervolg te geven aan de 'peer reviews' en in aanvulling daarop te starten met het uitvoeren van internal audits op de mate van compliance met de normen uit het ENECO Control & Risk Systeem. Een belangrijke stap daarbij is het genomen besluit om de reeds bestaande internal auditfunctie intern verdere invulling te geven door het opzetten van een internal auditafdeling.

Status ENECO Control & Risk Systeem

Wij zijn ons bewust van onze verantwoordelijkheid voor interne beheersing en hebben het ENECO Control & Risk Systeem ingevoerd om, gebaseerd op het risicoprofiel van ENECO, te waarborgen dat de realisatie van strategische, operationele en financiële doelstellingen wordt bewaakt, onze verslaggeving betrouwbaar is en wet- en regelgeving wordt nageleefd.

Op basis van de resultaten van de uitgevoerde zelfonderzoeken en de interne 'in control' verklaringen blijkt dat de interne beheersing adequaat is opgezet. Hieraan ontbreekt momenteel nog een complianceprogramma en een integrale afstemming tussen onze disaster recovery plannen. Dit neemt niet weg dat wij een redelijke mate van zekerheid hebben dat de (financiële) verslaggeving geen materiële onjuistheden bevat. Hierbij moet echter wel rekening gehouden worden met de inherente beperkingen die aan een intern risicobeheerings- en controlesysteem zijn verbonden.

De uitvoering van het verbeterprogramma is nog niet zodanig dat een gefundeerde uitspraak gedaan kan worden omtrent de effectieve werking van het ENECO Control & Risk Systeem ten aanzien van alle doelstellingen van dit systeem. De verwachting is dat de effectieve werking aan het einde van het boekjaar 2007 wel kan worden vastgesteld. Ondanks het feit dat wij op professionele wijze invulling geven aan de toepassing en continue verbetering van onze interne beheersing kunnen wij nimmer absolute zekerheid geven dat zich geen onjuistheden van materieel belang zullen voordoen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Duurzaam ondernemen: samen doen we dat
Een continu beschikbare energievoorziening is één van de eerste levensbehoeften in de samenleving. ENECO wil erkend worden als een toonaangevend energiebedrijf. Wij streven naar een betrouwbare, betaalbare en schone energievoorziening. Daarbij gaat het niet alleen om de prestaties van vandaag, maar vooral om de mogelijkheden van morgen.
Dit vergt van ons een innovatieve instelling en een evenwichtige afweging van de belangen van onze stakeholders met een scherp oog voor het belang van onze klanten en het rendement op onze investeringen.
De keuzes voor de energievoorziening van morgen maken we samen. Een zorgvuldige afweging van alle belangen met betrekking tot milieu, maatschappij en onze onderneming vormt de kern van duurzaam ondernemen voor ENECO. In alles wat wij doen, laten wij ons leiden door onze professionaliteit en zijn wij transparant over ons handelen.
Duurzaamheid is voor ons een belangrijke drijfveer voor ondernemerschap en zet ons aan tot innovatie. Door een open innovatie met andere marktpartijen streven wij naar technologische voorsprong.

Samenwerking is voor duurzaam ondernemen cruciaal. Om dit te bevorderen maken wij beter zichtbaar wat wij doen op dit gebied en welke doelen wij ons hebben gesteld:

- Wij stimuleren het gebruik van duurzame energie.
- Wij bevorderen energiebesparing.
- Ons productaanbod en de technologische mogelijkheden bouwen wij verder uit, waarbij we ons laten leiden door efficiency, besparing en duurzaamheid. Voorbeelden hiervan zijn: de ontwikkeling van de Micro wkk (thuiscentrale), de toepassing van warmtepomptechnologie, alternatieve energieprojecten in vele Nederlandse steden, innovaties op het gebied van metertechnologie (prepaid en slimme meter) en de energiesparende transformator.
- Wij blijven een actieve rol spelen in het debat over de toekomst van een duurzame energievoorziening.
- Onze maatschappelijke betrokkenheid tonen wij door bijvoorbeeld onze energie-educatieprogramma's voor basisscholen, gratis energiebesparingsadviezen en gerichte sponsoractiviteiten.
- Wij zijn zorgvuldig en terughoudend in de afsluiting van energielevering bij klanten.
- De energie-efficiency van onze eigen organisatie is vanzelfsprekend, waarbij wij steeds streven naar verdere verbetering.
- Wij bieden een veilige, gezonde en stimulerende werkomgeving aan onze medewerkers.

Het verduurzamen van onze samenleving kost tijd en vereist realisme en consistentie. Als onderdeel van die samenleving willen wij hier onze energie insteken en verbeteringen realiseren. Wij hebben de ambitie, maar kunnen het niet alleen.
Duurzaam ondernemen: samen doen we dat.

Verantwoording

Als vervolg op eerdere publicaties waarin wij de aanzetten hebben gedaan om Maatschappelijk *Verantwoord Ondernemen (MVO) een plek te geven, gaan we nu een stap verder.* In dit jaarverslag geven wij aan in hoeverre wij beleidsonderdelen, die te maken hebben met Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, hebben ingebed in onze bedrijfsvoering. MVO is onderdeel van de portefeuille van de voorzitter van de Raad van Bestuur, en voor wat betreft beleidsvorming belegd bij de stafafdelingen Public Affairs & Corporate Communications en Strategie. De uitvoering van dit beleid vormt een steeds vanzelfsprekender onderdeel van onze processen.
Ons streven is over de drie invalshoeken (economisch, sociaal en duurzaam) op een integrale manier verantwoording af te leggen in één rapportage. MVO staat ons inziens namelijk niet apart, maar is geïntegreerd in alle processen en daarom ook in ons jaarverslag. Het is onze bedoeling om zo veel als mogelijk de Global Reporting Initiative- (GRI-)richtlijnen te volgen.

Financiële verantwoording ofwel verslag doen van de economische prestaties die wij leveren is het eerste oogmerk van dit jaarverslag. In veel gevallen hebben wij hierbij ook verband gelegd met onze maatschappelijke rol en verantwoordelijkheid. Verantwoording over ons sociale beleid en veiligheidsbeleid en duurzame initiatieven brengen wij onder in dit hoofdstuk Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Stakeholdersdialoog

Wij gaan over onze economische, sociale en duurzame prestaties een open dialoog aan met onze stakeholders. ENECO communiceert op verschillende manieren met belanghebbenden over geleverde prestaties. Een nadere beschouwing van al deze vormen van communicatie leert, dat wij als onderneming midden in de samenleving staan en daar een actieve en betrokken rol in spelen.

Klanten

Klanten worden betrokken bij onze bedrijfsvoering door aan klantenpanels ideeën voor nieuwe producten, diensten of campagnes voor te leggen.
Gedurende het gehele jaar wordt een klanttevredenheidsonderzoek gehouden waarmee wij goed inzicht krijgen in de waarderingen van klanten voor onze dienstverlening ten opzichte van de concurrentie.
Na ieder contact met ons servicebedrijf of na een verhuizing wordt de tevredenheid van de klant over dat contact onderzocht. Verbetering van ons klachtenmanagement zorgt dat wij goed inzicht hebben in de belangrijkste veroorzakers van klachten. Hierop worden concrete verbeteracties gezet. Het klachtenmanagement wordt direct aangestuurd door de Raad van Bestuur.
Ook onderhouden wij constructieve contacten met zowel de Consumentenbond als andere belangenorganisaties.
Via onze website communiceren wij met huishoudelijke en zakelijke klanten over een veelheid aan aspecten die te maken hebben met energie en energiebesparing.
Via diverse relatiemagazines gericht op consumenten of zakelijke relaties geven wij achtergrondinformatie over ons bedrijf, onze producten, de markt en de politieke ontwikkelingen.
Ons loyaliteitsprogramma Energieke Dingen Doen maakt zichtbaar op welke manier energie een rol in het dagelijks leven speelt.

Medewerkers

Het Medewerkers Motivatieonderzoek dat jaarlijks wordt gehouden, is een belangrijke bron van informatie voor het management. Hierin kunnen medewerkers op een veelheid van terreinen hun mening geven over ENECO als werkgever.
De Raad van Bestuur gaat de dialoog met de medewerkers aan door regelmatig het land in te gaan en de vestigingen te bezoeken. In 2005 en 2006 zijn er dertien 'Samen doen we dat'-bijeenkomsten gehouden. De weerslag van al deze bijeenkomsten is vastgelegd in een special van het interne bedrijfsblad ENECO Breed. Verder is er op basis van de vragen van de medewerkers die toen gesteld zijn, een actiepunten plan ontwikkeld.
Het bestuur van ENECO voert op reguliere basis overleg met de medezeggenschap en de vakbonden. De Centrale Ondernemingsraad heeft een vaste plek in ons jaarverslag.
Om medewerkers mondiger te maken leren zij plannings-, voortgangs- en beoordelingsgesprekken te houden met hun leidinggevenden. Hiervoor worden speciale workshops georganiseerd waar alle medewerkers voor zijn uitgenodigd.

Branchegenoten als ketenpartners

Om goede prestaties te leveren in een vrije markt zijn de verschillende schakels in de distributieketen van elkaars prestaties afhankelijk. ENECO is een groot voorstander van de herinrichting van de energiebranche, zoals dat wordt vormgegeven in het programma Stroomopwaarts. Wij leveren onze bijdrage als onderdeel van EnergieNed en als voorzitter van dit sectorbrede programma. Maar ook in de lobby voor een goede warmtewet stelt ENECO zich actief en transparant op.
Zo zijn wij de initiatiefnemer voor een onderzoek naar rendementen van warmtenetten. Ook hebben wij de aanzet gegeven voor de oprichting van een nationaal warmteforum om tot consensus te komen over warmtetarieven. Daarnaast willen we door samen te werken met partners, komen tot technologische innovaties. Voorbeelden hiervan zijn het offshore windpark Q7, de Biogast die gas maakt uit rioolwaterzuivering en de thuiscentrale die in huis warmte én elektriciteit maakt.

Wilgo Dors
Hoofd Werving Selectie & Begeleiding van technische instroom

'We bieden jongeren vanaf 17 jaar een leer-werktraject waarin zij zich kunnen bekwamen tot gasmonteur. Ze krijgen een leuke vaste baan bij ENECO en leren van ervaren collega's de kneepjes van het vak. Dat concept slaat aan. We hebben in 2006 17 leerlingen aangenomen, die als assistent-monteur werken en een vervolgopleiding doen.'

Bianca Boverhoff-van der Meer
Hoofd Communicatie Infra

'We weten dat veel mensen een gaslek niet herkennen omdat ze niet weten hoe gas ruikt. Met de gaskraskaart willen we mensen bewust maken van de geur en het gevaar van gas. Zo hopen we incidenten voor te zijn.'

Onze omgeving
We hebben een open dialoog met onze omgeving, zoals belangengroeperingen, milieuorganisaties, de pers, gemeenten en de politiek. Maar ook het Rotterdams Havenbedrijf en Deltalinqs, respectievelijk als aanjager en belangenbehartiger van een groot deel van de Nederlandse economie, warmtebedrijven in verschillende steden en kennisinstituten zijn voorbeelden van strategische relaties waarmee wij de band sterk willen aanhalen.

Overheid als aandeelhouders
ENECO conformeert zich aan de code-Tabaksblat voor wat betreft de regels voor goed ondernemingsbestuur. ENECO heeft 61 aandeelhouders die zijn vertegenwoordigd in de aandeelhouderscommissie met wie de Raad van Bestuur regelmatig overlegt. Aan de Raad van Commissarissen wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en beleidsvoornemens. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, die minimaal tweemaal per jaar plaatsvindt, wordt het gevoerde beleid toegelicht. In het jaarverslag en het halfjaarbericht lichten wij onze financiële prestaties uitgebreid toe aan de aandeelhouders. Het jaarverslag wordt getoetst door een onafhankelijke accountant. We stellen ons ook actief op richting onze aandeelhouders door deel te nemen aan duurzame convenanten (Convenant Duurzaam Den Haag) of convenanten die verband houden met fraudebestrijding en schuldhulpsanering. Daarmee geven wij vorm aan tweerichtingsverkeer dat in beider belang is.

Overheid als toezichthouder
Met de NMa, en met name de Directie Toezicht energie (DTe), onderhouden wij een constructieve relatie. Op reguliere basis verstrekken wij rapportages over onze interne processen. Deze gegevens vormen de input voor de scorecards die de DTe op zijn website publiceert over klantenprocessen van de leveringsbedrijven en netbeheerders in Nederland. Indien nodig overhandigen wij verbeterplannen. Ook zijn wij betrokken bij allerlei consultatierondes die betrekking hebben op nieuwe wet- en regelgeving.

Leveranciers
De relatie met partijen waarvan wij energie afnemen, geven wij op een gestructureerde manier vorm waarbij wij ons rekenschap geven van de operationele en technische risico's.
Voor werkzaamheden aan onze netten, wil ENECO alleen zaken doen met partijen die voldoen aan onze strenge criteria op het gebied van veiligheid, milieu of arbeidsomstandigheden. Voordat een leverancier wordt aangemerkt als preferred supplier, meestal na een Europese aanbesteding, worden dit soort zaken uitgevraagd. Alleen erkende partijen mogen voor ons werken. Wij eisen verder dat de veiligheidsmaatregelen op een werk worden nageleefd en inspecteren dat ook.

Maatschappelijke betrokkenheid

In dit onderdeel beschrijven wij enkele initiatieven die zijn gerelateerd aan onze kernactiviteiten, maar waarmee wij ook duidelijk een maatschappelijke bijdrage leveren.

Werving gasmonteurs
In het licht van de renovatieprojecten aan het gasleidingnetwerk en de leeftijdsopbouw van ons montagepersoneel heeft ENECO behoefte aan veel jonge technici en gasmonteurs. In samenwerking met het Rotterdamse Jongerenloket en Randstad hebben wij een werving- en selectietraject opgestart onder jongeren. Het doel is om 100 jongeren aan te nemen en op te leiden tot assistentgasmonteur. Ongeveer 350 kandidaten hebben zich al aangemeld waarvan 72 een praktijkopleiding kregen aangeboden. De opleiding wordt verzorgd in samenwerking met de ROC – Zadkine.

Samen voor duurzaam Haaglanden
In februari 2006 heeft ENECO met de gemeente Den Haag, Shell Nederland, Siemens Nederland, HTM, Vestia en de Haagse Hogeschool het convenant 'Duurzaam Den Haag' ondertekend.
Dit convenant heeft tot doel de ontwikkeling en toepassing van duurzame energie en energiebesparing in de Haagse regio te bevorderen. Tevens kan deze samenwerking een impuls geven aan duurzame economische groei en maatschappelijk ondernemerschap in Den Haag. Inmiddels zijn ook de Rabobank Den Haag e.o. en de woningcorporatie Staedion lid geworden van het platform. Hiermee is een groot draagvlak gecreëerd binnen Den Haag om tot concrete acties te kunnen overgaan.

Twee projecten zijn in 2006 opgestart. Het één betreft duurzame mobiliteit, het ander de introductie van zonnestroom voor woningeigenaren en bedrijven in Den Haag. ENECO Energie treedt op als voorzitter van het platform.

Gascampagne bevordert veiligheid
In 2006 heeft ENECO NetBeheer als eerste netbeheerder in Nederland een gasbewustzijnscampagne gelanceerd. Huis-aan-huis zijn gaskraskaarten verspreid waarmee gaslucht te herkennen is. De doelstelling was om consumenten voor te lichten over hoe zij moeten handelen als zij gas ruiken en daardoor onveilige situaties te voorkomen bij mensen thuis. De actie is een succes. Het initiatief wordt nu landelijk overgenomen door de andere netbeheerders, gefaciliteerd door EnergieNed.

Project Walstroom
De gemeente Rotterdam streeft naar een lagere belasting van het milieu. Het blijkt dat de haven de grootste vervuiler is. Het Havenbedrijf en ENECO hebben de handen ineengeslagen om innovatieve oplossingen te bedenken. Een daarvan is dat schepen die in de stad of dicht bij de stad aanmeren, de motoren uitzetten waarmee ze hun eigen stroom opwekken. ENECO Infra is met het Havenbedrijf een proef gestart om stroom aan de wal aan te bieden. Er worden aansluitpunten geplaatst met een intelligente meter. Via de mobiele telefoon kan een schip worden aangemeld. Voor de duur dat een schip stroom afneemt, wordt het verbruik gemeten en afgerekend. Hierdoor wordt de luchtkwaliteit in de haven verbeterd.

Opening bedrijfsschool
In oktober 2006 heeft ENECO Infra onder de naam KEI (Kennis en Ervarings Instituut) een nieuwe bedrijfsschool geopend. Het belang van technisch vakmanschap en daarmee de waardering voor het technische vak neemt toe. Om de toekomstige energievoorziening veilig te stellen is een instroom van jonge, nieuwe vakmensen nodig. Helaas is de instroom van goed opgeleide vakmensen vanuit het reguliere onderwijs nagenoeg nihil. Naast 'werving en selectie' is de component 'opleiding' een voorwaarde om voldoende nieuwe medewerkers te laten instromen. Verder is voor de bestaande populatie van medewerkers de behoefte aan aanvullende of herhalingsopleidingen groot. Met name de nieuwe normenkaders binnen de installatiebranche verhogen de vraag naar opleidingen. De bedrijfsschool voorziet in deze behoefte.

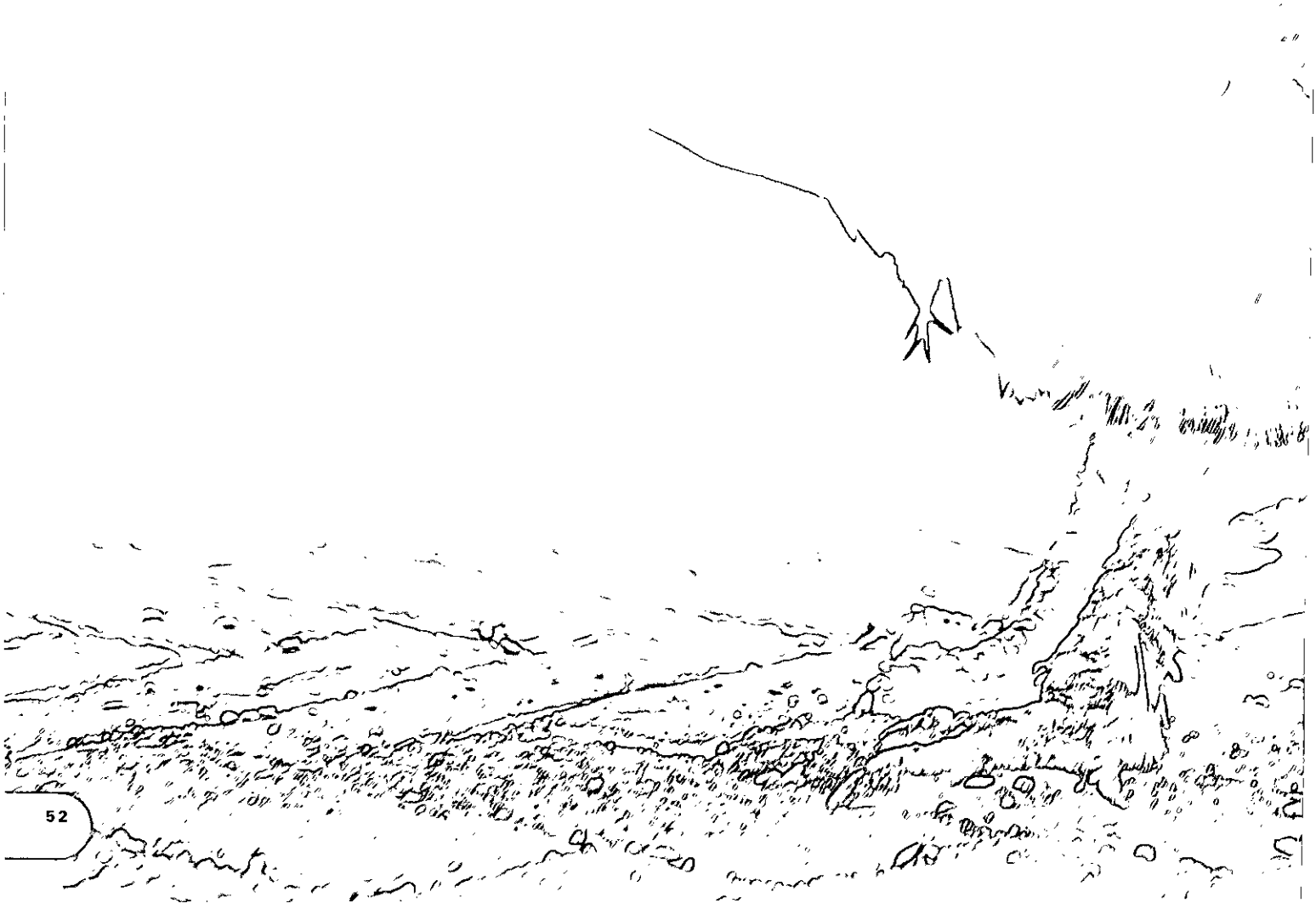
Transitiewebsite als voorbeeldproject
De overheid is in 2003 het landelijk programma 'Transitie naar een Duurzame Samenleving' gestart. Het project 'Energietransitie in de Woningbouw' (ETW) draagt hieraan bij. Gedurende drie jaar, van juni 2005 tot en met mei 2008, geeft ENECO dit project vorm samen met diverse marktpartijen. Belangrijkste doelstelling van dit project is om draagvlak te creëren voor de toepassing van duurzame energie in de woonomgeving. Doelgroepen zijn gemeenten, woonconsumenten, bouwondernemingen, woningcorporaties en projectontwikkelaars. Als belangrijkste instrument om deze doelgroepen van het belang van duurzame energie te overtuigen, is gekozen voor communicatie en voorlichting. Voor iedere doelgroep is een communicatieplan ontwikkeld. Er is een kenniscentrum ingericht op internet (www.e-transitie.nl) waar over de voortgang van het project wordt gerapporteerd.

Oprichting warmteforum
Ter voorbereiding op de discussies over de warmtewet is een warmteforum in het leven geroepen, waarin vertegenwoordigers zitten van de overheid, een koepelorganisatie van woningbouwverenigingen, de grote energiebedrijven, waaronder ENECO, en twee belangenorganisaties van warmtegebruikers. Het doel is overeenstemming te bereiken over aanvaardbare tarieven voor warmte. Hiervoor moeten onderzoeken gestart worden. In de tussentijd wordt getracht overeenstemming te bereiken over een overgangsregeling voor 2007.

ENECO heeft eveneens het initiatief genomen tot een onafhankelijk onderzoek door een accountantsbureau naar de rendementen van warmtenetten. Dit onderzoek is erop gericht om aan te tonen dat de vermeende woekerwinsten een misvatting zijn. Er ontstaat een heel ander beeld wanneer wordt uitgegaan van de vervangingswaarde van de warmtenetten. De uitkomsten van het onderzoek worden openbaar gemaakt.

'Schone energie uit mest?
ENECO is er als de kippen bij.'

Silvan de Boer
business analist

Project: opwekking van elektriciteit en warmte door vergassing van kippenmest
Doel: kennis en operationele ervaring opdoen met deze nieuwe technologie

Kippenmest, wat doe je ermee als pluimveehouder? Door de strenge regelgeving en het groeiende mestoverschot zijn de kosten om mest af te voeren enorm hoog. Agrarische ondernemers zoeken dan ook een alternatieve bestemming voor deze mest. In het Friese Tzum is in 2006 een demonstratieproject gerealiseerd die uit kippenmest energie produceert op boerderijschaal. De vergassingsinstallatie, gebaseerd op het circulerend wervelbedprincipe, produceert gelijktijdig elektriciteit en warmte. De benodigde kippenmest wordt voor een groot deel door de betrokken pluimveehouder zelf geleverd en wordt voor een deel vanuit de regio aangevoerd.

Elektriciteit en warmte

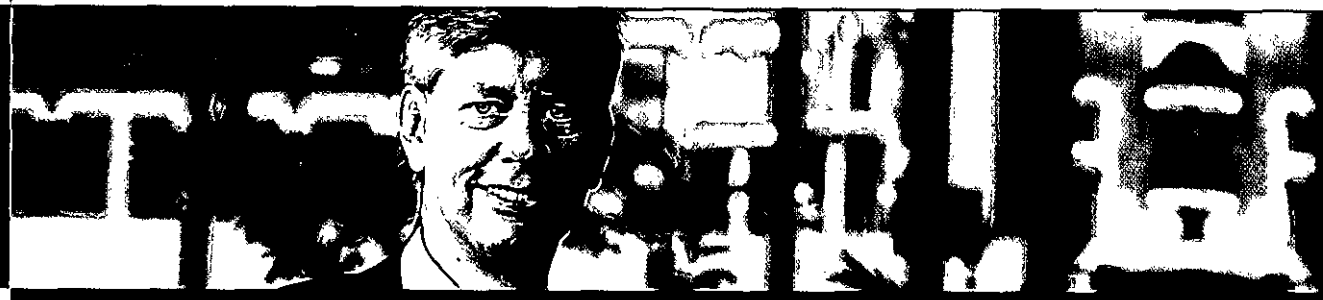
De kippenmest wordt via vergassing omgezet in een laagcalorisch stookgas dat na reiniging wordt verbrand in een stoomketel. Met een stoomturbine worden elektriciteit en warmte geproduceerd.
De installatie levert een vermogen van 250 kW elektriciteit en circa 2 MW warmte op, dit is voldoende voor de betrokken pluimeeveehouder om in zijn eigen energiebehoefte te voorzien.
De warmte wordt gebruikt om de kippenstallen te verwarmen, hierdoor bespaart de ondernemer aanzienlijk op zijn aardgasrekening. Ook kunnen interregionale transportbewegingen van Noord- naar Zuid-Nederland voor het vervoer van mest worden beperkt.

Innovatieve oplossing

ENECO heeft in eerste instantie een financiële bijdrage geleverd aan deze innovatieve oplossing. In de opstartfase die twee jaar duurt wordt gekeken of het concept commercieel en technisch levensvatbaar is. Als de uitkomst positief is, hebben de initiatiefnemers de Stichting Biomassavergasser Noord-Nederland en HoST, de bouwer van de installatie, al aangegeven nieuwe projecten graag met ENECO te realiseren. Er is inmiddels al veel belangstelling voor dit concept van andere partijen.

ENECO wil innovatie *ondersteunen*, zeker als het om duurzame energie gaat. Het is toch een briljant idee om energie op te wekken uit restproducten, waar de boer veel geld voor moet betalen om ze kwijt te raken.

Hans Kursten, manager external affairs & business development

'Kleinschalige initiatieven werken als olievlek'

ENECO wil graag investeren in kleinschalige duurzame projecten. Lokaal, bij de mensen thuis. We willen onze zichtbaarheid vergroten door lokale initiatieven te steunen. Dat past ook bij onze maatschappelijke rol: zorgen voor schone, betaalbare en beschikbare energie. Bij zo'n project in Tzum heeft de betrokken ondernemer direct baat bij onze betrokkenheid. De partners met wie we werken merken dat ook. De publiciteit erom heen heeft een positieve uitstraling wat weer nieuwe initiatieven aantrekt. En dat is precies wat wij willen bereiken met onze inspanningen om duurzame energie op te wekken of energie te besparen. Een olievlekwerking op gang brengen. Dat doe je door midden in de samenleving echt een rol van betekenis te spelen, niet door in een ivoren toren te gaan zitten broeden op mooie plannen.

Veiligheidsbeleid

De zorg voor veiligheid zien wij als een maatschappelijke plicht. Behalve de veiligheid van onze medewerkers die werkzaamheden uitvoeren aan de netwerken of bij de klant, betreft het ook de zorg voor onze klanten en hun directe omgeving.
ENECO heeft een veiligheidsplatform waarin de Raad van Bestuur is vertegenwoordigd. Belangrijke veiligheidsvraagstukken en incidenten worden in dit platform op reguliere basis besproken.
Veiligheid als aandachtsgebied wordt de komende periode beter ingebed in de bedrijfsvoering. Hiervoor is per 1 januari 2007 een safety officer aangesteld. Ontwikkeling van een organisatiebreed veiligheidsbeleid staat hoog op de agenda van de Raad van Bestuur. Er wordt advies ingewonnen bij Dupont, die de industriestandaard op het gebied van veiligheid heeft ontwikkeld. Het is belangrijk dat het veiligheidsdenken lager in de organisatie nog verder toeneemt. Er gebeuren namelijk nog te veel incidenten en bijna-ongelukken.
Goede beschrijvingen van processen, procedures, werkinstructies en de controle op de naleving daarvan zijn prioriteiten voor het management in de technische bedrijfsonderdelen. Goede beschermende kleding en verantwoorde gereedschappen zijn uiteraard zaken waar wij voor zorgen.

Sociaal beleid

Bouwen aan een effectieve en efficiënte organisatie, die midden in de maatschappij staat met een positionering die in de samenleving wordt herkend, is voor ENECO een belangrijk uitgangspunt voor sociaal beleid. Wij willen richting onze omgeving en dus ook naar de arbeidsmarkt een onderneming zijn die mensen op allerlei niveaus aanspreekt. Dat profiel willen wij uitstralen naar scholieren en studenten. Wij bouwen aan een onderneming die toegankelijk is voor jonge mensen in ontwikkeling en die competenties van medewerkers optimaal inzet om de beste prestatie aan de klant te bieden.

Stages en werkervaringsplaatsen
ENECO kan jonge mensen in ontwikkeling uitstekende mogelijkheden bieden om werkervaring op te doen. Daarvoor willen wij de banden met technische onderwijsinstanties sterker aanhalen, zodat wij een continue stroom krijgen van jong talent dat zich bij ENECO kan ontwikkelen en die kansen krijgt op de arbeidsmarkt.
Sinds enige jaren hebben de energiebedrijven in de CAO afspraken gemaakt om jaarlijks extra werkervaringsplaatsen voor jongeren te creëren. ENECO draagt bij aan het halen van deze afspraak door jongeren in staat te stellen theoretische kennis bij ENECO in praktijk te brengen. Hierbij werken de studenten een aantal dagen per week bij ENECO, terwijl ze de resterende dagen hun opleiding volgen.

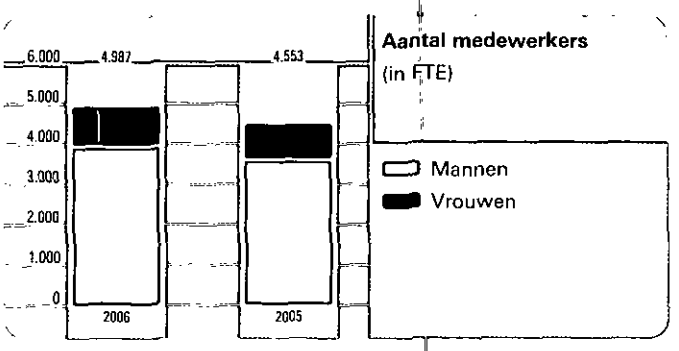
Voor veel vacatures die moeilijk vervulbaar zijn, zoeken wij oplossingen in doelgroepen die nu geen werk hebben of opnieuw de arbeidsmarkt betreden. Deze doelgroep kunnen wij nieuwe kansen bieden door hen onze bedrijfsopleidingen aan te bieden in onze eigen bedrijfsscholen die we opnieuw hebben opgezet samen met de ROC's.
ENECO biedt afgestudeerden een interessante loopbaan. ENECO biedt medewerkers veel mogelijkheden zich te ontwikkelen, bijvoorbeeld door persoonlijke ontwikkelingsprogramma's als het 'Young Talent Program'. Daarmee zorgen wij dat de interne doorstroom op het juiste niveau is.

Vitaliteitsbeleid
Binnen ons bedrijf zijn veelzijdige kennis en competenties aanwezig op velerlei, vaak heel verschillende terreinen. Het is noodzakelijk om beter in kaart te brengen hoe onze eigen populatie eruit ziet, welke competenties wij nodig hebben en welke verschuivingen we voorzien in de nabije toekomst. Verschuivingen die te maken hebben met de veranderingen in onze omgeving, de aard van onze onderneming, maar ook met de leeftijdsopbouw van ons personeelsbestand. Ook voor ENECO is de vergrijzing een thema dat serieus moet worden benaderd. Sommige medewerkers zullen vanwege de aard van de werkzaamheden en hun leeftijd tegen fysieke beperkingen aanlopen. Wij hebben in dat kader een vitaliteitsbeleid ontwikkeld om mensen zo lang mogelijk voor ons bedrijf te behouden. Voorkomen van klachten door herplaatsingen en benutten van kennis door ouderen in te zetten in coachingstrajecten zijn daarbij mogelijke oplossingen.

In 2006 is verder vormgegeven aan de uitvoering van het verzuimbeleid. Zo is onder meer een selfserviceprogramma op intranet geïntroduceerd: Verzuimmananager Online, en is veel aandacht besteed aan reïntegratie. In 2007 zullen de drie pijlers, preventie, verzuim en reïntegratie, samengevoegd worden onder de noemer vitaliteitsbeleid. Doel is te zorgen voor duurzame inzetbaarheid van alle medewerkers. Het verzuimpercentage is in 2006 verder gedaald van 5,6% naar 5,5%. De uitkomst past in de ontwikkeling van de voorbije jaren om tot minder verzuim te komen. Echter, de vermindering was minder dan verwacht. Zie ook de kengetallen op pagina 2.

Diversiteitsbeleid
Diversiteitsbeleid is een thema dat bij ENECO in de aandacht staat. Wij willen dat ons medewerkersbestand een goede afspiegeling is van de maatschappij waar wij deel van uitmaken.
De eerste aanzetten zijn gedaan om vrouwen te stimuleren naar hogere posities door te stromen. De oprichting van een Vrouwenforum in 2006 is daarvan een uiting. Maar ook andere doelgroepen, zoals allochtone Nederlanders en mensen met een beperking willen wij voldoende terugzien in onze populatie. Om die diversiteit te verkrijgen, voeren wij een actief diversiteitsbeleid.

Leiderschapsprogramma
Het leiderschapsprogramma Leading the Future is gericht op het ontwikkelen van leiderschap binnen de onderneming. Leidinggevenden volgen dit programma in nauw verband met het ENECO Six Sigma-verbeterprogramma en het riskmanagementprogramma. Hiermee rusten wij ons kader uit met een stevige bagage aan leiderschap, procesbeheersing en compliance. Management Development- en opleidingsprogramma's richten zich hiernaast op de ontwikkeling van jonge medewerkers voor de invulling van de managementbehoeften voor de dag van morgen. Het percentage vacatures dat intern vervuld werd in 2006 binnen Raad van Bestuur, staf en ondernemingstop ligt op 70%. Binnen drie jaar moet dit percentage 85% zijn.

Medewerkersmotivatie
In maart 2006 heeft opnieuw een onderzoek plaatsgevonden naar de medewerkersmotivatie binnen heel ENECO. De respons was ook dit keer hoog (79,1%). De uitkomsten lieten over de gehele linie een verbetering zien. Zeker gezien de turbulentie en onzekerheid in de energiewereld zijn de scores in 2006 opvallend hoog in vergelijking met het onderzoek uit 2005. De medewerkers van ENECO zijn over het algemeen meer tevreden dan in 2005. Op alle onderzochte categorieën is duidelijke vooruitgang geboekt. De score van ENECO als werkgever is significant hoger dan vorig jaar en is gestegen van 6,5 in 2005 naar 6,9 in 2006. De medewerkers van ENECO zijn evenals in 2005 het meest tevreden met hun baan, de onderlinge samenwerking en hun direct leidinggevende. Zij zijn evenals in 2005 nog steeds ontevreden over de mate waarin zij worden betrokken bij veranderingen in het werk. Dit thema is ENECO-breed als belangrijkste verbeterthema benoemd.

Arbobeleid
In het kader van de gewijzigde Arbowet zijn dit jaar bij negen bedrijfsonderdelen Risico Inventarisaties & Evaluaties gehouden, begeleid en ondersteund door onze arbodienst. De daaruit voorgevloeide plannen van aanpak zijn ter besluitvorming aan het management en de medezeggenschapsorganen voorgelegd.

De meeste acties die uit de inventarisatie naar voren zijn gekomen, worden decentraal uitgevoerd. Er zijn ook enkele acties die in 2007 centraal opgepakt zullen worden zoals het ontwikkelen van een Arbobeleidscyclus, periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek, het instellen van een arbeidsomstandighedenspreekuur en het geven van voorlichting en opleiding op dit gebied.

Verdere professionalisering medezeggenschap
De Raad van Bestuur, vakbonden en Centrale Ondernemingsraad zijn een constructief overleg gestart over de toekomst van de medezeggenschap binnen ENECO. Daarmee is een doorbraak bereikt ten opzichte van de jaren daarvoor. De motivering voor alle partijen was om de medezeggenschap de gelegenheid te geven zich verder te ontwikkelen tot een volwaardige partner van de bestuurder en als een krachtige vertegenwoordiger van het personeel.
In een intentieverklaring, opgesteld door de Raad van Bestuur, vakbonden en de Centrale Ondernemingsraad, zijn afspraken gemaakt die ertoe moeten leiden dat een bredere groep medewerkers wordt geïnteresseerd voor een rol in de medezeggenschap. Zo is onder meer een profielschets opgesteld waaruit blijkt wat van medezeggenschapkandidaten verwacht mag worden. Het functioneren van leden van de medezeggenschap wordt ook meegenomen in de individuele beoordelingsrondes. Daardoor worden de prestaties van de leden beter zichtbaar binnen het bedrijf en blijven we werken aan een professionalisering van de medezeggenschap. Verder is afgesproken dat er naast inhoudelijke opleidingen gerichte opleidingsfaciliteiten komen om persoonlijke vaardigheden van OR-leden te vergroten. Dit alles moet leiden tot professionalisering van de medezeggenschap als geheel en een positievere beeldvorming over het (C)OR-lidmaatschap als zodanig. Wij hopen hiermee vernieuwing van de medezeggenschap een krachtige impuls te geven.

Innovatie

De zoektocht naar alternatieven voor traditionele energievoorziening uit fossiele brandstoffen stimuleert innovatieve en slimme oplossingen. Innovatie is ook nodig om toekomstgericht te werken aan een veilige en betrouwbare infrastructuur of om nieuwe marktmodellen mogelijk te maken. ENECO maakt zich sterk voor innovatie op al deze terreinen. We noemen hier enkele voorbeelden.

Energietransitie: thuiscentrale
ENECO is 87% aandeelhouder van Enatec, een bedrijf dat een eigen type thuiscentrale (ook wel Micro wkk genoemd) heeft ontwikkeld dat in Japan productierijp wordt gemaakt. In 2008 wordt deze thuiscentrale geïntroduceerd op de Nederlandse markt. In de tussentijd participeren wij in een proef die door de Gasunie is geïnitieerd. Door de krachten in de branche te verenigen, willen wij dit nieuwe product een hogere slagingskans geven.

Energietransitie: Biogast
In het kader van verduurzaming van gas heeft ENECO een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Virage, dat een zogenaamde Biogast heeft ontwikkeld die op waterzuiveringsinstallaties wordt geïnstalleerd. Hiermee kan op duurzame wijze gas worden gewonnen dat vervolgens wordt teruggeleverd aan het net.

Elektronische gasdetectie
Elektronische gasdetectie is een aanvulling op het al zeer uitgebreide en professionele bewakingssysteem van ENECO. Het is een systeem om gaslekken in een zeer vroegtijdig stadium op te sporen. Het systeem geeft een melding van gaslucht door aan onze meldkamer die direct in actie kan komen.

Geothermie
Een direct gevolg van het convenant Duurzaam Den Haag is deelname aan het convenant Geothermie Den Haag. Behalve ENECO participeren de gemeente Den Haag, de woningcorporaties Haag Wonen, Staedion, Vestia Zuid-West en E.ON Benelux. Zij willen de gehele keten van energieafnemer tot en met energieproductie verduurzamen met behulp van geothermie (warmtewinning op een diepte van 2.000 à 3.000 meter). Met deze vorm van energievoorziening kunnen een forse energiebesparing en CO_2-reductie worden bereikt. Bovendien zal deze voor Nederland unieke ontwikkeling bijdragen aan de voorzieningszekerheid van energie, omdat de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen wordt gereduceerd.

Duurzame energievoorziening

Onze duurzame initiatieven passen bij ons streven om een substantiële en zichtbare rol te spelen in de verduurzaming van onze samenleving.

Wind
ENECO investeert in windenergie. Op pagina 27 wordt het Q7 project uitgebreid beschreven. Voor vier windprojecten op land die wij gaan ontwikkelen is voorjaar 2006 een Europese aanbesteding uitgeschreven en is een leverancier geselecteerd. Ze worden in de periode tussen april 2007 en februari 2008 opgeleverd. De windparken van Pallandt en Delfzijl zijn in 2006 operationeel geworden.

Biomassa
De studie naar de haalbaarheid van de ombouw van bestaande industriële installaties voor de verbranding van houtsnippers is positief uitgevallen. ENECO werkt nu aan het opzetten van samenwerkingsverbanden om energieopwekking via biomassa te gaan realiseren. In mei 2006 is ENECO een samenwerkingsverband aangegaan met de producent van een kleinschalige maar innovatieve kippenmestvergassingsinstallatie in Friesland. Het doel is om ervaring op te doen met dit procedé. Andere kleinschalige biomassaprojecten zijn opgestart in België met een derde partij.

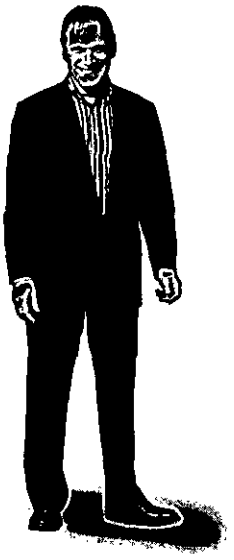
Warmte
Warmtelevering in gemeente Delft
De voorlopige gunning voor de aanleg en exploitatie van een warmtenet in de gemeente Delft is eind 2006 gegeven. Wij gaan 22.000 woningen of equivalenten daarvan verwarmen met restwarmte die afkomstig is uit de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Delft. De gemeenteraad van Delft moet nog een uitspraak doen over dit voornemen. In maart 2007 wordt de definitieve gunning verwacht.

Contract Warmtebedrijf Rotterdam
ENECO heeft al vijftig jaar een uitgebreid warmtenet in Rotterdam en beschikt daardoor over grote kennis en expertise op dit gebied. Het ligt dan ook voor de hand dat het Rotterdamse warmtebedrijf ENECO als serieuze partij beschouwt voor de aanleg van een nieuw fijnmazig distributienetwerk in stadsvernieuwingsgebieden. Het Warmtebedrijf Rotterdam wil hier de warmte gaan leveren die afkomstig is van afvalverwerker AVR en later ook van Shell Pernis. Het Warmtebedrijf legt veertien kilometer hoofdleiding aan, die de warmte transporteert van de havenindustrie naar Rotterdam. Inmiddels is besloten de opdracht voor de aanleg van het distributienet te splitsen.

Diana van den Heuvel
Senior projectmanager

'De maandelijkse voorschotnota voor zakelijke klanten is goed ontvangen. Klanten weten voortaan maandelijks waar ze aan toe zijn. Ze komen dus niet meer voor verrassingen te staan en beide partijen genieten het voordeel van een vermindering in correctienota's.'

Frank Bot
Teamleider Meetbedrijf en begeleider van de groep medewerkers die elk jaar de ENECO-tour bezoekt

'De ENECO Tour is voor fervente wielrenfans in ons bedrijf echt een belevenis. Bij de start en finish kunnen we er met onze neus boven op staan. Je komt direct in contact met renners en andere coryfeeën uit de wielersport. Dit jaar stapte Tourwinnaar Jan Janssen in de ENECO-bus. Dan hoor je verhalen die je in de pers nooit leest. Geweldig.'

Aan ENECO is voorlopig de opdracht gegund om de warmtevoorziening te realiseren in het gebied boven de Maas. Het gebied onder de Maas is gegund aan Nuon dat naast het bestaande ENECO-warmtenet een nieuw netwerk gaat aanleggen. ENECO blijft in dit gebied warmte leveren aan bestaande klanten. Voor uitbreiding van onze warmteklantenkring richten wij ons op het gebied boven de Maas.

Warmtekrachtcentrales (WKC)
Door gasaangedreven warmtekrachtcentrales produceren elektriciteit en warmte voor hele woonwijken. Door de productiecombinatie worden milieuvoordelen bereikt. In maart 2006 is de WKC Ypenburg in bedrijf genomen die samen met de hulpwarmtecentrale de warmte levert voor 11.000 woningen in Ypenburg Den Haag.
De installatie van WKC-Vathorst te Amersfoort heeft in 2006 plaatsgevonden. Deze installatie is gereed voor gebruik in maart 2007. De inbedrijfstelling van de WKC-Vaanpark te Barendrecht wordt in de eerste helft van 2007 verwacht.

Zon
In België is ENECO actief in de verkoop van zonnepanelen. De Belgische overheid voert een gunstig stimuleringsbeleid voor duurzame energie, waardoor wij in staat zijn goede resultaten te boeken met zonne-energie. Onze huidige zonprojecten, zoals de Amersfoortse wijk Nieuwland, de energiebalanswoning en het Ecopark Waalwijk, genieten nog steeds (internationale) aandacht.

Milieu-effecten van onze eigen bedrijfsvoering

De milieu-effecten op onze bedrijfsvoering hebben wij in 2006 nog niet structureel gemeten. Wij ontwikkelen nu de benodigde rapportages om dat in 2007 wel te kunnen doen. ENECO heeft ongeveer 5.000 medewerkers in dienst die dagelijks van huis naar hun werkplek reizen. Het autopark van ENECO omvat circa 1600 voertuigen. Wij trachten de belasting voor het milieu te beperken door voor de personenauto primair te kiezen voor een benzineauto. Dieselauto's worden uitsluitend besteld met een roetfilter. Bij de bedrijfsauto's worden de technische ontwikkelingen voor een retrofit roetfilter nauwlettend gevolgd. Wanneer dat technisch verantwoord mogelijk is, zullen deze filters worden geplaatst. ENECO koopt de elektriciteit die nodig is voor onze panden groen in.

Geconsolideerde jaarrekening 2006

Geconsolideerde winst- en verliesrekening	60
Geconsolideerde balans	61
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	62
Mutatieoverzicht van het geconsolideerde eigen vermogen	63
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening – Algemeen	64
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	76
Toelichting op de geconsolideerde balans	81
Toelichting per segment	96
Gebeurtenissen na balansdatum	98
Overzicht van dochterondernemingen, joint ventures en deelnemingen	99
Vennootschappelijke balans	102
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening	103
Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening	104

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

OVER HET JAAR GEËINDIGD PER 31 DECEMBER 2006

x € 1.000	Toelichting	2006	2005
Opbrengst energie	(6)	3.922.099	3.361.463
Inkoop energie		2.761.166	2.291.423
Brutomarge energie		**1.160.933**	**1.070.040**
Overige bedrijfsopbrengsten	(7)	365.591	330.512
Brutomarge en overige bedrijfsopbrengsten		**1.526.524**	**1.400.552**
Personeelsbeloningen	(8)	301.804	313.307
Materialen		54.817	46.643
Uitbesteed werk en andere externe kosten		413.595	366.036
Precariorechten en concessievergoedingen		29.032	26.521
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties materiële vaste activa	(11)	185.840	170.682
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties immateriële vaste activa	(12)	34.765	38.630
Overige bedrijfskosten		20.233	–5.961
Geactiveerde productie eigen bedrijf		–62.379	–68.523
Bedrijfskosten		**977.707**	**887.335**
Bedrijfsresultaat		**548.817**	**513.217**
Resultaat deelnemingen	(9)	1.134	3.263
Financiële baten en lasten	(9)	–65.439	–59.175
Resultaat voor belastingen		**484.512**	**457.305**
Belastingen op het resultaat	(10)	–173.775	–155.285
Nettoresultaat		**310.737**	**302.020**

Geconsolideerde balans

PER 31 DECEMBER 2006

x € 1.000	Toelichting	31 december 2006	31 december 2005
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(11)	3.366.861	3.247.266
Immateriële vaste activa	(12)	233.482	237.327
Deelnemingen	(14)	5.393	5.347
Joint ventures		–	15.276
Uitgestelde belastingvorderingen	(15)	229.789	320.931
Overige financiële vaste activa	(16)	353.903	157.402
		4.189.428	**3.983.549**
Vlottende activa			
Voorraden	(18)	25.238	19.175
Handelsdebiteuren	(19)	888.334	855.043
Overige vorderingen	(20)	1.293.191	579.395
Liquide middelen	(22)	156.674	39.565
		2.363.437	**1.493.178**
Totaal activa		**6.552.865**	**5.476.727**

Eigen vermogen	(23)		
Aandelenkapitaal		497.098	497.098
Agioreserve		381.558	381.558
Reserve kasstroomafdekkingen		–5.187	3.116
Ingehouden winst		1.554.040	1.418.150
Onverdeelde winst boekjaar		310.737	302.020
		2.738.246	**2.601.942**
Langlopende schulden			
Personeelsgerelateerde voorzieningen	(24)	29.090	36.030
Overige voorzieningen	(24)	18.593	15.545
Rentedragende schulden	(25)	464.954	952.834
Handelscrediteuren en overige schulden	(26)	349.601	158.758
		862.238	**1.163.167**
Kortlopende schulden			
Personeelsgerelateerde voorzieningen	(24)	2.760	2.722
Overige voorzieningen	(24)	63.840	125.881
Rentedragende schulden	(25)	1.010.408	185.483
Actuele belastingschulden		112.795	128.233
Uitgestelde belastingverplichtingen		–	1.433
Handelscrediteuren en overige schulden	(26)	1.762.578	1.267.866
		2.952.381	**1.711.618**
Totaal passiva		**6.552.865**	**5.476.727**

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

VOOR HET JAAR GEËINDIGD PER 31 DECEMBER 2006

x € 1.000	2006	2005
Bedrijfsresultaat	548.817	513.217
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties	220.605	226.585
Mutatie voorzieningen	-65.895	-76.940
Mutatie uitgestelde belastingvorderingen	91.142	25.568
Mutatie reserve kasstroomafdekking	-8.303	3.116
Overige mutaties	-	2.184
Mutaties werkkapitaal:		
Mutatie voorraden	-6.063	3.243
Mutatie onderhanden projecten in opdracht van derden	-2.908	1.325
Mutatie vorderingen	-744.179	-618.546
Mutatie niet-rentedragende schulden	544.757	606.284
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	**577.973**	**686.036**
Ontvangen dividend	-	7.661
Betaalde en ontvangen rente	-95.819	-62.233
Betaalde vennootschapsbelasting	-18.334	-133.926
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	**463.820**	**497.538**
Acquisitie groepsmaatschappijen en deelnemingen	-34.244	-1.171
Opbrengst afgestoten materiële vaste activa	11.119	34.432
Netto investeringen materiële vaste activa	-281.104	-149.478
Netto investeringen immateriële vaste activa	-32.156	-162.685
Overige mutaties financiële vaste activa	-181.241	5.249
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	**-517.626**	**-273.653**
Uitkeringen winstbewijzen en dividenden	-166.130	-100.648
Aflossing langlopende leningen	-743.109	-171.558
Aflossing kortlopende rentedragende schulden	-185.483	-183.083
Nieuw verkregen langlopende leningen	255.229	51.491
Nieuw verkregen kortlopende rentedragende schulden	1.010.408	185.483
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	**170.915**	**-218.315**
Mutatie liquide middelen	**117.109**	**5.570**
Saldo liquide middelen 1 januari	39.565	33.995
Saldo liquide middelen 31 december	**156.674**	**39.565**

Mutatieoverzicht van het geconsolideerde eigen vermogen

OVER HET JAAR GEËINDIGD PER 31 DECEMBER 2006

x € 1.000	Gestort en opgevraagd kapitaal	Agioreserve	Reserve-kasstroom-afdekkingen	Ingehouden winst	Onverdeelde winst	Totaal eigen vermogen
Per 1 januari 2005	**497.098**	**381.558**	**–**	**1.300.629**	**218.169**	**2.397.454**
Winstbestemming 2004	–	–	–	117.521	–117.521	–
Uitkeringen op winstbewijzen en dividendbetalingen	–	–	–	–	–100.648	–100.648
Ongerealiseerd resultaat op kasstroomafdekkingen	–	–	4.549	–	–	4.549
Uitgestelde belastingverplichtingen i.v.m. kasstroomafdekkingen	–	–	–1.433	–	–	–1.433
Nettoresultaat 2005	–	–	–	–	302.020	302.020
Per 31 december 2005	**497.098**	**381.558**	**3.116**	**1.418.150**	**302.020**	**2.601.942**
Winstbestemming 2005	–	–	–	135.890	–135.890	–
Dividendbetalingen	–	–	–	–	–166.130	–166.130
Ongerealiseerd resultaat op kasstroomafdekkingen	–	–	–11.512	–	–	–11.512
Uitgestelde belastingverplichtingen i.v.m. kasstroomafdekkingen	–	–	3.209	–	–	3.209
Nettoresultaat 2006	–	–	–	–	310.737	310.737
Per 31 december 2006	**497.098**	**381.558**	**–5.187**	**1.554.040**	**310.737**	**2.738.247**

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening – Algemeen

1. Algemene informatie

ENECO Holding N.V. (de vennootschap) is een energiebedrijf dat zich toelegt op de levering van energie en daaraan gerelateerde producten en diensten aan particuliere en zakelijke klanten in Nederland en België. Daarnaast heeft de vennootschap elektriciteits-, gas- en warmtenetten in eigendom en beheer. De vennootschap is statutair gevestigd te Rotterdam en heeft bedrijfsvestigingen in de provincies Zuid-Holland en Utrecht, en in de plaatsen Haarlem, Dokkum en Weert. De aandelen van de vennootschap zijn in handen van een groot aantal gemeenten, waarbij de gemeenten Rotterdam (31,3%), Den Haag (16,6%) en Dordrecht (9,1%) de grootste aandeelhouders zijn.

De geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap per 31 december 2006 omvat de vennootschap, haar dochterondernemingen (tezamen te noemen: ENECO) en het belang van ENECO in deelnemingen en joint ventures.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld door het bestuur van de vennootschap en vrijgegeven voor publicatie op 22 maart 2007. De jaarstukken zijn besproken in de vergadering van de raad van commissarissen van 21 maart 2007 en zullen op 25 april 2007 ter vaststelling worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

2. Grondslagen voor de financiële verslaggeving

2.1 Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Alle toepasselijke standaarden zijn uniform en consistent toegepast voor alle entiteiten van ENECO. Waar noodzakelijk zijn waarderingsgrondslagen van dochterondernemingen, joint ventures en deelnemingen in lijn gebracht met die van ENECO.

Standaarden die nog niet van kracht waren op de balansdatum zijn vervroegd toegepast met uitzondering van IFRS 7 'Financiële instrumenten: informatieverschaffing' en de daaraan gerelateerde wijzigingen van IAS 1 'Presentatie van de jaarrekening' en IAS 32 'Financiële instrumenten: informatieverschaffing en presentatie'. Niet toepassen van deze nieuwe en gewijzigde standaarden is naar de mening van het bestuur niet nadelig voor het beeld van de financiële positie van ENECO.

2.2 Stelselwijziging

Met ingang van 2006 worden joint ventures niet meer verwerkt volgens de equitymethode, maar proportioneel geconsolideerd. Het bestuur wil met deze stelselwijziging het belang van de activiteiten die in joint ventures worden ontwikkeld beter tot uitdrukking laten komen. De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast, omdat deze wijziging niet leidt tot mutaties in het resultaat noch in het eigen vermogen van ENECO dat eerder is verantwoord.

2.3 Opmaak en presentatie

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro (€) en in de financiële overzichten worden de bedragen vermeld in duizenden euro, tenzij anders aangegeven. De euro is de functionele en presentatievaluta van ENECO.

De vergelijkende cijfers van 2005 zijn aangepast aan de presentatie zoals gevolgd in 2006.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijs met uitzondering van afgeleide financiële instrumenten (derivaten); deze worden gewaardeerd tegen reële waarde.

2.4 Consolidatieprincipes

Dochterondernemingen

Dochterondernemingen zijn alle entiteiten waarover ENECO in staat is direct of indirect zeggenschap uit te oefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van stemrechten of op enige andere wijze het financiële en operationele beleid kan sturen om voordelen te verkrijgen uit de activiteiten van een entiteit. Over het algemeen heeft ENECO meer dan de helft van de aandelen van haar dochterondernemingen.

Dochterondernemingen worden opgenomen volgens de integrale consolidatiemethode waarbij alle onderlinge vorderingen, schulden en eventuele niet-gerealiseerde winsten en verliezen op transacties binnen ENECO of baten en lasten uit dergelijke transacties worden geëlimineerd. Niet gerealiseerde winsten op transacties met deelnemingen worden geëlimineerd naar rato van het belang van ENECO in de betreffende deelnemingen. Niet-gerealiseerde verliezen worden op dezelfde wijze geëlimineerd als niet-gerealiseerde winsten, maar slechts voorzover er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

Dochterondernemingen worden opgenomen vanaf het moment dat zeggenschap is verkregen tot het moment waarop deze eindigt.

Joint ventures

Joint ventures zijn entiteiten waarbij ENECO contractueel met andere partijen is overeengekomen, dat zij gezamenlijk zeggenschap hebben over de entiteit.

Joint ventures worden tot 1 januari 2006 opgenomen en verwerkt volgens de equitymethode. Vanaf deze datum worden de activa, passiva, baten en lasten van joint ventures naar evenredigheid van het kapitaalbelang van ENECO geconsolideerd (proportionele consolidatiemethode). Proportionele consolidatie van joint ventures vindt plaats volgens dezelfde principes als bij de hiervoor beschreven integrale consolidatie rekening houdend met de toepasselijke evenredigheid.

Consolidatie van een joint venture vindt plaats vanaf het moment dat gezamenlijke zeggenschap is verkregen tot het moment waarop deze eindigt.

Deelnemingen

Deelnemingen zijn entiteiten waarin ENECO invloed van betekenis heeft op het financiële en operationele beleid, maar waarover zij geen zeggenschap heeft. Over het algemeen heeft ENECO 20 tot 50% van de stemrechten van haar deelnemingen. Deelnemingen worden verwerkt volgens de equitymethode. Daartoe wordt uitgegaan van de jaarrekeningen van de deelnemingen over het verslagjaar. Indien en voorzover die jaarrekeningen niet tijdig beschikbaar zijn worden de ontbrekende gegevens zo goed mogelijk geschat. Deelnemingen worden opgenomen vanaf het moment dat ENECO invloed van betekenis heeft verworven

tot het moment dat die invloed niet meer bestaat. Als het aandeel van ENECO in de verliezen van een deelneming meer bedraagt dan de boekwaarde van die deelneming, wordt de boekwaarde geheel afgewaardeerd en worden verdere verliezen niet meer verwerkt, behalve voorzover ENECO voor die deelneming verplichtingen is aangegaan.

2.5 Bijzondere waardevermindering van activa

Er is sprake van bijzondere waardevermindering als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde (met uitzondering van onderhanden werken in opdracht van derden, voorraden en uitgestelde belastingvorderingen). De realiseerbare waarde van een actief is de hoogste van de netto opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. De netto opbrengstwaarde is het bedrag dat kan worden verkregen uit de verkoop van het actief in een transactie tussen terzake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde, onafhankelijke partijen, na aftrek van de verkoopkosten. De bedrijfswaarde van een actief is de contante waarde van de kasstromen die bij voortgezet gebruik verwacht worden voort te komen uit dat actief rekening houdend met de specifieke risico's die aan dat actief zijn verbonden. Deze contante waarde wordt berekend met een disconteringsvoet voor belasting waarin de actuele marktbeoordeling van de tijdswaarde van geld tot uitdrukking komt. Voor een actief dat zelf geen kasstromen voortbrengt die in hoge mate onafhankelijk zijn van de kasstromen van andere activa of groepen activa, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Op iedere balansdatum wordt bezien of er aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen zijn. Als een dergelijke aanwijzing bestaat, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor het betreffende actief of de kasstroomgenererende eenheid. Voor goodwill en immateriële vaste activa die nog niet gereed zijn voor gebruik wordt voor elke balansdatum de realiseerbare waarde bepaald.

Als de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde, wordt de boekwaarde tot de realiseerbare waarde teruggebracht. Dit bijzonder waardeverminderingsverlies wordt ten laste van het resultaat gebracht. Een bijzonder waardeverminderingsverlies van een kasstroomgenererende eenheid wordt eerst in mindering gebracht op de goodwill die aan die eenheid is toegerekend en daarna, indien nodig, naar rato van de boekwaarde van de overige activa van die eenheid.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt teruggenomen als de reden die eerder daarvoor bestond niet langer bestaat of verminderd is. Een dergelijk verlies wordt maximaal teruggenomen tot de waarde van eerder genomen bijzondere waardeverminderingsverliezen op het betreffende actief of groep van activa. Waardeverminderingsverliezen op goodwill worden niet teruggenomen.

2.6 Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend in euro tegen de wisselkoers op de datum waarop deze transacties plaatsvinden. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen op de balansdatum worden omgerekend in euro tegen de wisselkoers op de balansdatum. Valutakoersverschillen die optreden bij de omrekening worden in het resultaat opgenomen.

2.7 Gesegmenteerde informatie

Er wordt nadere informatie verstrekt per bedrijfssegment. Bedrijfssegmenten worden onderscheiden overeenkomstig de bestuurlijke en interne rapportagestructuur van ENECO. Een nadere secundaire geografische segmentatie wordt niet gegeven, omdat binnen ENECO geen onderdelen zijn te onderscheiden die zich richten op bepaalde economische gebieden met een rendements- en risicoprofiel dat afwijkt van andere onderdelen die actief zijn in andere economische gebieden.

2.8 Opbrengsten

Opbrengsten uit hoofde van de levering van energie, transportdiensten en overige bedrijfsactiviteiten en uit hoofde van rente en dividend worden erkend wanneer het waarschijnlijk is, dat de economische voordelen aan ENECO toekomen en de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden gewaardeerd. Opbrengsten worden verantwoord onder aftrek van kortingen en belastingen en heffingen, zoals energiebelasting en omzetbelasting. Bedragen die worden gefactureerd en geïncasseerd voor derden worden niet als opbrengst verantwoord.

Energielevering en transport

Opbrengsten uit de verkoop van energie en transportdiensten aan eindverbruikers worden op het moment van levering in het resultaat verwerkt.

Energie-, brandstoffen- en emissiehandel

De winst of het verlies uit de herwaardering naar reële waarde van energiecommodity- en emissiecontracten die niet voor eigen gebruik maar voor handelsdoeleinden zijn aangegaan, wordt direct in het resultaat verwerkt onder de post Overige opbrengsten.

Diensten en projecten in opdracht van derden

Opbrengsten uit dienstverlening en opbrengsten uit projecten in opdracht van derden worden opgenomen onder de post Overige opbrengsten. Deze opbrengsten worden in het resultaat verwerkt volgens de methode van winstneming naar rato van de verrichte prestaties.
De mate waarin prestaties zijn verricht wordt bepaald op basis van de verhouding tussen de geboekte kosten en de totaal verwachte kosten dan wel aan de hand van beoordeling van verrichte werkzaamheden.
Opbrengsten worden niet opgenomen zolang belangrijke onzekerheden bestaan omtrent het innen van de verschuldigde vergoeding, zolang de bijbehorende lasten niet op betrouwbare wijze kunnen worden gewaardeerd of zolang er sprake is van aanhoudende zeggenschap of betrokkenheid.

Kostenbijdragen

Bijdragen van derden in de bouwkosten van materiële vaste activa worden op de kostprijs van die activa in mindering gebracht.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen wanneer het redelijk zeker is, dat aan de voorwaarden voor verkrijging is of wordt voldaan en dat de subsidies zijn of worden ontvangen. Exploitatiesubsidies ter compensatie voor kosten worden als opbrengsten verantwoord in de periode waarin die kosten worden gemaakt. Investeringssubsidies ter compensatie van de kosten van een actief worden op de kostprijs van dat actief in mindering gebracht en vervolgens gedurende de gebruiksduur van dat actief meegenomen in de afschrijvingen.

2.9 Lasten

Inkoopkosten energiecommodities-, brandstoffen en emissierechten

De inkoopkosten van energiecommodities-, brandstoffen en emissierechten die zijn bestemd voor eigen gebruik worden in dezelfde periode verantwoord als de periode waarin de opbrengst van de verkoop wordt gerealiseerd.

Operationele leases

Kosten van operationele leases worden lineair over de leaseperiode in het resultaat verwerkt.

Geactiveerde productie eigen bedrijf

De post geactiveerde productie eigen bedrijf omvat personeels- en organisatiekosten die direct toerekenbaar zijn aan investeringsprojecten.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten omvatten de rentelasten van opgenomen gelden, rentebaten van belegde middelen, dividendopbrengsten, valutakoersresultaten en winsten en verliezen op afdekkingsinstrumenten die in het resultaat worden verwerkt. Rentelasten en rentebaten worden opgenomen volgens de effectieve rentemethode. Dividendopbrengsten worden opgenomen zodra deze opeisbaar zijn.

2.10 Belastingen op het resultaat

Belastingen op het resultaat omvat de effectieve belastingen en de mutaties in de uitgestelde belastingen. Deze bedragen worden in het nettoresultaat verwerkt, tenzij het posten betreft die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval ze eveneens toegerekend worden aan het eigen vermogen.

De effectieve belastingen betreffen de bedragen die waarschijnlijk verschuldigd en verrekenbaar zijn over het fiscale resultaat van het verslagjaar, berekend op basis van belastingwetgeving en tarieven waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten op de balansdatum.

Belastingen op het resultaat omvatten alle belastingen die zijn gebaseerd op fiscale winsten en verliezen van ENECO, inclusief belastingen die door dochterondernemingen, deelnemingen of joint ventures zijn verschuldigd op uitkeringen aan ENECO Holding N.V.

Additionele belastingen op het resultaat voor dividenduitkeringen worden tegelijk verwerkt met de verplichting om dat dividend te betalen.

2.11 Materiële vaste activa

Algemeen

Materiële vaste activa worden opgenomen tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingsverliezen. De kostprijs omvat de initiële aankoopprijs vermeerderd met alle rechtstreeks toerekenbare kosten. De kostprijs van activa die in eigen beheer worden vervaardigd bestaat uit kosten van materiaal en diensten, kosten van directe manuren en een passend gedeelte van direct toerekenbare overheadkosten. Kostenbijdragen van derden en overheidssubsidies worden op de kostprijs in mindering gebracht. Verder is in de kostprijs een contant gemaakte schatting opgenomen van het bedrag dat naar verwachting bij het einde van het gebruik van het actief nodig is voor ontmanteling, sloop, verwijdering en herstel tot de oorspronkelijke staat van de plaats waar het actief is gesitueerd, mits daarvoor een verplichting bestaat. Kosten van financiering van activa (bouwrente) worden niet in de kostprijs opgenomen behalve bij projectfinanciering. Als een actief uit meerdere componenten met onderscheiden gebruiksduren bestaat, worden deze componenten afzonderlijk verantwoord.

Uitgaven na eerste opname

Latere uitgaven worden alleen aan de boekwaarde van een actief toegevoegd indien en voorzover daardoor de toestand van het actief verbetert ten opzichte van zijn oorspronkelijk geraamde prestatienorm. Revisie, reparatie en onderhoud worden als last genomen in de periode dat de betreffende kosten ontstaan. Componenten van materiële vaste activa die worden vervangen om het middel op de beoogde wijze te kunnen laten presteren worden geactiveerd onder gelijktijdige verwijdering van de boekwaarde van de vervangen component.

Afschrijvingen

Afschrijvingen worden ten laste van het resultaat gebracht volgens de lineaire methode op basis van de geschatte gebruiksduur rekening houdend met de geschatte restwaarde. De restwaarde wordt jaarlijks beoordeeld. Op grond en terreinen wordt niet afgeschreven. De volgende gebruiksduren worden toegepast:

Categorie	Jaar
Bedrijfsgebouwen	45
Transport- en distributiemiddelen elektriciteit	30 – 50
Transport- en distributiemiddelen gas	25 – 40
Transport- en distributiemiddelen warmte	25 – 50
Transportautomatisering	10
Meters elektriciteit	15 – 30
Meters gas	20
Meters warmte	10
Bedrijfsmiddelen decentrale productie elektriciteit	10 – 15
Overige vaste bedrijfsmiddelen	3 – 25

2.12 Goodwill

Overnames van dochterondernemingen en deelnemingen (bedrijfscombinaties) worden vanaf 1 januari 2003 administratief verwerkt volgens de overnamemethode. Als de overnamesom van de overgenomen netto identificeerbare activa hoger is dan de reële waarde wordt het verschil opgenomen als goodwill. Een negatief verschil wordt verwerkt als bate.

Goodwill wordt gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve bijzondere waardeverminderingsverliezen. Jaarlijks wordt getoetst of goodwill een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan.

Bij deelnemingen wordt goodwill opgenomen in de boekwaarde van de investering in die deelnemingen.

2.13 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn klantenbestanden verworven bij overnames, software en licenties, concessies, rechten en ontwikkelingskosten. De kosten hiervan worden alleen geactiveerd als het waarschijnlijk is dat deze activa economisch voordeel zullen brengen en de kosten ervan betrouwbaar kunnen worden geïdentificeerd. Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Klantenbestanden

Een klantenbestand dat is verkregen van een overgenomen onderneming wordt bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. Deze waarde wordt op de overname datum bepaald op basis van de meest recente soortgelijke transacties mits de economische omstandigheden vergelijkbaar zijn; anders wordt de reële waarde bepaald door discontering van geschatte toekomstige netto-kasstromen van dit actief.

Software

Software wordt geactiveerd tegen kostprijs. Voor standaardsoftware en software die door derden specifiek is afgestemd op ENECO bestaat de kostprijs uit de eenmalige kosten van licenties verhoogd met de kosten om de software gebruiksklaar te maken. De kostprijs van softwareproducten die door ENECO zelf worden ontwikkeld en gebruikt en die kwalificeren

als immaterieel vast actief omvat alleen kosten die rechtstreeks aan die software toerekenbaar zijn, zoals personeels- en advieskosten en een passend gedeelte van direct toerekenbare overheadkosten. Kosten van onderhoud van software worden in het resultaat verwerkt in de periode waarin deze ontstaan.

Onderzoek en ontwikkeling

Ontwikkelingskosten zijn kosten van onderzoek gericht op het verwerven van nieuwe wetenschappelijke of technische kennis en inzichten. Deze kosten worden in het resultaat genomen in de periode waarin deze ontstaan. Kosten van de toepassing van kennis verkregen door eigen onderzoek of door derden voor een plan of ontwerp voor de productie of toepassing van verbeterde materialen, producten, processen, systemen of diensten, voorafgaand aan het begin van commerciële productie of gebruik, zijn ontwikkelingskosten. Ontwikkelingskosten worden alleen geactiveerd als deze kunnen worden aangemerkt als immaterieel vast actief, anders worden deze als last genomen in de periode waarin deze zijn ontstaan.

Uitgaven na eerste opname

Latere uitgaven worden alleen geactiveerd âls daardoor de toekomstige economische voordelen toenemen die zijn besloten in het specifieke actief waarop zij betrekking hebben. Alle overige uitgaven worden als last opgenomen wanneer zij worden gedaan.

Afschrijvingen

Afschrijvingen worden ten laste van het resultaat gebracht op basis van de geschatte gebruiksduur en vanaf het moment dat het betreffende actief opbrengsten genereert. Rechten en concessies worden afgeschreven in overeenstemming met het verwachte verbruik van de economische voordelen. Overige immateriële vaste activa worden afgeschreven volgens de lineaire methode. De restwaarde van immateriële vaste activa is nihil. De volgende gebruiksduren worden toegepast:

Categorie	Jaar
Klantenbestanden	5 – 20
Licenties	3
Software (eenmalige licenties)	3 – 5
Software (zelf ontwikkeld)	3 – 5
Concessies en rechten	3 – 50
Ontwikkelingskosten	5

2.14 Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingen worden berekend volgens de balansmethode toegepast op de relevante verschillen die bestaan tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van activa en passiva. Uitgestelde belastingen worden gewaardeerd op basis van de belastingtarieven die naar verwachting van kracht zullen zijn wanneer de vordering wordt gerealiseerd of de verplichting wordt afgewikkeld uitgaande van de belastingwetgeving en tarieven waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten op de balansdatum. Uitgestelde belastingen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Voor de voorwaartse compensatie van fiscale verliezen en voor de verrekening van ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden wordt een belastingvordering opgenomen indien en voorzover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee de niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden kunnen worden verrekend.

2.15 Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten) worden bij eerste opname gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (met inbegrip van eventuele transactiekosten) en vervolgens geherwaardeerd op reële waarde.

De reële waarde van openbaar verhandelde derivaten is gebaseerd op genoteerde biedprijzen voor gehouden activa of uit te geven verplichtingen, en actuele laatprijzen voor te verwerven activa of gehouden verplichtingen (marked-to-market). De reële waarde van niet-verhandelde derivaten is afhankelijk van het type instrument en wordt gebaseerd op een contantewaarde-model of een optiewaarderingsmodel. Derivaten met een positieve waarde worden opgenomen als activa en derivaten met een negatieve waarde als verplichtingen.

Waardemutaties in de reële waarde van derivaten die zijn aangemerkt als reële waarde afdekking worden direct in het resultaat verantwoord.

Waardemutaties van derivaten die worden gebruikt als instrument voor kasstroomafdekking worden voorzover die mutaties effectief zijn, verwerkt in het eigen vermogen; de verantwoording in het resultaat vindt plaats op hetzelfde moment als de transacties waarvoor het instrument is afgesloten. Een eventueel niet-effectief deel van een waardemutatie wordt verwerkt in het resultaat.

Alle overige mutaties in de reële waarde van derivaten worden verwerkt in het resultaat.

Contracten voor de inkoop- en verkoop van elektriciteit, gas en andere brandstoffen (energie-commoditycontracten) die niet voor eigen gebruik maar voor handelsdoeleinden zijn aangegaan, worden aangemerkt als afgeleide financiële instrumenten.

2.16 Overige investeringen

De ondernemingen waarin ENECO een minderheidsbelang in de activiteiten heeft en waarop ENECO geen zeggenschap of invloed van betekenis kan uitoefenen worden gewaardeerd tegen de kostprijs, omdat de reële waarde niet betrouwbaar is te bepalen. Dividenden worden verantwoord in de resultatenrekening op het moment dat deze opeisbaar zijn.

2.17 Voorraden

De voorraden bestaan uit verbruiksgoederen en worden gewaardeerd tegen kostprijs volgens de methode van het gewogen gemiddelde of tegen de netto opbrengstwaarde als deze lager is. De kostprijs is de verkrijgingsprijs of de vervaardigingsprijs inclusief andere kosten om de voorraden op hun huidige locatie en in hun huidige staat te brengen, voorzover die kosten direct aan deze voorraden kunnen worden toegerekend. De kostprijs omvat ook een redelijk deel van de indirecte kosten op basis van de normale productiecapaciteit. De netto opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in het kader van normale bedrijfsvoering, verminderd met de geschatte kosten die nodig zijn om de verkoop te realiseren. Waardeverminderingen op voorraden worden ten laste van het resultaat geboekt als de boekwaarde de netto opbrengstwaarde overschrijdt. Waardeverminderingen worden afzonderlijk vermeld.

2.18 Handelsdebiteuren en overige vorderingen

Handelsdebiteuren en overige vorderingen zijn vorderingen met een looptijd korter dan één jaar. Deze vorderingen omvatten ook de bedragen die op de balansdatum per saldo nog moeten worden gefactureerd voor geleverde energie of transportdiensten. Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde verminderd met waardeverminderingsverliezen.

2.19 Onderhanden projecten in opdracht van derden

Onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen kostprijs vermeerderd met tot dan toe gerealiseerde winst, naar rato van de voortgang van het project, en verminderd met een voorziening voor waarschijnlijke verliezen en reeds gefactureerde termijnen. Als de gerealiseerde winst niet betrouwbaar kan worden bepaald, wordt deze niet in de waardering opgenomen. De kostprijs van een project omvat alle uitgaven die direct daaraan zijn gerelateerd en een toerekening van vaste en variabele indirecte kosten die betrekking hebben op de contractactiviteiten van ENECO op basis van een normale bezetting.

2.20 Liquide middelen

De liquide middelen omvatten de kas- en banksaldi en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.21 Eigen vermogen

Aandelenkapitaal

Het aandelenkapitaal bestaat uit het geplaatste volgestorte aandelenkapitaal. Dividenden worden als verplichting verantwoord in de periode waarin deze zijn vastgesteld door de aandeelhouders.

Reserve kasstroomafdekkingen

Veranderingen van de reële waarde van het effectieve deel van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) die zijn aangewezen als kasstroomafdekking en die voldoen aan de voorwaarden van cash flow hedge accounting en die effectief zijn in relatie tot het afgedekte risico worden verwerkt in de reserve kasstroomafdekkingen.

Minderheidsbelangen

Minderheidsaandeelhouders hebben aandelenbelangen in dochterondernemingen van ENECO die niet direct of indirect via dochterondernemingen worden gehouden door de vennootschap. Minderheidsbelangen bestaan uit het deel toebehorend aan de minderheidsaandeelhouders van de reële waarde van identificeerbare activa en passiva die geboekt zijn bij de overname van een dochteronderneming en het minderheidsdeel in de veranderingen van het eigen vermogen die daarna hebben plaatsgevonden. Minderheidsbelangen van derden in het resultaat en de netto activa van dochterondernemingen worden niet afzonderlijk vermeld tenzij deze van enige betekenis zijn.

2.22 Voorzieningen

Een voorziening wordt opgenomen als er een bestaande in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting van een onzekere omvang of met een onzeker tijdstip bestaat door een gebeurtenis in het verleden en waarvan het waarschijnlijk is, dat de afwikkeling zal leiden tot een uitstroom van middelen.
Voorzieningen die binnen een jaar na balansdatum worden afgewikkeld of van beperkt materieel belang zijn worden opgenomen tegen nominale waarde. Overige voorzieningen worden opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitgaven. Bij de bepaling van deze uitgaven wordt rekening gehouden met de specifieke risico's ten aanzien van de betreffende verplichting. De contante waarde wordt berekend met een disconteringsvoet voor belasting waarin de actuele marktbeoordeling van de tijdswaarde van geld tot uitdrukking komt. Voor de bepaling van de verwachte uitgaven wordt uitgegaan van redelijk gedetailleerde plannen om daarmee onzekerheden over de omvang te beperken.

Personeelsgerelateerde voorzieningen

Er wordt een voorziening opgenomen voor de verplichting bij te dragen in de ziektekostenpremie van gepensioneerde medewerkers. Verder wordt een voorziening opgenomen voor de verplichting bedragen uit te keren bij dienstjubilea en pensionering van medewerkers, welke wordt berekend volgens de vergoeding/dienstjaren-methode.

Verlieslatende contracten

Voor verlieslatende contracten wordt een voorziening opgenomen als het waarschijnlijk is dat de onvermijdelijke kosten van de nakoming van de verplichtingen hoger zijn dan de economische voordelen van die contracten.

Reorganisatie

Een reorganisatievoorziening wordt opgenomen als een gedetailleerd formeel reorganisatieplan is goedgekeurd en met de uitvoering daarvan is begonnen of de belangrijke kenmerken van dat plan aan de betrokkenen zijn medegedeeld.

Rechtsgeschillen en claims

Voor lopende of met redelijke zekerheid verwachte rechtsgeschillen en claims wordt een voorziening opgenomen als op basis van juridisch advies het bestuur van mening is, dat een eventuele negatieve afwikkeling zal leiden tot uitgaven die van betekenis zijn voor de financiële positie van ENECO en de omvang van deze verplichting met voldoende betrouwbaarheid kan worden gewaardeerd.

Amoveringsverplichtingen

Voor materiële vaste activa waarvoor een verplichting bestaat om bij het einde van het gebruik die activa te ontmantelen, te slopen, te verwijderen en/of de plaats daarvan in de oorspronkelijke staat te herstellen wordt een voorziening opgenomen ten bedrage van de contante waarde van de kosten die daaraan naar verwachting zijn verbonden. De eerste opname van deze amoveringsvoorziening voor een actief wordt verwerkt in de kostprijs van dat actief.

2.23 Rentedragende leningen

Rentedragende leningen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. Transactiekosten die direct aan deze leningen toewijsbaar zijn, worden hierop in mindering gebracht. Na eerste opname worden rentedragende leningen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, waarbij een verschil tussen de kostprijs en het aflossingsbedrag op basis van de effectieve-rentemethode in het resultaat wordt verwerkt.

2.24 Handels- en overige schulden

Handelsschulden en overige schulden worden opgenomen tegen nominale waarde.

De overige schulden omvatten bedragen voor toekomstige betalingen die verband houden met bankgaranties (Letters of Credit) die zijn gesteld aan de Amerikaanse investeerders in de in het verleden afgesloten lease-and-leaseback transacties zoals bedoeld in toelichting 28. Deze bedragen worden afgezonderd van de voordelen van deze transacties en worden opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitgaven. De contante waarde wordt berekend met een disconteringsvoet voor belasting waarin de actuele marktbeoordeling van de tijdswaarde van geld tot uitdrukking komt.

3. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. De operationele kasstroom omvat onder andere de uitgaven voor rente en belastingen op de winst en het resultaat op desinvesteringen van vaste activa.
Ontwikkelingskosten, investeringen en desinvesteringen in vaste activa (inclusief financiële belangen) worden evenals ontvangen dividenden en rente opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. Dividendbetalingen worden gezien als een uitgaande kasstroom uit financieringsactiviteiten.

4. Schattingen en onzekerheden

Voor het opmaken van deze jaarrekening zijn beoordelingen, schattingen en aannames gemaakt die van invloed zijn op de verantwoorde bedragen. Dit betreft in het bijzonder de opbrengst van verkopen aan kleinverbruikers, de gebruiksduren van materiële vaste activa, de omvang van voorzieningen en de reële waarde van afgeleide financiële instrumenten.
De beoordelingen, schattingen en aannames die zijn gemaakt, zijn gebaseerd op marktgegevens, kennis en ervaring en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De werkelijke resultaten kunnen echter afwijken van de gemaakte schattingen. Schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Schattingswijzigingen worden verwerkt in de periode waarin de schattingen worden herzien als de wijziging alleen op die periode betrekking heeft of in de periode van herziening en toekomstige perioden als de wijziging zowel van invloed is op de huidige als toekomstige perioden. Eventuele bijzonderheden ten aanzien van schattingen en beoordelingen zijn hierna opgenomen bij de toelichtingen van de resultaat- en balansposten.

5. Beheersing van financiële risico's

Het risicoprofiel van ENECO wordt toegelicht in het verslag van de Raad van Bestuur in het jaarverslag waarvan deze jaarrekening deel uitmaakt (pagina 42 en volgende). Algemene aspecten van de beheersing van de financiële risico's verbonden aan de normale bedrijfsvoering van ENECO worden hierna beschreven. Specifieke aspecten worden hierna beschreven in de Toelichting op de winst- en verliesrekening en de Toelichting op de balans.

Prijsrisico

Marktprijsrisico's die ontstaan bij de productie, inkoop en verkoop van energiecommodities (elektriciteit, gas en andere brandstoffen) worden in beginsel afgedekt door back-to-back transacties, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van afgeleide financiële instrumenten.

Vreemde valutarisico

De financiële resultaten, handelstransacties en kasstromen worden vrijwel geheel gerealiseerd in de eurozone, waardoor deze vrijwel niet onderhevig zijn aan het risico van fluctuaties in wisselkoersen.

Renterisico

Het renterisicobeleid van ENECO is gericht op het beheersen van de netto financieringslasten voor fluctuaties in de marktrente. Renteswaps worden gebruikt om het gewenste risicoprofiel te bereiken.
Per 31 december 2006 zal een algemene stijging van Euribor met één procentpunt naar schatting leiden tot een daling van het resultaat vóór belastingen met € 5,0 miljoen.

Kredietrisico

ENECO loopt kredietrisico met betrekking tot financiële instrumenten als de tegenpartij in gebreke blijft haar contractuele verplichtingen na te komen. Dit risico wordt beperkt door uitsluitend transacties aan te gaan met een selectieve groep van financiële instellingen met een hoge kredietwaardigheid. ENECO streeft naar een evenwichtige spreiding van transacties over deze tegenpartijen. In de energiehandel worden kredietrisico's mede beperkt door uitsluitend overeenkomsten aan te gaan op basis van EFET- en ISDA-voorwaarden en het toepassen van beheersingsinstrumenten als margining en clearing via een derde partij zoals ENDEX (European Energy Derivatives Exchange N.V.).

Ten aanzien van energielevering en transport heeft ENECO vorderingen van meestal beperkte omvang op een zeer groot aantal debiteuren en ziet daarin geen bijzondere concentraties van kredietrisico. Kredietrisico's worden beperkt door actieve incasso-activiteiten en kredietlimieten voor zakelijke partijen, waar relevant.

Liquiditeitsrisico

ENECO is een kapitaalintensief bedrijf. Het financieringsbeleid is gericht op het ontwikkelen en onderhouden van een optimale financieringsstructuur rekening houdend met de huidige activa-basis en het investeringsprogramma. Uitgangspunten zijn toegang tot de kapitaalmarkt en flexibiliteit tegen acceptabele financieringskosten.

Centraal aangetrokken financieringen worden intern aangewend. Dochterondernemingen worden gefinancierd met een combinatie van eigen vermogen en intercompany leningen. Deelnemingen en joint ventures worden door ENECO gefinancierd met eigen vermogen; financiering met vreemd vermogen vindt alleen plaats als daar voldoende garanties tegenover staan.

Het beleid van ENECO is erop gericht om aan klanten geen andere kredieten te verstrekken dan normale leverancierskredieten zoals vastgelegd in de toepasselijke leveringsvoorwaarden.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

6. Opbrengst energielevering en transport

De opbrengst van geleverde en getransporteerde energie aan eindverbruikers gesplitst naar product is als volgt:

x € 1.000	2006	2005
Elektriciteit	1.866.646	1.584.022
Gas	1.838.647	1.588.944
Warmte	216.806	188.497
Totaal	**3.922.099**	**3.361.463**

De afrekening van verkopen aan kleinverbruikers is gebaseerd op meteropnames gespreid over het hele jaar. De omvang van de energie en transportdiensten die aan deze klanten gedurende een verslagperiode zijn geleverd en de opbrengstwaarden daarvan worden daarom deels geschat op basis van historische verbruiksgegevens, standaardklantprofielen en toepasselijke energietarieven.

Van het opbrengstbedrag van 2006 berust € 1.429 miljoen op schattingen (2005: € 1.603 miljoen). De opbrengst is nagenoeg geheel in Nederland gerealiseerd.

7. Overige opbrengsten

De specificatie van de overige opbrengsten is als volgt:

x € 1.000	2006	2005
Exploitatie Openbare Verlichting	78.746	84.361
Energieproductie	20.586	19.182
Energie- en emissiehandel	23.995	23.577
Installatie- en onderhoudsdiensten	80.100	57.214
Subsidie- en incassodiensten	31.865	38.641
Projecten in opdracht van derden	66.690	65.509
Telecommunicatie	9.717	10.491
Rechtsgeschillen en claims	30.000	–
Overig	23.892	31.537
Totaal	**365.591**	**330.512**

De post Telecommunicatie heeft betrekking op de omzet van Telecom Utrecht N.V. welke vennootschap in 2007 zal worden afgestoten (zie ook: Gebeurtenissen na balansdatum).

8. Personeelsbeloningen

De specificatie van de personeelsbeloningen is als volgt:

x € 1.000	2006	2005
Lonen en salarissen	230.687	206.122
Sociale lasten	17.704	22.485
Pensioenpremies	26.270	32.774
Vertrekregelingen	5.873	25.264
Overige personeelskosten	21.270	26.662
Totaal	**301.804**	**313.307**

Pensioenpremies

De pensioenregelingen voor de medewerkers van ENECO zijn ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds ABP (ABP), de Stichting flexibel uittreden nutsbedrijven (Sfn) en de Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek (PMT). Voor een beperkt aantal medewerkers van dochterondernemingen zijn individuele verzekerde regelingen van toepassing bij verschillende verzekeringsmaatschappijen.

De regeling van ABP is voor de meeste werknemers van toepassing en betrof tot en met 2005 een regeling die erop was gericht, dat werknemers uittreden als zij 62 jaar oud zijn. De regeling van Sfn sloot daar op aan en was er vooral op gericht dat die spilleeftijd kon worden vervroegd naar 61 jaar. De pensioenregeling van PMT was tot en met 2005 een algemene en vroegpensioenregeling voor de meeste werknemers van de energieservicebedrijven waarmee ENECO in voorgaande jaren een bedrijfscombinatie is aangegaan.

In het kader van het overheidsbeleid om langer doorwerken te stimuleren wordt sinds 1 januari 2006 niet meer fiscaal bijgedragen aan het stoppen met werken voor de leeftijd van 65 jaar. De pensioenfondsen hebben hierop hun regelingen aangepast en voorzien nu (bij een volledige opbouw) in een pensioen van 70% van het pensioengevend salaris bij een leeftijd van 65 jaar. Werknemers hebben in het vervolg de keuze om eerder (ABP: 5 jaar, PMT: 3 jaar) of later (ABP: 5 jaar, PMT: onbepaald) dan deze leeftijd met pensioen te gaan, onder verrekening van de hoogte van het pensioen. Vigerende CAO-afspraken maken uittreden na het bereiken van de leeftijd van 65 jaar niet mogelijk. De regeling van Sfn wordt afgebouwd en is vervallen voor werknemers geboren na 1949.

Zowel in 2005 als in 2006 kwalificeren de regelingen van ABP, Sfn en PMT als toegezegdepensioenregelingen van meerdere werkgevers. De informatie die nodig is om deze regelingen als zodanig te verwerken kan echter niet door ABP, Sfn en PMT worden bepaald. Bijgevolg kunnen zij ook niet aangeven of er specifiek voor ENECO overschotten of tekorten bestaan. De betreffende regelingen zijn daarom verwerkt als toegezegde-bijdrageregelingen. Alle individuele regelingen zijn van zichzelf toegezegde-bijdrageregelingen en als zodanig verwerkt.

Personeel

De specificatie van het aantal personeelsleden, herleid naar fulltime basis, per 31 december 2006, per bedrijfssegment is als volgt:

FTE	2006	2005
Levering	400	368
Infra	2.409	2.390
Diensten	1.863	1.525
Overig	315	270
Totaal	**4.987**	**4.553**

Het gemiddeld aantal personeelsleden herleid naar fulltime basis bedroeg 4.757 (2005: 4.653). Het aantal medewerkers dat in 2006 gebruik heeft gemaakt van een individuele vertrekregeling was 32 (2005: 352).

8.1 Bezoldiging bestuurders en commissarissen

Bezoldiging bestuurders

De bezoldiging voor het bestuur wordt vastgesteld door de raad van commissarissen op advies van de remuneratiecommissie. Deze commissie, bestaande uit een aantal leden van de raad van commissarissen, beoordeelt het functioneren van het bestuur aan de hand van de specifieke taken van ieder van de leden. Het remuneratierapport over 2006 wordt beschikbaar gesteld op de website van ENECO.

De bezoldiging van de bestuurders bestaat uit een vaste vergoeding en een variabele vergoeding. De variabele vergoeding bedraagt maximaal 20% van de vaste vergoeding. De variabele vergoeding die in 2006 is uitgekeerd, is gebaseerd op het financiële resultaat dat over 2005 is behaald en op individuele taakstellingen.

De pensioentoezeggingen voor de heren Blom, De Haas en Fennema zijn ondergebracht bij de reguliere pensioenregeling van ENECO. De heer Machielsen heeft een individuele pensioenregeling (toegezegde bijdrageregeling).

Aanvullend gold voor de heer Blom een vroegpensioenregeling op grond waarvan hij bij het bereiken van de leeftijd van 58 jaar pensioengerechtigd was en waarbij ENECO het pensioen zou aanvullen tot 80% van het laatstgenoten salaris. In december 2006 heeft de heer Blom de leeftijd van 58 jaar bereikt en met ingang van 1 januari 2007 heeft hij gebruik gemaakt van deze vroegpensioenregeling, mede vanwege gezondheidsredenen. De vennootschap heeft de kosten van deze regeling ten bedrage van € 1,9 miljoen in een pensioenpolis gestort bij een verzekeringsmaatschappij. Deze vroegpensioenregeling was ook van toepassing voor de heer De Haas. Deze regeling is beëindigd met een afkoop door een storting van € 225.000 bij een verzekeringsmaatschappij ten gunste van de heer De Haas.

De huidige arbeidsovereenkomsten met de bestuursleden zijn aangegaan voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van vier maanden voor de vennootschap. De bestuursleden zijn elk in het bestuur benoemd voor een periode van vier jaar. Bij het gedwongen verlaten van de vennootschap hebben de heren De Haas, Machielsen en Fennema recht op een uitkering van respectievelijk 24, 12 en 12 maanden salaris.

Specificatie van het totaal van de reguliere vergoedingen:

x € 1.000	Vast	Variabel	Pensioen	Totaal
2005				
drs. R. Blom (vz.)	367	59	102	528
mr. J.F. de Haas	273	41	64	378
drs. H.J. Machielsen (vanaf 1 juni 2005)	138	–	22	160
drs. J.B. van Dongen (tot 1 september 2005)	228	52	39	319
drs. J.B.M. ten Berge (tot 31 december 2005)	271	41	62	374
	1.277	**193**	**289**	**1.759**
2006				
drs. R. Blom (vz. tot 31 december 2006)	397	73	99	569
mr. J.F. de Haas	325	54	72	451
drs. H.J. Machielsen	284	30	40	354
ir. J.J. Fennema (vanaf 1 mei 2006)	175	–	24	199
Totaal	**1.181**	**157**	**235**	**1.573**

Raad van Commissarissen

De leden van de raad van commissarissen ontvangen elk een honorarium van € 25.000 op jaarbasis. De bezoldiging van de voorzitter van de raad bedraagt € 32.500. Commissieleden (met uitzondering van de voorzitter) ontvangen elk een extra vergoeding van € 2.500.
De vaste onkostenvergoeding bedraagt € 1.150 per jaar. Deze bedragen zijn ten opzichte van 2005 niet gewijzigd.

9. Financiële baten en lasten

De specificatie van de financiële baten en lasten is als volgt:

x € 1.000	2006	2005
Rentelasten	-72.743	-63.440
Rentebaten	9.998	10.865
Resultaat op renteswaps en derivaten	-1.068	-1.030
Ontvangen dividenden	19	353
Oprenting voorzieningen	-1.645	-5.923
Totaal	**-65.439**	**-59.175**

De post Resultaat op deelnemingen bestaat voornamelijk uit de boekwinst op afgestoten dochterondernemingen (zie toelichting 14).

10. Belastingen op het resultaat

Fiscale eenheid

De vennootschap vormt met een groot aantal dochterondernemingen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De vennootschappen binnen de fiscale eenheid zijn hierdoor hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van vennootschappen die in de fiscale eenheid zijn opgenomen. De verschuldigde vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid wordt toegerekend aan de vennootschappen op basis van de gerealiseerde resultaten.

Belasting op het resultaat

Het tarief voor de vennootschapsbelasting is verlaagd van 31,5% in 2005 naar 29,6% in 2006 en 25,5% in 2007. De lagere tarieven hebben geleid tot een lagere waardering van de uitgestelde belastingen met € 31,0 miljoen (2005: € 8,9 miljoen).

x € 1.000	2006	2005
Resultaat voor belasting	**484.512**	**457.305**
Deelnemingsvrijstelling	–245	3.374
Fiscaal niet-aftrekbare kosten	4.659	23.396
Belastingvrij resultaat	–24.439	–17.985
Fiscaal niet-compensabel verlies	1.431	1.301
Fiscaal hogere afschrijvingen	–140.652	–50.982
Fiscale faciliteiten	–73.295	–
Fiscaal resultaat	**251.971**	**416.409**
Nominaal belastingtarief	*29,6%*	*31,5%*
Acute belastingdruk	**74.583**	**131.169**
Mutaties uitgestelde belastingen		
Aanpassing belastingtarief	31.014	8.943
Verschillen tussen fiscale en commerciële afschrijvingen	41.635	16.059
Terugname van tijdelijke verschillen	6.700	–
Latente belastingdruk	**79.349**	**25.002**
Fiscale faciliteiten	**19.843**	**–886**
Effectieve belastingdruk	**173.775**	**155.285**
Effectief belastingtarief	*35,9%*	*34,0%*

Toelichting op de geconsolideerde balans

11. Materiële vaste activa

De specificatie van het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

x € 1.000	Grond en bedrijfs-gebouwen	Machines en installaties	Overige bedrijfs-middelen	Activa in aanbouw	Totaal
Aanschafwaarde					
Per 1 januari 2005	**332.828**	**4.853.489**	**321.754**	**78.436**	**5.586.507**
Investeringen	6.862	147.072	5.883	20.186	180.003
Uitbreiding consolidatiekring	1.134	–	16.844	39	18.017
Inkrimping consolidatiekring	–3.986	–86.807	–1.497	–4.811	–97.101
Desinvesteringen	–8.597	–18.206	–81.546	–1.257	–109.606
Per 31 december 2005	**328.241**	**4.895.548**	**261.438**	**92.593**	**5.577.820**
Investeringen	14.657	182.900	12.778	70.769	281.104
Uitbreiding consolidatiekring	996	42.673	–	–100	43.569
Desinvesteringen	–474	2.950	–34.453	–9.027	–41.004
Herclassificatie	–63	37.046	–36.983	–	–
Per 31 december 2006	**343.357**	**5.161.117**	**202.780**	**154.235**	**5.861.489**
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waarde-verminderingen					
Per 1 januari 2005	**139.956**	**1.895.139**	**230.625**	–	**2.265.720**
Jaarafschrijvingen	7.587	142.828	15.291	–	165.706
Bijzondere waardeverminderingen	–	22.249	–	–	22.249
Uitbreiding consolidatiekring	11	–	1.447	–	1.458
Inkrimping consolidatiekring	–1.491	–43.623	–384	–	–45.498
Desinvesteringen	–2.076	–17.586	–59.419	–	–79.081
Per 31 december 2005	**143.987**	**1.999.007**	**187.560**	**–**	**2.330.554**
Jaarafschrijvingen	8.802	166.848	6.339	–	181.989
Bijzondere waardeverminderingen	–	–	3.851	–	3.851
Uitbreiding consolidatiekring	248	9.203	–96	–	9.355
Desinvesteringen	–1.903	–7.805	–21.413	–	–31.121
Herclassificatie	–13	30.848	–30.835	–	–
Per 31 december 2006	**151.121**	**2.198.101**	**145.406**	**–**	**2.494.628**
Netto boekwaarde					
Per 31 december 2005	184.254	2.896.541	73.878	92.593	3.247.266
Per 31 december 2006	192.236	2.963.016	57.374	154.235	3.366.861

In de jaren 1997 tot en met 2000 zijn door ENECO lease-and-leaseback transacties aangegaan voor een groot deel van de elektriciteits-, gas- en warmtenetten. Het juridische en economische eigendom daarvan is bij ENECO gebleven. Deze activa zijn daarom op dezelfde wijze opgenomen als de overige materiële vaste activa van ENECO. De boekwaarde van de betreffende activa bedraagt ultimo 2006 ongeveer € 2.938 miljoen (2005: € 2.958 miljoen). Voor een nadere toelichting op deze leasetransacties wordt verwezen naar toelichting 28.

De bijzondere waardeverminderingen in 2006 hebben betrekking op een herwaardering van telecomactiva.

12. Immateriële vaste activa

De specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

x € 1.000	Goodwill	Klanten-bestanden	Licenties en software	Consessies, vergunningen en rechten	Ontwikke-lingskosten	Totaal
Aanschafwaarde						
Per 1 januari 2005	**–**	**105.286**	**55.046**	**335**	**1.940**	**162.607**
Investeringen	–	4.960	8.904	150.354	–	164.218
Uitbreiding consolidatiekring	–	–	479	–	–	479
Desinvesteringen	–	–3	–8.247	–	–	–8.250
Per 31 december 2005	**–**	**110.243**	**56.182**	**150.689**	**1.940**	**319.054**
Investeringen	16.774	5.069	10.313	–	–	32.156
Desinvesteringen	–	–	–3.089	–	–	–3.089
Per 31 december 2006	**16.774**	**115.312**	**63.406**	**150.689**	**1.940**	**348.121**
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waarde-verminderingen						
Per 1 januari 2005	**–**	**16.255**	**33.070**	**11**	**–**	**49.336**
Jaarafschrijvingen	–	9.926	11.718	16.392	94	38.129
Bijzondere waardeverminderingen	–	500	–	–	–	500
Uitbreiding consolidatiekring	–	–	431	–	–	431
Desinvesteringen	–	–	–6.670	–	–	–6.670
Per 31 december 2005	**–**	**26.681**	**38.549**	**16.403**	**94**	**81.727**
Jaarafschrijvingen	–	7.193	11.372	16.200	–	34.765
Desinvesteringen	–	–	–1.853	–	–	–1.853
Per 31 december 2006	**–**	**33.874**	**48.068**	**32.603**	**94**	**114.639**
Netto boekwaarde						
Per 31 december 2005	–	83.562	17.633	134.286	1.846	237.327
Per 31 december 2006	16.774	81.438	15.338	118.086	1.846	233.482

In samenhang met nieuw verworven dochterondernemingen is per 1 januari 2006 goodwill opgenomen voor een bedrag van € 16,8 miljoen. Dit bedrag heeft gedurende het jaar 2006 geen bijzondere waardevermindering ondergaan.

De post Klantenbestanden betreft voornamelijk het klantenbestand van REMU N.V. dat in 2003 door ENECO is overgenomen. Per balansdatum zal nog 16 jaar op dit bestand worden afgeschreven.

13. Consolidatiekring

Een overzicht van de dochterondernemingen en de joint ventures die volledig respectievelijk proportioneel zijn opgenomen in de consolidatie is opgenomen op pagina 99 en volgende.

Uitbreiding consolidatiekring

Met ingang van 2006 worden de joint ventures Enecal Energy v.o.f., Europoort Utility Partners v.o.f. en Warmtetransportbedrijf Amstelland Zuid-Amsterdam (Waza) b.v. naar evenredigheid in de consolidatie opgenomen. Deze joint ventures worden gerekend tot het segment Levering.

In 2006 is ENECO een samenwerking aangegaan met Econcern B.V. uit Utrecht en Energy Investments Holding B.V. uit Maarsbergen om een windpark aan te leggen in blok Q7 van het Nederlands continentaal plat. De samenwerking bestaat uit een samenstel van vennootschappen en contractuele afspraken tussen die vennootschappen en de samenwerkende partners. Het kapitaalbelang van ENECO in deze vennootschappen wordt gehouden door ENECO Windmolens Offshore B.V., dat hiervoor in 2006 is opgericht. De participaties kwalificeren gezamenlijk als joint venture van het segment Levering.

Met International Power Rotterdam B.V. is in 2006 de vennootschap onder firma ENECOGEN v.o.f. opgericht om gezamenlijk in het Rotterdamse Europoort-gebied een gasgestookte elektriciteitscentrale te bouwen en te exploiteren. De zeggenschap en het kapitaalbelang in deze vennootschap zijn voor ENECO 55%. De financiële gegevens worden verwerkt bij het segment Levering.

De bedrijven Tempus Lindeman B.V., Technisch Buro Metapart B.V., Alco Metapart B.V., Bouw- en Loodgietersbedrijf C. van der Hoeven B.V. en Electrotechnisch Bureau Van Bochove & Co B.V. zijn in de loop van 2006 geheel overgenomen en in de consolidatie verwerkt. Deze bedrijven richten zich op installatiewerk in de particuliere, zakelijke en utiliteitsmarkt. In de gesegmenteerde informatie worden de financiële gegevens verantwoord bij het segment Overig.

Inkrimping consolidatiekring

In 2004 heeft het bestuur besloten, dat ENECO zich terugtrekt uit call center activiteiten voor derden. In dat kader is in 2006 Unamic GmbH geliquideerd zonder enig resultaat van betekenis. Begin 2007 zijn alle aandelen van Any-G B.V. verkocht, omdat haar facturering- en incasso-activiteiten niet integreerbaar bleken te zijn met de processen en systemen van ENECO Energie Services B.V. Deze verkoop heeft zonder enig resultaat van betekenis plaatsgevonden met terugwerkende kracht tot 1 juli 2006. Zowel Unamic GmbH als Any-G B.V. werden gerekend tot het segment Diensten.

14. Deelnemingen

Een overzicht van de directe en indirecte deelnemingen van de vennootschap en diens dochtermaatschappijen is opgenomen op pagina 101.

De waarde van de deelnemingen heeft zich in 2006 als volgt ontwikkeld:

x € 1.000	31 december 2006	31 december 2005
Boekwaarde deelnemingen aanvang boekjaar	5.347	10.752
Investeringen	–	70
Desinvesteringen	–8	–712
Mutatie consolidatiekring	38	–3.830
Aandeel in netto resultaat	16	–616
Dividend	–	–317
Boekwaarde deelnemingen einde boekjaar	**5.393**	**5.347**

De samenvatting van de financiële gegevens van de deelnemingen is als volgt:

x € 1.000	31 december 2006	31 december 2005
Totaal activa	180.686	179.615
Totaal schulden	163.588	163.899
Totaal netto-activa	**17.098**	**15.716**
Aandeel ENECO in netto activa deelnemingen	**5.393**	**5.347**

x € 1.000	2006	2005
Omzet	165.605	164.868
Nettoresultaat	43	–1.609
Aandeel ENECO in nettoresultaat deelnemingen	**16**	**–616**

15. Uitgestelde belastingen

De specificatie van de uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen is als volgt:

	31 december 2006		31 december 2005	
x € 1.000	Vorderingen	Verplichtingen	Vorderingen	Verplichtingen
Materiële vaste activa	228.013	–	313.900	–
Reserve kasstroomafdekkingen	1.776	–	–	1.433
Overig	–	–	7.031	–
	229.789	**–**	**320.931**	**1.433**

ENECO is sinds 1 januari 1998 volledig belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. In 2004 is met de belastingdienst overeenstemming bereikt over de waarde die in de fiscale openingsbalans per 1 januari 1998 moet worden opgenomen voor de netwerkgebonden activa van de elektriciteits-, gas- en warmtevoorziening. Over de waardering van de overige activa en passiva op de fiscale openingsbalans en over resultaten die in het verleden aan fiscale jaren zijn toegerekend bestaat nog onzekerheid. Compensabele voorvoegingsverliezen ten bedrage van ongeveer € 100 miljoen (2005: € 100 miljoen) zijn niet opgenomen.

16. Overige financiële vaste activa

De specificatie van de overige financiële vaste activa is als volgt:

x € 1.000	Toelichting	31 december 2006	31 december 2005
Overige investeringen		8.129	1.715
Vorderingen op verbonden partijen		42.725	1.502
Overige vorderingen		4.753	5.643
Afgeleide financiële instrumenten	(17)	298.296	148.542
Totaal		**353.903**	**157.402**

17. Afgeleide financiële instrumenten

De specificatie van de ontwikkeling van de reële waarde van afgeleide financiële instrumenten waarvan de waardemutaties zijn verwerkt in het resultaat is als volgt:

	31 december 2006		31 december 2005	
x € 1.000	Activa	Passiva	Activa	Passiva
Derivaten				
Renteswaps	271	2.292	571	1.440
Energiecommodities	1.160.708	1.139.897	677.532	658.696
CO_2-emissierechten	5.684	5.692	791	929
Totaal	**1.166.663**	**1.147.881**	**678.894**	**661.065**
Classificatie				
Vast / lange termijn	287.059	285.994	148.542	139.195
Vlottend / korte termijn	879.604	861.887	530.352	521.870
Totaal	**1.166.663**	**1.147.881**	**678.894**	**661.065**

Renteswaps

In het kader van het financieringsbeleid van ENECO worden onder bepaalde omstandigheden renteswaps gebruikt om vaste rentes om te zetten naar variabele rentes. De swaps die niet kwalificeren als afdekkingsinstrument hebben per einde 2006 een onderliggende waarde van € 59,5 miljoen; over deze waarde wordt een vaste rente van gemiddeld 2,56% omgezet in een variabele rente van gemiddeld 2,95%. De looptijden van deze swaps eindigen in de periode 2008 tot 2015.
De reële waarde van de swaps per 31 december 2006 bedraagt € 2,0 miljoen negatief (2005: € 0,9 miljoen negatief). Deze bedragen zijn gebaseerd op gemiddelde marktnoteringen van soortgelijke instrumenten op de verslagdatum. De verandering van de reële waarde van de renteswaps is verwerkt in het resultaat.

Energiecommodities en CO_2-emissierechten

De posten Energiecommodities en CO_2-emissierechten betreffen posities in elektriciteits-, gas- en emissiecontracten (inclusief swaps) die niet zijn aan te merken als afdekkingsinstrument noch als aangehouden voor eigen gebruik. De betreffende contracten hebben een looptijd van 2007 tot 2009.

18. Voorraden

De voorraden bestaan voornamelijk uit verbruiksgoederen en worden niet aangehouden voor handelsdoeleinden. De specificatie van voorraden is als volgt:

x € 1.000	31 december 2006	31 december 2005
Voorraden	26.316	21.407
Af: Waarderingsvoorziening	–1.078	–2.232
Totaal	**25.238**	**19.175**

19. Handelsdebiteuren

De specificatie van de handelsdebiteuren is als volgt:

x € 1.000	Toelichting	31 december 2006	31 december 2005
Energiedebiteuren		895.806	842.576
Onderhanden projecten in opdracht van derden	(21)	–3.887	–6.795
Overige handelsdebiteuren		64.289	81.178
Af: voorziening dubieuze debiteuren		–67.874	–61.916
Totaal		**888.334**	**855.043**

De handelsdebiteuren en overige vorderingen betreffen posten met een looptijd korter dan één jaar na balansdatum. De reële waarde van de handelsdebiteuren is gelijk aan de boekwaarde.

20. Overige vorderingen

De specificatie van de overige vorderingen is als volgt:

x € 1.000	Toelichting	31 december 2006	31 december 2005
Overige vorderingen		37.004	2.227
Overlopende activa		376.203	46.816
Afgeleide financiële instrumenten	(17)	879.984	530.352
Totaal		**1.293.191**	**579.395**

De belangrijkste post binnen de overlopende activa betreft zekerheidstellingen voor energietermijncontracten (margining).

21. Onderhanden projecten in opdracht van derden

De specificatie van de onderhanden projecten in opdracht van derden is als volgt:

x € 1.000	31 december 2006	31 december 2005
Kostprijs	31.035	39.805
Opgenomen resultaat	1.194	1.531
Af: Gefactureerde termijnen	–36.116	–48.131
Totaal	**–3.887**	**–6.795**

22. Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden en contanten en bedragen per 31 december 2006 € 156,7 miljoen (2005: € 39,6 miljoen). Van deze middelen staat op balansdatum € 95,4 miljoen niet ter vrije beschikking vanwege tijdelijk afgegeven contragaranties.

23. Eigen vermogen

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 2 miljard, verdeeld in 20 miljoen aandelen met een nominale waarde van elk € 100. Per 31 december 2006 zijn 4.970.978 aandelen geplaatst en volgestort. In 2006 is hierin geen wijziging opgetreden. De vennootschap heeft alleen gewone aandelen uitstaan die geen bijzondere rechten geven. De agioreserve is te beschouwen als gestort kapitaal.

Reserve kasstroomafdekkingen

De specificatie van de ontwikkeling van de reserve kasstroomafdekkingen is als volgt:

x € 1.000	Energie-commodities	Renteswaps	Totaal
Per 1 januari 2005	–	–	–
Toename reële waarde kasstroomafdekkingen	4.549	–	4.549
Uitgestelde belastingverplichtingen	–1.433	–	–1.433
Per 31 december 2005	**3.116**	**–**	**3.116**
Toename reële waarde kasstroomafdekkingen	–46.707	11.237	–35.470
Uitgestelde belastingverplichtingen	12.183	–2.865	9.318
Gerealiseerde waarde kasstroomafdekkingen	23.958	–	23.958
Belasting op gerealiseerde kasstroomafdekkingen	–6.109	–	–6.109
Per 31 december 2006	**–13.559**	**8.372**	**–5.187**

De reserve kasstroomafdekkingen bestaat uit het effectieve deel van de netto cumulatieve mutatie in de reële waarde van kasstroomafdekkingsinstrumenten waarvan de afdekkingstransactie nog niet is afgewikkeld. De kasstroomafdekkingsinstrumenten bestaan uit financiële swaps die met andere marktpartijen zijn afgesloten om de marktprijsrisico's af te dekken van de inkoop en verkoop van energiecommodities, in het bijzonder de spark spread van de productieportfolio, posities in de gasportfolio en posities in de elektriciteitsportfolio vanwege

aan verschillende brandstoffen geïndexeerde elektriciteitsverkopen. De totale reële waarde op basis van marked-to-market waardering van de instrumenten die zijn afgesloten voor marktprijsrisico's van energiecommodities bedraagt per 31 december 2006 € 18,2 miljoen negatief (2005: € 29,4 miljoen positief). De betreffende kasstromen zullen naar verwachting plaatsvinden in de jaren 2007 tot en met 2009 en zullen in die jaren in het resultaat worden verantwoord.

Daarnaast zijn er forward starting renteswaps om het marktrenterisico af te dekken van langlopende leningen die begin 2007 zullen worden geplaatst (zie toelichting 25). De totale reële waarde van deze renteswaps bedraagt per 31 december 2006 € 11,2 miljoen. De swaps zullen worden afgewikkeld in de periode 2014 tot en met 2027 en hebben per balansdatum een gemiddelde resterende looptijd van ca. 12 jaar.

De reserve kasstroomafdekkingen staat niet ter vrije beschikking van de aandeelhouders.

Ingehouden en onverdeelde winst

De specificatie van het verloop van de ingehouden en onverdeelde winst is als volgt:

x € 1.000	Ingehouden winst	Onverdeelde winst
Per 1 januari 2005	**1.300.629**	**218.169**
Betaald op winstbewijzen	–	–22.137
Betaald overig dividend	–	–78.511
Ingehouden winst 2004	117.521	–117.521
Onverdeelde winst 2005	–	302.020
Per 31 december 2005	**1.418.150**	**302.020**
Betaald dividend	–	–166.130
Ingehouden winst 2005	135.890	–135.890
Onverdeelde winst 2006	–	310.737
Per 31 december 2006	**1.554.040**	**310.737**

24. Voorzieningen

Personeelsgerelateerde voorzieningen

De specificatie van de personeelsgerelateerde voorzieningen is als volgt:

x € 1.000	Ziektekosten gepensioneerden	Dienstijd-gebonden uitkeringen	Totaal
Per 1 januari 2005	**94.811**	**22.323**	**117.134**
Dotaties	10.122	1.508	11.630
Onttrekkingen	-5.811	1.191	-4.620
Vrijval	-83.431	-1.961	-85.392
Per 31 december 2005	**15.691**	**23.061**	**38.752**
Dotaties	628	711	1.339
Onttrekkingen	-1.860	-142	-2.002
Vrijval	-5.353	-886	-6.239
Per 31 december 2006	**9.106**	**22.744**	**31.850**
Langlopend	8.195	20.895	29.090
Kortlopend	911	1.849	2.760
Per 31 december 2006	**9.106**	**22.744**	**31.850**

De voorziening ziektekosten gepensioneerden betrof tot en met 2005 de verplichting om een deel van het werkgeversdeel van de ziektekostenpremie te vergoeden na pensionering van medewerkers waarvoor de ENb-CAO van toepassing is. Door de invoering van het nieuwe zorgstelsel per 1 januari 2006 is de betreffende regeling herzien en geldt alleen een vergoedingsverplichting voor medewerkers die vóór 2016 zijn of worden gepensioneerd. Vanaf 2016 zal niet meer in de ziektekostenpremie van gepensioneerde medewerkers worden bijgedragen. Als gevolg van deze herziening is in 2005 een bedrag van € 83 miljoen ten gunste van het resultaat vrijgevallen.

De voorzieningen zijn actuarieel bepaald op basis van de volgende uitgangspunten:

x € 1.000	2006	2005
Disconteringsvoet per balansdatum	4%	4%
Toekomstige salarisstijgingen	2%	2%

Overige voorzieningen

De specificatie van het verloop van de overige voorzieningen is als volgt:

x € 1.000	Amoveringsverplichtingen	Rechtsgeschillen en claims	Overig	Totaal
Per 1 januari 2005	**5.203**	**16.729**	**118.052**	**139.984**
Dotaties	2.033	1.669	116.348	120.050
Onttrekkingen	–	–14.598	–104.010	–118.608
Per 31 december 2005	**7.236**	**3.800**	**130.390**	**141.426**
Dotaties	2.390	397	8.550	11.337
Onttrekkingen	–	–	–59.836	–59.836
Vrijval	–	–1.035	–9.459	–10.494
Per 31 december 2006	**9.626**	**3.162**	**69.645**	**82.433**
Langlopend	9.626	2.163	6.804	18.593
Kortlopend	–	999	62.841	63.840
Totaal	**9.626**	**3.162**	**69.645**	**82.433**

De voorziening voor amoveringsverplichtingen is per 31 december 2005 en per 31 december 2006 opgerent met 4%.

Onder de overige voorzieningen is per balansdatum een bedrag opgenomen van € 48 miljoen (2005: € 83 miljoen) voor een interpretatieverschil met de Belastingdienst over de subsidieregeling voor duurzaam opgewekte elektriciteit die gedurende de jaren 2000 tot en met 2003 is geïmporteerd. Voor dit verschil is in 2006 € 5 miljoen aan de voorziening toegevoegd en is € 40 miljoen onttrokken voor die bedragen waarover met de Belastingdienst in 2006 overeenstemming is bereikt.

25. Rentedragende schulden

De specificatie van de rentedragende schulden is als volgt:

x € 1.000	31 december 2006	31 december 2005
Obligatielening	123.375	697.115
Onderhandse leningen	1.188.698	251.837
Groene leningen	156.478	171.209
Achtergestelde leningen	6.811	18.156
Totaal	**1.475.362**	**1.138.317**

De specificatie van de aflossingsverplichtingen is als volgt:

x € 1.000	31 december 2006	31 december 2005
0 – 1 jaar	1.010.408	185.483
1 – 2 jaar	57.229	38.017
2 – 3 jaar	61.343	54.052
3 – 4 jaar	144.029	49.869
4 – 5 jaar	14.881	715.403
na 5 jaar	187.472	95.493
Totaal	**1.475.362**	**1.138.317**
Langlopende rentedragende schulden	464.954	952.834
Kortlopende rentedragende schulden	1.010.408	185.483
Totaal	**1.475.362**	**1.138.317**

De langlopende rentedragende schulden betreffen uitsluitend schulden in euro's. Door de voormalige gemeentelijke aandeelhouders van het met ENECO gefuseerde Energiebedrijf Delfland N.V. is een gemeentegarantie afgegeven tot een bedrag van € 8,8 miljoen (2005: € 43,6 miljoen). Voor de overige hier aangegeven leningen zijn geen zekerheden verstrekt.

De obligatielening betreft uitgegeven eurobonds onder het in 2003 geïntroduceerde Debt Issuance Programme. Deze lening, die is genoteerd aan de beurs van Luxemburg, betrof oorspronkelijk een uitgegeven bedrag van € 700 miljoen tegen 4,125% met een looptijd tot juni 2010. In oktober 2006 is van deze lening € 576,2 miljoen teruggekocht. Het disagio op de obligatielening is gesaldeerd met de lening opgenomen en bedraagt € 0,4 miljoen (2005: € 2,9 miljoen) en wordt tijdsevenredig over de looptijd van de lening ten laste van het resultaat gebracht. Voor de obligatielening zijn geen zekerheden gesteld en zijn gebruikelijke leningsvoorwaarden van toepassing.

De groene leningen betreffen via zogenaamde groenfondsen opgenomen leningen voor financiering van specifieke investeringen in duurzame energie infrastructuur. Vanwege de belastingvoordelen die beleggers in deze groenfondsen genieten nemen zij genoegen met een lager rendement, waardoor de verschuldigde rente ruimschoots onder de marktrente ligt.

De achtergestelde leningen betreffen leningen van een aantal gemeentelijke aandeelhouders waarbij rente en aflossing zijn achtergesteld aan alle huidige en toekomstige schuldverplichtingen.

De onderhandse leningen zijn in overwegende mate verkregen van Nederlandse pensioenfondsen en verzekeraars en banken.

Ter tijdelijke financiering van de terugkoop van de hiervoor bedoelde obligatielening is een overbruggingskrediet beschikbaar van € 700 miljoen. Van deze faciliteit is per balansdatum € 600 miljoen opgenomen. Begin 2007 worden nieuwe langlopende leningen aangegaan, waarmee deze overbruggingslening direct wordt afgelost.

ENECO heeft dagelijks opzegbare kredietfaciliteiten voor debetstanden in rekening-courant bij een aantal banken tot een bedrag van € 115 miljoen (2005: € 115 miljoen). Daarnaast beschikt ENECO tot en met 2009 over gecommitteerde kredietfaciliteiten tot een bedrag van € 1.000 miljoen (2005: € 1.000 miljoen). Van deze faciliteiten wordt per balansdatum geen gebruikgemaakt.

De kortlopende leningen bestaan per balansdatum verder uit onderhandse leningen voor een totaal bedrag van € 134 miljoen (2005: € 15 miljoen) en uit uitgegeven commercial paper ten bedrage van € 229 miljoen (2005: nihil). Voor deze leningen zijn geen faciliteiten beschikbaar en zijn geen zekerheden afgegeven.

Aflossingsverplichtingen voor het eerste jaar na balansdatum worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

De rentebetalingen over een leningsbedrag van € 299 miljoen (2005: € 1.069 miljoen) zijn gebaseerd op een vast percentage (reële waarde risico); voor het overige gelden variabele rentepercentages die meegaan met de ontwikkeling van de marktrente (kasstroom-renterisico). Voor de langlopende leningen die in 2007 worden aangegaan is de rente gefixeerd door in 2006 het marktrenterisico af te dekken met forward starting renteswaps (zie toelichting 23).

De gemiddeld betaalde rente en de reële waarde van de leningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

x € 1.000	2006	2005
Gemiddeld betaalde rente op leningen		
Leningen	4,3%	4,7%
Reële waarde van leningen	1.014.019	1.182.775

De reële waarde van de leningen wordt geschat als de contante waarde van toekomstige kasstromen uitgaande van een marktrentevoet van 3,6 tot 4,9% (2005: 2,4 tot 4,2%).

26. Handelscrediteuren en overige schulden

De specificatie van de handelscrediteuren en overige schulden is als volgt:

x € 1.000	Toelichting	31 december 2006	31 december 2005
Handelscrediteuren		666.615	532.074
Premies sociale verzekeringen		410	1.653
Pensioenschulden		3.455	4.953
Afgeleide financiële instrumenten	(17)	1.147.881	661.065
Overlopende passiva		45.938	28.838
Overige schulden		247.881	198.041
Totaal		**2.112.180**	**1.426.624**
Langlopend		349.601	158.758
Kortlopend		1.762.578	1.267.866
Totaal		**2.112.180**	**1.426.624**

27. Operationele leases

Kosten en verplichtingen van operationele leases

Door ENECO zijn operationele leaseovereenkomsten afgesloten voor ICT-voorzieningen en het wagenpark. Daarnaast zijn huurovereenkomsten gesloten voor een aantal bedrijfspanden. In het resultaat is hiervoor een last opgenomen van € 46 miljoen (2005: € 39 miljoen).
De minimale verplichtingen onder deze overeenkomsten vervallen als volgt:

x € 1.000	31 december 2006	31 december 2005
Binnen 1 jaar	34.595	28.069
Na 1 jaar en binnen 5 jaar	40.720	41.796
Na 5 jaar	11.485	4.851
Totaal	**86.800**	**74.716**

Opbrengsten van operationele leases

ENECO verhuurt verbruikstoestellen en energie-installaties voor perioden van 5 tot 15 jaar waarbij de betreffende activa eigendom van ENECO blijven. De verhuur omvat de ter beschikking stelling aan gebruikers en het onderhoud. De verhuuropbrengsten die in het resultaat zijn verwerkt bedragen € 33,3 miljoen (2005: € 26,7 miljoen). De minimale vorderingen uit hoofde van niet-opzegbare huurovereenkomsten vervallen als volgt:

x € 1.000	31 december 2006	31 december 2005
Binnen 1 jaar	28.524	16.250
Na 1 jaar en binnen 5 jaar	11.410	8.250
Na 5 jaar	285	435
Totaal	**40.219**	**24.935**

28. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Inkoop- en verkoopverplichtingen energie

De vennootschap en haar groepsmaatschappijen hebben voor het jaar 2007 en daarna afnameverplichtingen van energie met een marktwaarde op balansdatum van circa € 3,9 miljard (2005: € 5,1 miljard). Onder deze afnameverplichtingen zijn contracten opgenomen met een tweetal producenten voor de levering van warmte. Deze contracten vervallen deels in 2007 en deels in 2014.
Afgesloten verkoopcontracten voor 2007 en latere jaren hebben uiteenlopende looptijden, prijzen, volumes en leveringsmomenten. De inkoopverplichtingen omvatten energiecontracten voor eigen gebruik (own use) met verschillende energieproducenten waaronder Rijnmond Energy C.V. (tot en met 2029), Offshore Windpark Q7 B.V. en diverse kleinere producenten van windenergie. Rekening houdend met gebruikelijke verlengingen van bestaande verkoopcontracten en nieuwe contracten overstijgen de verkoopverplichtingen de inkoopverplichtingen ruimschoots.

Lease-and-leaseback transacties

In de jaren 1997 tot en met 2000 zijn door ENECO lease-and-leaseback transacties aangegaan voor een groot deel van de elektriciteits-, gas- en warmtenetten.

Deze activa zijn voor een langdurige periode verhuurd aan derden, die dezelfde activa vervolgens hebben onderverhuurd aan ENECO. Aan het einde van de termijnen van de onderverhuur, gelegen tussen 2016 en 2028, heeft ENECO het recht om de bij derden berustende rechten van onderverhuur te kopen.

De specificatie van de afgesloten transacties per 31 december 2006 is als volgt:

x $ 1.000.000	Aantal transacties	Transactie-waarde	Kosten vroegtijdige beëindiging	Waarde beleggingen
Type infrastructuur				
Elektriciteit	17	3.149	1.161	672
Gas	18	2.497	907	480
Warmte	3	587	257	154
Totaal	**38**	**6.233**	**2.325**	**1.306**

De transactiewaarden betreffen de taxatiewaarden op het moment van afsluiten van de lease-and-leaseback transacties bepaald voor Amerikaanse fiscale doeleinden op basis van Amerikaanse fiscale waarderingsgrondslagen.

De baten uit lease-and-leaseback transacties zijn verantwoord in het jaar van afsluiten van de respectievelijke transacties, onder aftrek van de destijds verwachte kosten gedurende de resterende looptijd. Deze verwachte kosten zijn in de balans opgenomen onder de overlopende passiva.
De afgesloten lease-and-leaseback transacties beperken de verkoopbaarheid van de activa. Slechts onder specifieke voorwaarden kunnen de activa of delen daarvan worden verkocht. Indien niet aan deze voorwaarden wordt voldaan kunnen specifieke ontbindende voorwaarden in werking treden.

In verband met deze lease-and-leaseback transacties bestaan contractuele voorwaardelijke en onvoorwaardelijke verplichtingen en rechten. De financiële verplichtingen en rechten zijn per saldo aan elkaar gelijk en zijn overgedragen aan derden, waardoor deze overeenkomstig voorheen toegepaste verslaggevingsregels niet in de balans van de vennootschap werden opgenomen. Ingevolge de verplichte uitzonderingsregels van IFRS zijn deze rechten en verplichtingen niet alsnog in de balans opgenomen.

Voor de verplichtingen zoals hiervoor bedoeld heeft de vennootschap zekerheden verstrekt in de vorm van hypotheek- en pandrechten op onderdelen van de elektriciteits-, gas- en warmtenetten. Tevens heeft de vennootschap in verband met het risico van voortijdige beëindiging van de lease-and-leaseback transacties aanvullende zekerheden verstrekt in de vorm van bankgaranties (Letters of Credit) ter waarde van $ 1.061 miljoen (2005: $ 1.090 miljoen) die zijn gedekt met ondergeschikte zekerheidsrechten op het netwerk.

Bij het aangaan van de lease-and-leaseback transacties is een deel van de ontvangen gelden belegd in Amerikaanse staatsobligaties of obligaties met vrijwel vergelijkbare kredietwaardigheid. Deze gelden kunnen te zijner tijd worden aangewend om de rechten van onderverhuur te kopen. Op balansdatum bedraagt de marktwaarde van deze beleggingen $ 1.306 miljoen (2005: $ 1.300 miljoen).

Het verschil tussen de kosten van vroegtijdige beëindiging en de waarde van de beleggingen zal zich in de komende jaren als volgt ontwikkelen:

x $ 1.000.000	2007	2008	2013	2018	2023	2028
Kosten vroegtijdige beëindiging	2.380	2.430	2.574	1.468	574	198
Waarde beleggingen	1.372	1.442	1.845	1.133	461	198
Verschil	**1.008**	**988**	**729**	**335**	**113**	**-**

Het deel van de kosten van vroegtijdige beëindiging dat contractueel met bankgaranties moet worden afgedekt is afhankelijk van de 'corporate credit rating' van ENECO. Per balansdatum is deze credit rating volgens Standard & Poor's 'A'. Deze rating is in 2006 niet gewijzigd. In geval van een neerwaartse aanpassing van deze credit rating zullen aanvullende bankgaranties moeten worden gesteld.

Acquisitie REMU N.V.

Bij privatisering voor 2010 van de vennootschap of een van haar dochtermaatschappijen of bedrijfsonderdelen voorzover deze meer dan 50% van de balanswaarde vertegenwoordigen, ontvangen de voormalige aandeelhouders van REMU N.V. een privatiseringsvergoeding van 4,67% van de waarde van de aandelen van ENECO Holding N.V. op het moment van privatisering.

Verkoop Gevudo Afvalverwerking N.V.

In het kader van de verkoop van Gevudo Afvalverwerking B.V. per 1 januari 2005 heeft ENECO zich tegenover de nieuwe eigenaar garant gesteld voor de mogelijke kosten verbonden aan bepaalde claims en het behoud en de verkrijging van vergunningen. Het totaal hiervan beloopt maximaal € 11,5 miljoen en loopt vanaf april 2008 lineair af naar nul per eind 2009.

Aanneemverplichtingen

Uit hoofde van een joint venture heeft ENECO niet uit de balans blijkende verplichtingen jegens aannemers voor de bouw van een windpark voor een bedrag van € 158 miljoen.

Overige garanties

De vennootschap heeft ten behoeve van haar dochtermaatschappijen aan derden garanties verstrekt ter grootte van circa € 70 miljoen (2005: € 115,5 miljoen).

29. Transacties met verbonden partijen

Aan ENECO verbonden partijen zijn de niet-geconsolideerde deelnemingen zoals in deze jaarrekening genoemd alsmede haar bestuurders en commissarissen. Met de aandeelhouders bestaat geen andere relatie dan die van klant en leverancier op basis van algemeen gebruikelijke leveringsvoorwaarden.

Handelstransacties

De verkopen aan en inkopen van verbonden partijen hebben plaatsgevonden volgens voorwaarden die in het normale economische verkeer met derden gebruikelijk zijn. In 2006 hebben geen transacties plaatsgevonden tussen entiteiten van ENECO en verbonden partijen die geen deel uitmaken van ENECO.

Toelichting per segment

De activiteiten van ENECO zijn te onderscheiden in leveringsgebonden activiteiten, infrastructuurgebonden activiteiten en dienstverleningsactiviteiten. De leveringsgebonden activiteiten omvatten het inkopen, opwekken, verhandelen en verkopen van elektriciteit, gas en warmte en de aanleg, het onderhoud en het beheer van warmtenetten; deze activiteiten worden uitgevoerd door de divisies Business to Business en Retail. De infrastructuurgebonden activiteiten worden uitgevoerd door de divisie Infra en Netbeheer. Deze activiteiten omvatten de aanleg, het onderhoud en beheer van elektriciteits- en gasnetten. Dienstverleningsactiviteiten zijn gebundeld in de divisie Services en bestaan uit back-office faciliteiten voor andere divisies en verbruiksmeting. Verder kent ENECO een bedrijfsonderdeel Ondersteunende diensten (facilitaire en ict-ondersteuning), Installatiebedrijven (plaatsen en onderhoud verbruikstoestellen) en een Bestuurscentrum, die verder worden aangeduid als Overig.

De informatie die hierna over deze segmenten wordt gegeven betreft de bedrijfsactiviteiten per einde 2006. De verrekenprijzen die aan de interne opbrengsten ten grondslag liggen zijn gebaseerd op kostprijzen verhoogd met een winstopslag.

Opbrengsten en resultaat per bedrijfssegment

x € 1.000	Levering	Infra	Diensten	Overig	Eliminaties	Totaal
2005						
Externe bedrijfsopbrengsten	2.490.316	931.385	270.274	–	–	3.691.975
Bedrijfsopbrengsten tussen segmenten	65.000	20.000	115.557	133.367	-333.924	–
Bedrijfskosten	2.417.628	560.199	341.675	193.180	-333.924	3.178.758
Bedrijfsresultaat	**137.688**	**391.186**	**44.156**	**-59.813**	**–**	**513.217**
Resultaat deelnemingen en joint ventures	-10.486	57	13.692	–	–	3.263
Financiële baten en lasten						-59.175
Resultaat voor belastingen						**457.305**
Belastingen op het resultaat						-155.285
Nettoresultaat 2005						**302.020**
2006						
Externe bedrijfsopbrengsten	2.988.216	951.682	312.678	35.114	–	4.287.690
Bedrijfsopbrengsten tussen segmenten	45.000	10.000	106.219	116.361	-277.580	–
Bedrijfskosten	2.899.200	584.129	370.358	162.766	-277.580	3.738.873
Bedrijfsresultaat	**134.016**	**377.553**	**48.539**	**-11.291**	**–**	**548.817**
Resultaat deelnemingen en joint ventures	596	6	532	–	–	1.134
Financiële baten en lasten						-65.439
Resultaat voor belastingen						**484.512**
Belastingen op het resultaat						-173.775
Nettoresultaat 2006						**310.737**

Balans per bedrijfssegment

x € 1.000	Levering	Infra	Diensten	Overig	Eliminaties	Totaal
Per 31 december 2005						
Activa						
Deelnemingen en joint ventures	15.276	879	–	4.468	–	20.623
Overige vaste activa	841.591	2.867.998	215.264	3.338.002	–3.299.929	3.962.926
Vlottende activa	1.122.481	569.059	75.541	82.101	–356.004	1.493.178
Totaal activa	**1.979.348**	**3.437.936**	**290.805**	**3.424.571**	**–3.655.933**	**5.476.727**
Passiva						
Eigen vermogen	258.155	1.588.570	51.911	2.339.083	–1.635.777	2.601.942
Voorzieningen	22.104	13.991	7.398	136.685	–	180.178
Langlopende schulden	342.983	1.538.445	79.590	916.155	1.765.580	1.111.593
Kortlopende schulden	1.356.106	296.930	151.906	32.648	–254.576	1.583.014
Totaal passiva	**1.979.348**	**3.437.936**	**290.805**	**3.424.571**	**–3.655.933**	**5.476.727**
Per 31 december 2006						
Activa						
Deelnemingen en joint ventures	124	805	–	4.464	–	5.393
Overige vaste activa	1.095.820	2.798.176	228.240	3.935.569	–3.873.770	4.184.035
Vlottende activa	1.840.089	630.264	62.073	–708.846	539.857	2.363.437
Totaal activa	**2.936.033**	**3.429.245**	**290.313**	**3.231.187**	**–3.333.913**	**6.552.865**
Passiva						
Eigen vermogen	417.796	1.309.582	77.005	2.529.958	–1.596.095	2.738.246
Voorzieningen	23.400	14.075	7.249	69.559	–	114.283
Langlopende schulden	719.877	1.908.607	95.097	378.267	–2.287.293	814.555
Kortlopende schulden	1.774.960	196.981	110.962	253.403	549.475	2.885.781
Totaal passiva	**2.936.033**	**3.429.245**	**290.313**	**3.231.187**	**–3.333.913**	**6.552.865**

Overige gegevens per bedrijfssegment

x € 1.000	Levering	Infra	Diensten	Overig	Totaal
2005					
Investeringen in materiële en immateriële vaste activa	222.355	98.136	15.971	7.759	344.221
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	46.794	115.296	25.614	16.132	203.836
Bijzondere waardeverminderings-verliezen in resultaat	5.476	–	–	–	5.476
2006					
Investeringen in materiële en immateriële vaste activa	143.781	131.552	23.860	14.069	313.260
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	54.922	119.233	27.872	14.727	216.754
Bijzondere waardeverminderings-verliezen in resultaat	3.851	–	–	–	3.851

Gebeurtenissen na balansdatum

ENECO heeft op 21 maart 2007 de energieleverings-, netwerk- en servicediensten overgenomen van ONS Houdstermaatschappij. Met deze transactie heeft ENECO haar belang in ONS Energie B.V. vergroot van 33 tot 100%. De overgenomen diensten zullen in 2007 geheel worden geïntegreerd met de organisatie van ENECO.

Op 30 januari 2007 is bekendgemaakt, dat ENECO het voornemen heeft haar dochteronderneming Telecom Utrecht N.V. (TCU) te laten overnemen door Reggefiber B.V. Deze overname is ter goedkeuring voorgelegd aan de ondernemingsraad. De netto activa van TCU zijn per 31 december 2006 afgewaardeerd tot de verwachte netto-opbrengstwaarde.

Overzicht van dochterondernemingen, joint ventures en deelnemingen

Dochterondernemingen

Onderstaande dochterondernemingen zijn in hun geheel opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van ENECO. Tenzij anders vermeld, bedraagt het directe dan wel indirecte aandeel en de zeggenschap van ENECO Holding N.V. in deze entiteiten 100%.

Naam van de groepsmaatschappij	Vestigingsplaats
Aardgasservice Noord B.V.*	Dokkum
AgroPower B.V. (51%)	Delft
Alco Metapart B.V.	Lelystad
B.V. Gasservice Utrecht*	Houten
B.V. Netbeheer Zuid-Kennemerland*	Haarlem
Bouw- en Loodgietersbedrijf C. van der Hoeven B.V.	Amsterdam
CityTec B.V.*	Den Haag
Data Metering Services B.V.*	Rotterdam
Delfland Elektriciteitsnetwerken B.V.*	Rotterdam
Delfland Elektriciteitsnetwerken Verhuur B.V.*	Rotterdam
Delfland Gasnetwerken B.V.*	Rotterdam
ECO Energy B.V.*	Haarlem
Electrotechnisch Bureau Van Bochove & Co B.V.	Badhoevedorp
EMH Electricity Assets B.V.*	Rotterdam
EMH Gas Assets B.V.*	Rotterdam
EMH Lease Services B.V.	Rotterdam
Enatec Micro-Cogen B.V. (87%)	Capelle aan den IJssel
ENBU B.V.*	Rotterdam
ENECO Edelnet Delfland B.V.*	Rotterdam
ENECO Energie Business to Business B.V.*	Capelle aan den IJssel
ENECO Energie Delfland N.V.*	Rotterdam
ENECO Energie Infra B.V.*	Rotterdam
ENECO Energie Infra Utrecht N.V.*	Utrecht
ENECO Energie International B.V.*	Capelle aan den IJssel
ENECO Energie MODS B.V.*	Utrecht
ENECO Energie Retail B.V.*	Rotterdam
ENECO Energie Services B.V.*	Rotterdam
ENECO Energie Vastgoed B.V.*	Haarlem
ENECO Energie Weert Lease Services I B.V.	Rotterdam
ENECO Energie Weert Lease Services II B.V.	Rotterdam
ENECO Energie Weert N.V.*	Weert
ENECO Energie Zeist en Omstreken B.V.*	Rotterdam
ENECO Energie Zeist Lease Services B.V.	Rotterdam
ENECO Energie Zuid-Kennemerland Lease Services B.V.	Haarlem
ENECO Energiehandelsbedrijf B.V.*	Capelle aan den IJssel
ENECO Energy Trade B.V.*	Capelle aan den IJssel
ENECO Hoogspanningsnetten B.V.*	Rotterdam
ENECO Laagspanningsnetten B.V.*	Rotterdam
ENECO Lease Services B.V.	Rotterdam
ENECO Milieu B.V.*	Capelle aan den IJssel
ENECO Netbeheer Amstelland B.V.*	Rotterdam

Naam van de groepsmaatschappij	Vestigingsplaats
ENECO Netbeheer B.V.*	Rotterdam
ENECO Netbeheer Midden-Holland B.V.*	Rotterdam
ENECO Netbeheer Midden-Kennemerland B.V.*	Rotterdam
ENECO Netbeheer Noord Oost Friesland B.V.*	Rotterdam
ENECO Netbeheer Weert N.V.*	Rotterdam
ENECO Netbeheer Zeist en Omstreken B.V.*	Rotterdam
ENECO Netbeheer Zuid-Kennemerland B.V. *	Rotterdam
ENECO Netwerk Gas B.V.*	Rotterdam
ENECO Netwerk Warmte B.V.*	Rotterdam
ENECO Signaalnetwerk B.V.*	Rotterdam
ENECO Trade Support B.V.*	Capelle aan den IJssel
ENECO Utilities B.V.	Capelle aan den IJssel
ENECO Warmtekracht Elcon B.V.	Capelle aan den IJssel
ENECO Windmolens Offshore B.V.	Capelle aan den IJssel
ENECOGEN Beheer B.V.	Rotterdam
ENECOGEN v.o.f. (55%)	Rotterdam
ENECOStore B.V.*	Rotterdam
Enepro B.V.	Capelle aan den IJssel
Enercen N.V.*	Houten
Energiebedrijf Midden-Holland N.V.*	Rotterdam
Energielease Holland B.V.*	Schiedam
Energielevering B.V.*	Alphen aan den Rijn
Ensimed B.V.	Capelle aan den IJssel
EZK Gasnetwerk B.V.*	Haarlem
GCN Gasnetwerken I B.V.*	Rotterdam
GCN Gasnetwerken II B.V.*	Rotterdam
GEB Warmtekracht B.V.	Capelle aan den IJssel
GEB Warmtekracht Efcon B.V.	Capelle aan den IJssel
GEB Warmtekracht Ercon B.V.	Capelle aan den IJssel
GMK Gasnetwerk B.V.*	Haarlem
Meter 365 B.V.*	Rotterdam
MKB Energie B.V.*	Rotterdam
N.V. ENECO*	Rotterdam
N.V. ENECO Energie Amstelland*	Haarlem
N.V. ENECO Energie Holding Amstelland*	Haarlem
N.V. ENECO Energie Holding Midden Kennemerland*	Haarlem
N.V. ENECO Energie Holding Noord-Oost Friesland*	Dokkum
N.V. ENECO Energie Holding Weert*	Weert
N.V. ENECO Energie Holding Zuid-Kennemerland*	Haarlem
N.V. ENECO Energie Midden Kennemerland*	Haarlem
N.V. ENECO Energie Noord-Holland*	Haarlem

Naam van de groepsmaatschappij	Vestigingsplaats
N.V. ENECO Energie Noord-Oost Friesland*	Dokkum
N.V. ENECO Energie Utrecht*	Utrecht
N.V. ENECO Energie Zuid-Kennemerland Netwerk*	Haarlem
NOF Gasnetwerk B.V.*	Dokkum
Nutsbedrijf Amstelland Gasnetwerk B.V.*	Haarlem
REMU Diensten N.V.*	Rotterdam
REMU Elektriciteit-netwerken Noord B.V.*	Rotterdam
REMU Elektriciteit-netwerken Zuid B.V.*	Rotterdam
REMU Gasnetwerken B.V.*	Rotterdam
REMU Warmte-Netwerken B.V.*	Rotterdam
Scheffer's B.V.	Ridderkerk
Scheffer's Reclame B.V.	Ridderkerk
Schone Energie Onderneming v.o.f. (in liquidatie)	Capelle aan den IJssel

Naam van de groepsmaatschappij	Vestigingsplaats
SEONED B.V.*	Capelle aan den IJssel
Sprint B.V.*	Capelle aan den IJssel
Technisch Buro Metapart B.V.	Amsterdam
Telecom Utrecht N.V.	Utrecht
Tempus B.V.*	Rotterdam
Tempus Delgas B.V.*	Delft
Tempus Lindeman B.V.	Bloemendaal
Tempus Nederland B.V. (99%)	Rotterdam
Tools Energy-Services Contractors B.V.*	Rotterdam
Vaney Klimaatservice B.V.*	Schiedam
Windpark van Pallandt B.V.*	Capelle aan den IJssel

Voor de dochterondernemingen aangegeven met * is door ENECO Holding N.V. een hoofdelijke aansprakelijkheidsverklaring afgegeven zoals bedoeld in artikel 403, lid 1, sub f, Titel 9 Boek 2 BW. Aan deze vennootschappen is toestemming verleend hun jaarrekening niet overeenkomstig de voorschriften van deze titel in te richten.

In augustus 2006 zijn de vennootschappen G.H. Ribbelink & Zn b.v., Delgas Verwarmings Service B.V., Delgas Verhuur Service B.V., Delfland Rent B.V., Tempus Gevas B.V. en Gasrent Vlietstreek B.V. verdwenen door fusie met Delgas Holding B.V. Bij deze fusie is Delgas Holding B.V. hernoemd tot Tempus Delgas B.V. Effectief per 1 januari 2006 is Tools Energy-Services Contractors B.V. gefuseerd met Rendel B.V., waarbij deze laatste is verdwenen. Begin 2007 is de naam van ENECO HR Support B.V. gewijzigd in ENECOStore B.V.

Joint ventures

Onderstaande joint ventures worden vanaf 1 januari 2006 danwel, als deze later is, vanaf de verwervingsdatum, proportioneel opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van ENECO. De mate van zeggenschap in deze joint ventures is voor ENECO 50%. De vermelde percentages geven het kapitaalbelang en de mate waarin de activa, passiva, baten en lasten proportioneel zijn opgenomen en verwerkt in de geconsolideerde financiële overzichten.

Naam		Plaats
ENECAL Energy v.o.f.	49%	Rotterdam
Europoort Utility Partners V.O.F.	50%	Rotterdam
Warmtetransportbedrijf Amstelland Zuid-Amsterdam (Waza) b.v.	50%	Amstelveen
Q7	50%	diverse

Q7 betreft een samenwerkingsverband dat ENECO in 2006 is aangegaan met Econcern B.V. om gezamenlijk een windpark aan te leggen in blok Q7 van het Nederlands continentaal plat. Het samenwerkingsverband bestaat uit een samenstel van vennootschappen die hierna worden gespecificeerd met daarbij het kapitaalbelang van ENECO. Op basis van onderlinge overeenkomsten is de zeggenschap en het economisch belang voor ENECO voor het totaal van deze ondernemingen 50%, zodat deze gezamenlijk als joint venture worden aangemerkt.

Naam		Plaats
Ontwikkelingsmaatschappij Q7-WP B.V.	50%	Utrecht
Offshore Windpark Q7 B.V.	50%	Utrecht
Kaver Alpha Windparken B.V.	100%	Capelle aan den IJssel
Kaver Beta Windparken B.V.	100%	Capelle aan den IJssel
Kaver Gamma Windparken B.V.	100%	Capelle aan den IJssel
Kaver Epsilon Windparken B.V.	100%	Capelle aan den IJssel
Windpark Equipment Leasing XLIV B.V.	100%	Capelle aan den IJssel
Windpark Equipment Leasing XLV B.V.	50%	Utrecht
Windparken Beheer B.V.	50%	Utrecht
Windpark Anderstein XIX B.V.	50%	Utrecht
Auster Windparken B.V.	50%	Utrecht
Het Windfonds voor Bedrijven N.V.	50%	Utrecht

Deelnemingen

De volgende vennootschappen worden per 31 december 2006 aangemerkt als deelnemingen van ENECO. De vermelde percentages geven zowel het aandeel in het kapitaal als de mate van zeggenschap:

Naam		Plaats
N.V. ONS Energie	33%	Schiedam
Gerowa V.O.F.	50%	Rotterdam Botlek
Depmer B.V.	50%	Dordrecht
Steamelec B.V.	25%	Rotterdam Botlek
Energie Midwest V.O.F. (in liquidatie)	50%	Poeldijk
Gasservice Kennemerland B.V.	34%	Heemskerk

Gerowa v.o.f., Depmer B.V. en Gasservice Kennemerland B.V. zijn tot 1 januari 2006 aangemerkt als joint venture.

Overige investeringen

De volgende vennootschappen worden per 31 december 2006 aangemerkt als Overige investeringen van ENECO. De vermelde percentages geven het aandeel in het kapitaal:

Naam		Plaats
Gevas Vlietstreek B.V.	29%	Den Haag
Eurogen C.V.	45%	Rotterdam Botlek
N.V. KEMA	11%	Arnhem
Endex European Energy Derivatives Exchange N.V.	10%	Amsterdam

Vennootschappelijke balans

PER 31 DECEMBER 2006

x € 1.000	Toelichting	31 december 2006	31 december 2005
Vaste activa			
Financiële vaste activa	(2)	3.088.322	2.800.559
		3.088.322	**2.800.559**
Vlottende activa			
Kortlopende vorderingen op deelnemingen		421.722	618.735
Overige vorderingen		1.775	5.575
Liquide middelen		178.913	13.505
		602.460	**637.815**
Totaal activa		**3.690.782**	**3.438.374**
Eigen vermogen			
Aandelenkapitaal		497.098	497.098
Agioreserve		381.558	381.558
Reserve kasstroomafdekkingen		-5.187	3.116
Ingehouden winst		1.554.040	1.418.150
Resultaat lopend boekjaar		310.737	302.020
	(3)	**2.738.246**	**2.601.942**
Langlopende schulden	(4)	**207.038**	**759.703**
Kortlopende schulden			
Rente dragende schulden	(4)	618.955	5.296
Belastingen		117.462	54.963
Overige schulden		9.081	16.470
		745.498	**76.729**
Totaal passiva		**3.690.782**	**3.438.374**

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

VOOR HET JAAR GEËINDIGD PER 31 DECEMBER 2006

x € 1.000	2006	2005
Resultaat deelnemingen	332.866	303.034
Overige resultaten na belastingen	-22.129	-1.014
Nettoresultaat	**310.737**	**302.020**

Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening

1 Algemene informatie

Deze vennootschappelijke jaarrekening is opgesteld op basis van Titel 9 Boek 2 BW, waarbij dezelfde waarderingsgrondslagen zijn toegepast als in de geconsolideerde jaarrekening. In overeenstemming met artikel 362 *lid 8, Titel 9 Boek 2 BW, maar in afwijking van de IFRS* zijn dochterondernemingen gewaardeerd op netto-vermogenswaarde. De beschrijving van de activiteiten en de structuur van de onderneming zoals opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening is eveneens van toepassing op de vennootschappelijke jaarrekening. De vennootschappelijke winst- en verliesrekening is op grond van artikel 402, Titel 9 Boek 2 BW in beknopte vorm weergegeven.

2 Financiële vaste activa

De specificatie van de mutaties in de financiële vaste activa is als volgt:

x € 1.000	Deelnemingen	Vorderingen op deelnemingen	Afgeleide financiële instrumenten	Uitgestelde belasting vorderingen	Totaal
Per 1 januari 2005	**2.493.786**	**–**	**623**	**–**	**2.494.409**
Resultaat deelnemingen	303.086	–	–	–	303.086
Mutatie uitgestelde belastingvorderingen	–1.433	–	–	–	–1.433
Mutatie reële waarde financiële instrumenten in resultaat	–	–	–52	–	–52
Mutatie reële waarde financiële instrumenten in eigen vermogen	4.549	–	–	–	4.549
Per 31 december 2005	**2.799.988**	**–**	**571**	**–**	**2.800.559**
Kapitaalversterking deelnemingen	14.000	–	–	–	14.000
Resultaat deelnemingen	332.866	–	–	–	332.866
Ontvangen dividend	–99.000	–	–	–	–99.000
Mutatie uitgestelde belastingvorderingen	6.074	–	–	–2.865	3.209
Mutatie leningen aan deelnemingen	–	48.500	–	–	48.500
Mutatie reële waarde financiële instrumenten in resultaat	23.958	–	–300	–	23.658
Mutatie reële waarde financiële instrumenten in eigen vermogen	–46.707	–	11.237	–	–35.470
Per 31 december 2006	***3.031.179***	***48.500***	***11.508***	***–2.865***	**3.088.322**

3 Eigen vermogen

Voor het verloop van het eigen vermogen wordt verwezen naar het Geconsolideerd mutatie-overzicht van het eigen vermogen en toelichting zoals opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

4 Rentedragende schulden

De post langlopende schulden betreft grotendeels de obligatielening zoals vermeld onder toelichting 25 van de geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap. De kortlopende rentedragende schulden bestaan voornamelijk uit de overbruggingslening zoals beschreven in toelichting 25 van de geconsolideerde jaarrekening.

Overige gegevens

Winstbestemming

Volgens de statuten van de vennootschap kan het bestuur met goedkeuring van de raad van commissarissen een gedeelte ter grootte van maximaal de helft van de winst die voor uitkering beschikbaar is toevoegen aan de reserves. Het resterende gedeelte staat ter beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders. Wanneer een financiële positie het toelaat kan ook minder dan 50% worden gereserveerd, waarmee een groter gedeelte beschikbaar komt voor de aandeelhouders. Hetgeen niet wordt uitgekeerd wordt toegevoegd aan de reserves.

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening
Wij hebben de in dit jaarverslag op pagina 59 tot en met 104 opgenomen jaarrekening 2006 van ENECO Holding N.V. statutair gevestigd te Rotterdam gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2006, winst-en-verliesrekening, mutatieoverzicht eigen vermogen en kasstroomoverzicht over 2006 alsmede uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2006 en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2006 met de toelichting.

Verantwoordelijkheid van het bestuur
Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn

maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de entiteit heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening
Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ENECO Holding N.V. per 31 december 2006 en van het resultaat en de kasstromen over 2006 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening
Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ENECO Holding N.V. per 31 december 2006 en van het resultaat over 2006 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 393 lid 5 onder e BW 2 melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist volgens artikel 391 lid 4 Boek 2 BW.

Rotterdam, 21 maart 2007

Deloitte Accountants B.V.

drs. P.A.G. Peters RA

Raad van Commissarissen ENECO Holding N.V.*

Ir. J.G. Andreae, 1946 (tot 22 mei 2006)
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 14 juli 2000
- Lid Raad van Toezicht Hogeschool Amsterdam

F. Brink, 1946
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 1 mei 2003
- Voorzitter Raad van Bestuur Stichting Philadelphia Zorg
- Vice-voorzitter NOC*NSF
- Vice-voorzitter Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN)
- Lid Bestuur PGGM namens VGN/Werkgevers
- Voorzitter Stichting Sporterfgoed

Ir. C.P.G. van Dongen, 1940
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 1 mei 2003
- Voorzitter Pensioenfonds Metaal en Techniek
- Voorzitter Verweerfonds oud-aandeelhouders Postiljon
- Lid Beleidscommissie voor sociale en juridische zaken Uneto-VNI
- Lid Presidium Federatie van Werkgevers in de Metaal en Techniek

Drs. J.G. Drechsel, 1955
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 14 juli 2000
- Voorzitter Raad van Bestuur BCD N.V.
- Voorzitter Raad van Commissarissen TRX Inc (Nasdaq)
- Voorzitter Raad van Commissarissen BDC Travel N.V.
- Voorzitter Raad van Commissarissen PCA Inc

Drs. J. Lintjer, 1943
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 20 mei 2005
- Statutair directeur K.G. Holding N.V.

J. Noorland, 1935 (tot 21 april 2006)
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 14 juli 2000 en tevens vice-voorzitter
- Lid Raad van Toezicht Beleggingsfondsen BNG

D. van Vliet, 1946
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 1 september 2000
- Voorzitter Bestuur 3B-Reinigingsdienst
- Commissaris Glastuinbouwontwikkelings-maatschappij Overbuurtsche Polder

K. Voormeulen, 1949
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 1 mei 2003

Prof. Dr. B. de Vries, 1938
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 14 juli 2000
- Voorzitter Raad van Commissarissen Quest International Nederland B.V.
- Voorzitter Raad van Commissarissen Van Lanschot N.V.
- Voorzitter Raad van Commissarissen F. van Lanschot Bankiers N.V.
- Vice-voorzitter Raad van Commissarissen Imtech N.V.
- Commissaris United Services Group N.V.
- Voorzitter Bestuur Start Foundation
- Voorzitter Bestuur Stichting Start
- Voorzitter Bestuur Het Expertise Centrum
- Voorzitter Raad van Commissarissen Doctors Pension Fund Services

Prof. Dr. D.M.N. van Wensveen, 1933 (tot 21 april 2006)
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 14 juli 2000
- Lid Bestuur N.G. Pierson Stichting
- Lid International Advisory Council Amsterdam Institute of Finance

Mr. N.J. Westdijk MBA, 1941
- Voorzitter van de Raad van Commissarissen sinds 14 juli 2000
- Non-executive Lid Raad van Bestuur Fortis Groep
- President-Commissaris Connexxion Holding N.V.
- Vice-voorzitter Raad van Commissarissen VastNed Retail N.V.
- Commissaris FD Mediagroep
- Lid van de Raad van Verkeer en Waterstaat

Mr. J.W. Weijers, 1951
- Vennootschapssecretaris

* *Alle commissarissen hebben de Nederlandse nationaliteit. Bij N.V. ENECO, rechtsvoorganger van ENECO Holding N.V., waren reeds commissaris de heren De Vries (sinds 1 maart 1995), Noorland (sinds 3 april 1996) en Van Wensveen (sinds 1 april 1998).*

Raad van Bestuur ENECO HOLDING N.V.

Drs. R. (Ronald) Blom (1948) (in functie tot 31 december 2006)
Voorzitter Raad van Bestuur ENECO Holding N.V.

Ronald Blom is sinds 1997 lid van de Raad van Bestuur van ENECO en werd op 17 april 2000 benoemd tot voorzitter. Na zijn studie sociale wetenschappen startte Blom zijn carrière als organisatieadviseur. Hij was lid van de groepsdirectie VNU grafische bedrijven en daarna bestuurslid van PCM, een van de grote dagbladuitgeverijen in Nederland.

Nevenfuncties
Voorzitter Raad van Commissarissen Brigantijn Enterprises B.V.

Mr. J.F. (Jeroen) de Haas (1959)
Vice-voorzitter Raad van Bestuur ENECO Holding N.V. (tot 31 december 2006)
Voorzitter Raad van Bestuur ENECO Holding N.V. (sinds 1 januari 2007)

Jeroen de Haas werd in juli 2000 benoemd als lid van de Raad van Bestuur en per 2006 als vice-voorzitter. Hij was daarvoor sinds 1996 directeur van Enercom, de coöperatie van energiebedrijven, waarvan een zestal leden in juli 2000 met ENECO fuseerde. Daarvoor was De Haas directeur van RCC-IVEV, een onderdeel van Roccade. Hij studeerde Nederlands recht in Utrecht.

Nevenfuncties
Voorzitter Raad van Commissarissen Agro Energy B.V., Commissaris ENECO NetBeheer B.V. (vanaf 1 januari 2006)

Drs. H.J. (Jeppe) Machielsen (1960)
Lid Raad van Bestuur ENECO Holding N.V.

Jeppe Machielsen is per 1 juni 2005 benoemd in de Raad van Bestuur van ENECO Energie als Chief Financial Officer. Machielsen werkte vanaf 1999 bij Deutsche Post in diverse functies, laatstelijk als Divisional Board Member F & A van DHL Express Europe. Machielsen begon zijn loopbaan in 1985 bij Akzo NV en groeide door tot hoofd Controlling van Akzo Coatings Nederland voordat hij in 1991 overstapte naar Koninklijke Nedlloyd in Rotterdam, waarvan hij in 1999 afscheid nam als directeur Concern Controlling. Machielsen behaalde zijn doctoraal Bedrijfseconomie aan de universiteit te Groningen.

Nevenfuncties
Commissaris ENECO NetBeheer B.V.

Ir. J.J. (Han) Fennema (1964)
Lid Raad van Bestuur ENECO Holding N.V.

Han Fennema is sinds mei 2006 lid van de Raad van Bestuur van ENECO Energie. Hij was daarvoor sinds oktober 2001 directeur van ENECO NetBeheer en begon bij ENECO Energie als stafdirecteur Strategie in 1999. Daarvoor was hij ruim tien jaar werkzaam in diverse functies bij ExxonMobil. Fennema is in 1986 aan de Universiteit van Twente afgestudeerd als bedrijfskundig informaticus.

Mr. J.W. (Wim) Weijers (1951)
Vennootschapssecretaris

Aandeelhoudende gemeenten

Rotterdam	31,32%
Den Haag	16,55%
Dordrecht	9,05%
Leidschendam-Voorburg	3,44%
Lansingerland	3,38%
Delft	2,44%
Zoetermeer	2,34%
Pijnacker-Nootdorp	2,10%

Gemeenten met minder dan 2% van de aandelen

Aalsmeer
Achtkarspelen
Alblasserdam
Albrandswaard
Ameland
Amstelveen
Barendrecht
Bernisse
Binnenmaas
Bloemendaal
Brielle
Capelle aan den IJssel
Castricum
Cromstrijen
Dirksland
Dongeradeel
Ferwerderadiel
Giessenlanden
Goedereede
Gorinchem
Graafstroom
Haarlemmerliede & Spaarnewoude
Hardinxveld-Giessendam
Heemstede
Hellevoetsluis
Hendrik Ido Ambacht
Kollumerland c.a.
Korendijk
Krimpen aan den IJssel
Leerdam
Liesveld
Lingewaal
Middelharnis
Nederlek
Nieuw-Lekkerland
Oostflakkee
Oud-Beijerland
Ouderkerk
Papendrecht
Ridderkerk
Rozenburg
Rijswijk
Schiedam
Schiermonnikoog
Sliedrecht
Spijkenisse
Strijen
Uithoorn
Vianen
Westvoorne
Zandvoort
Zederik
Zwijndrecht

Verklarende woordenlijst

Allocatie Administratieve vaststelling welk deel van de geleverde energie voor rekening komt van welke leverancier. Door meting (in het netwerk of aan de meter van de klant) is niet vast te stellen welke leverancier het gas heeft geleverd. Voor de verrekening van de kosten voor gas en transport zijn allocatieregels vastgesteld. De allocatiemethodiek is in gebruik sinds 1 januari 2002.

Auditcommissie Comité samengesteld uit leden van de Raad van Commissarissen dat toeziet op belangrijke financiële zaken van de onderneming.

Bedrijfsvoeringscentrum Centraal bewakings- en sturingscentrum voor de netten van de netbeheerder.

Biomassa Organisch materiaal met oorsprong in planten en dieren. De biomassa voor energetische doeleinden omvat teeltvegetatie en afval.

Business Intelligence Verzameling van klantgegevens die in een database worden opgeslagen en waarop allerlei dwarsdoorsnedes kunnen worden gemaakt waardoor gegevens waardevolle informatie worden voor de bedrijfsvoering.

Business Review Periodieke rapportage door het management van de divisies aan de Raad van Bestuur.

Capaciteitstarief Tarief waarbij de transportkosten voor gas en elektriciteit die door de netbeheerder in rekening worden gebracht niet afhankelijk zijn van het werkelijke verbruik, maar van het type aansluiting.

Compliance Engelse term voor werken volgens het boekje, ofwel voldoen aan de regels die voortvloeien uit wet- en regelgeving of die een bedrijf en eventuele toezichthouders hebben opgesteld. Ook wel gebruikt voor afdelingen van bedrijven of beurzen die controleren of de handel volgens de regels verloopt.

Convenant Overeenkomst tussen verschillende partijen.

Corporate Governance Engelse term die zich moeilijk laat vertalen en daarom ook in het Nederlands als zodanig wordt gebruikt. Bekend geworden door het rapport 'Corporate Governance' van de commissie-Peters. Er wordt ondernemingsbestuur in de meest ruime zin van het woord mee bedoeld, het stelsel van verantwoordelijkheden van alle partijen die bij het bestuur van een bedrijf betrokken (kunnen) zijn, zoals directie, commissarissen, aandeelhouders, bankiers en eventuele andere partijen die kapitaal hebben verschaft aan het bedrijf.

COSO Model om een structuur voor interne beheersing in te richten en te onderhouden.

Counterparty risico Het risico dat een handelsrelatie niet aan haar (financiële) verplichtingen kan voldoen.

Cross border lease Verhuur met een vaste looptijd van vaste activa aan buitenlandse partijen die vervolgens voor eigen gebruik worden teruggeleasd van dezelfde partijen.

DTe Directie Toezicht Energie. Onderdeel van de NMa dat toezicht houdt op de uitvoering van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

EFET European Federation of Energy Traders.

EFET of ISDA contracten Een (standaard) raamcontract waaronder handelspartners deals kunnen sluiten. In deze raamcontracten worden wederzijdse garanties, rechten en plichten alsook rekenregels of 'netting'-pricipes gedefinieerd.

EnergieNed De brancheorganisatie voor alle bedrijven die in Nederland actief zijn in productie, transport, handel of levering van gas, elektriciteit en/of warmte. De federatie behartigt de belangen van de aangesloten bedrijven en is aanspreekpunt voor overheid, politiek en belangenorganisaties. Namens de leden voert EnergieNed op nationaal en internationaal niveau de dialoog met deze partijen. www.energiened.nl

Europese richtlijnen energieliberalisering Een richtlijn van de Europese Unie voor aanpassing van de nationale energiewetgeving. De huidige richtlijnen (2003/54/EG en 2003/55EG) schrijven voor aan welke eisen de nationale wetgeving van de EU-lidstaten moet voldoen om de markten voor elektriciteit en aardgas vrij te maken. De Nederlandse wetgeving is hierop gebaseerd.

Gastransport Services (GTS) Gastransport Services (GTS) verzorgt het transport van aardgas over het 11.000 kilometer lange hogedruknet voor gas in Nederland, beheert het leidingsysteem en de installaties en bewaakt de balans van het landelijk transportnet. www.gastransportservices.nl

Geschillencommissie Klachten van consumenten/huishoudens kunnen in vrijwel alle gevallen voorgelegd worden aan deze commissie in Den Haag als het bedrijf de klacht heeft behandeld. Een uitspraak van deze commissie is bindend.

Global case Uitleg van een project of een geslaagde activiteit dat als voorbeeld kan dienen voor andere bedrijven uit een vergelijkbare sector.

Hedging Het afdekken van een prijs- of koersrisico van een bepaalde beleggingspositie.

'In control statement' Verklaring van het bestuur dat de realisatie van doelstellingen wordt bewaakt, de verslaggeving betrouwbaar is en wet- en regelgeving wordt nageleefd.

Interconnectie De verbinding van de Nederlandse gas- en elektriciteitsnetwerken met het buitenland voor import en export van energie.

Interventie- en Implementatiewet *Op 29 juni* 2004 heeft de Tweede Kamer de Interventie- en Implementatiewet aangenomen. DTe krijgt hiermee de bevoegdheid de energiemarkt te monitoren, boetes op te leggen en de consumentenbelangen te vertegenwoordigen. Bovendien eist de wet dat de kwaliteitsaspecten van het energietransport een punt van aandacht voor DTe moeten vormen.

ISDA International Swaps and Derivatives Association.

ISO *Non-gouvernementele* organisatie die is opgericht in 1947 om internationale kwaliteitsstandaarden te promoten. ISO staat voor *International Organization for Standardization.*

Kyoto-protocol *Het Kyoto-protocol of Verdrag van Kyoto werd in 1997 opgesteld in de Japanse* stad Kyoto en regelt de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Het is een vervolg op het Klimaatverdrag.

Key performance indicators Meetbare normen waaraan prestaties worden getoetst.

Klokkenluidersregeling Regeling voor het melden en verwerken van misstanden.

Leveranciersmodel In het leveranciersmodel is de leverancier het enige aanspreekpunt voor de kleinverbruiker van energie. Daarbij worden de transportkosten ook via de factuur van de leverancier in rekening gebracht.

Loyaliteitsprogramma *Programma om klanten* aan een bedrijf te binden. Bijvoorbeeld een spaaractie of door speciale aanbiedingen te doen.

Margining en clearing Methoden om wederzijds counterparty risico te neutraliseren. Bij margining wordt periodiek (veelal dagelijks) de waardeverandering van de onderliggende contracten financieel verrekend op daartoe bestemde bankrekeningen. In geval van clearing vindt een soortgelijk proces plaats, maar dan middels een daartoe aangewezen derde party, de zgn. *clearing member.*

'Marked-to-market value' Geeft de netto contante waarde van een contract of verzameling contracten weer.

MOVE ON Verbeterprogramma dat de energiesector in opdracht van de minister van Economische Zaken heeft uitgevoerd om de administratieve processen op orde te krijgen.

OHSAS Veiligheidsnormering.

Onbalans Bij elektriciteit ontstaat onbalans door verschillen tussen vooraf opgegeven programma's en feitelijk verbruik of productie. TenneT corrigeert dit en berekent de onbalanskosten door aan degene die de onbalans veroorzaakt. *Elektriciteitsleveranciers dragen* programmaverantwoordelijkheid om onder- en overbelasting van het openbare net te voorkomen.

Operational Excellence *Strategie om processen* te optimaliseren tegen de laagste kosten.

Power Purchase Agreement Langjarig afnamecontract voor elektriciteit met een producent.

Programmaverantwoordelijken Programmaverantwoordelijken stemmen de vraag naar elektriciteit af met het aanbod voor de volgende dag *om onder-/overbelasting van* het transportnet te voorkomen en bij te dragen aan de balans van het voorzieningssysteem. Dit vloeit voort uit de *wettelijke verplichting van programmaverant*woordelijkheid die voor alle aangeslotenen *op* het elektriciteitsnet geldt.

Reconciliatie Systeem voor verrekening van geplande en afgenomen hoeveelheden energie *tussen programmaverantwoordelijken. Energie*bedrijven met een programmaverantwoordelijkheid moeten de afname van hun klanten voor de volgende dag plannen en doorgeven aan de netbeheerder. Voor deze schatting gebruiken de bedrijven verbruiksprofielen. Afwijkingen van het patroon veroorzaken onbalans en dat brengt kosten met zich mee. Reconciliatie is de verrekening van het verschil tussen het verwachte en werkelijke verbruik.

Remuneratiecommissie Comité samengesteld uit leden van de Raad van Commissarissen dat *verantwoordelijk is voor het ontwikkelen en* bewaken van het bezoldigingsbeleid voor bestuurders binnen de onderneming.

Shippen De verantwoordelijkheid van alle aan*gesloten* op het Nederlandse gasnet om de dagelijkse productie, het transport en het verbruik van gas te plannen. Deze planning moet in de vorm van programma's aan de landelijke netbeheerder bekend gemaakt worden. De leverancier vervult de taak van shipperverantwoordelijkheid uit naam van de klant.

Stirlingmotor *De Stirlingmotor is een betrouw*bare, schone en vrije-zuigermotor die niet hoeft te worden gesmeerd welke in de micro wkk de generator aandrijft.
In andere toepassingen (zoals in de ruimtevaart) heeft het ontwerp bewezen dat men er jarenlang geen omkijken naar heeft.

Swapconstructies Ruiltransactie waarbij twee partijen elkaars verplichtingen overnemen. Wordt in de valutahandel gebruikt om aan te geven dat het gaat om de contante aan- of *verkoop van valuta terwijl tegelijkertijd* een gelijke hoeveelheid op termijn wordt gekocht of verkocht.

Unbundling Scheiden van het netwerkbedrijf van de productie-, handel- en leveringsactiviteiten van een energieconcern.

VROM-raad De VROM-raad adviseert regering en parlement over de hoofdlijnen van beleid aangaande de duurzame kwaliteit van de leefomgeving en over andere onderdelen van het rijksbeleid, die relevant zijn voor de hoofdlijnen van het beleid op het gebied van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer.

Warmteafleverset Apparaat waarmee warmte uit een warmtenet wordt overgedragen aan de *verwarmings- en tapwaterinstallatie bij een* gebruiker van de warmte. Is geplaatst in het *pand van de gebruiker.*

x-factor De Directie Toezicht Energie (DTe) *heeft de zogenaamde* x-factor vastgesteld. Met deze doelmatigheidsprikkel beoogt de toezichthouder de transportbedrijven, die van *nature monopolist zijn in hun gebied, efficiënter* te laten werken door de tarieven ieder jaar te verlagen. De x-factoren geven aan met welk *percentage de transporttarieven zullen dalen.*

Uitgave
ENECO Holding N.V.
Public Affairs & Corporate Communications
Postbus 9150
3007 AD Rotterdam
Telefoon 08889 60 308
Fax 08889 60 303
www.eneco.nl

Tekst en realisatie
Jos de Bondt tekst en vorm

Vormgeving en projectrealisatie
C&F Report Amsterdam B.V.

Fotografie
Picture Report, Amsterdam

Drukwerk
United Graphics, Zoetermeer

Op alle in dit jaarverslag gepubliceerde foto's berust copyright.

Dit jaarverslag is gedrukt op gerecycled papier.

Van dit jaarverslag is ook een Engelstalige versie verschenen.

ENECO Energie en Ecostroom zijn geregistreerde merknamen van NV ENECO.

Disclaimer
In dit jaarverslag worden toekomstgerichte uitspraken gedaan. Deze uitspraken zijn herkenbaar aan het gebruik van bewoordingen als 'verwacht', 'naar verwachting', 'voorziet', 'heeft het voornemen', en vergelijkbare uitdrukkingen. Deze uitspraken zijn onderhevig aan risico's en onzekerheden en de werkelijke resultaten en gebeurtenissen kunnen aanmerkelijk afwijken van de huidige verwachtingen. Factoren die daartoe kunnen leiden zijn onder meer, maar niet uitsluitend, de algehele economische omstandigheden, de situatie op de markten waarop ENECO actief is, het gedrag van klanten, leveranciers en concurrenten, technologische ontwikkelingen en juridische bepalingen en voorschriften van regelgevende instanties die consequenties hebben voor de activiteiten van ENECO. In aanvulling hierop, maar niet beperkt daartoe, kunnen toekomstige resultaten beïnvloed worden door financiële risico's, zoals valuta- en rente-risico's en liquiditeits- en kredietrisico's. ENECO verwerpt iedere aansprakelijkheid of verplichting terzake van het bijwerken of herzien van onderhavige prognoses op basis van nieuwe informatie, toekomstige gebeurtenissen of anderszins.

ENECO Holding N.V.
Public Affairs & Corporate Communications
Postbus 9150, 3007 AD Rotterdam
www.eneco.nl

